

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SOMMERREJSEN TIL VEJBY 1843

J. TH. LUNDBYE OG P. C. SKOVGAARD

FORORD *side 3*

LUNDBYE OG SKOVGAARD 5

BIOGRAFIER 52-53

TIDSTAVLE 54

TEGNFORKLARINGER 60

KATALOG 61

UDVALGT LITTERATUR 95

Sommerrejsen til Vejby 1843

J. Th. Lundbye og
P. C. Skovgaard

Statens Museum for Kunst 1989

Sommerrejsen til Vejby 1843 – J.Th.Lundbye og P.C.Skovgaard

1.marts-4.juni 1989

Statens Museum for Kunst

Sølvgade 48-50

Daglig 10-16.30, mandag lukket

Udstillingens arrangører: Bente Skovgaard, Else Lofthus, Peter Nørgård Larsen

Katalogredaktion: Bente Skovgaard, Else Lofthus, Kirsten Strømstad

Grafisk tilrettelæggelse: Erik Ellegaard Frederiksen idb

Udstillingens konservatorer: Lone Bøgh, Anne-Dorthe Rogild, Dorrit Sporon-Fiedler

Udstillingens sekretærer: Louise Leonhardt, Hanne Møller

Fotografer: Thomas Pedersen og Poul Pedersen, Hans Petersen,

Ignaczy Praszkie, Ole Woldbye. Endvidere fotografier fra

Nationalmuseum, Stockholm; Kunstakademiets Bibliotek, Billedsamlingen;

Bruun Rasmussens Kunstauktioner

Papir: Ikonorex Special Mat, 150 g

Skrift: Baskerville

Sats og tryk: P.J.Schmidt A/S, Vojens

Repro: Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt

© Statens Museum for Kunst

Bente Skovgaard og Else Lofthus

ISBN 87-7551-0502

Ny Carlsbergfondet har ydet en produktionsbevilling til kataloget,
og Hermod Lannungs Museumsfond har givet støtte til udstillingen

Omslag: J.Th.Lundbye: Landskab med Vejby set fra nord.

Kat.nr.77

FORORD

Det har været et langt, men dejligt arbejde at samle materiale om den lykkelige sommertid, juni og juli 1843, hvor J.Th. Lundbye rejste med sin ven og malerkammerat P.C.Skovgaard til hans barndomshjem i landsbyen Vejby og til den temmelig barske, tyndt befolkede egn ved Sjællands Nordkyst.

Else Lofthus og jeg fik for mange år siden lyst til at undersøge alle datoer og steder, hvor de to kunstnere havde arbejdet sammen. Jørn Rubow, dengang museets direktør, foreslog at vi skulle undersøge sommeren 1843 i Vejby, en mere overkommelig og samlet ting, og interessant fordi begge malere var i stærk udvikling og skabte vigtige værker under og lige efter denne sommer. Rubow opstillede i 1973 en kalender for perioden og tog selv en tid del i undersøgelserne.

Efter at arbejdet havde hvilet nogle år, satte fornyede undersøgelser ind fra 1985, opmuntret af en bevilling fra Ny Carlsbergfondet til fotografering. Især Else Lofthus har i den forløbne tid arbejdet utrætteligt for at finde alt, hvad man havde nys om fra litteratur, kataloger, arkiver og personer; og vi har fundet det meste, omend ikke alt.

Vi håber, at den lykkelige stemning, som lyser ud af billederne, må meddele sig til beskueren, sådan som den har gjort det til os; det er et af målene med vores undersøgelser, som i øvrigt er

nedfældet i kataloget. Formanden for Vejby-Tibirke Selskabet, Mogens Tving Jensen, har bidraget med mange topografiske oplysninger, som levendegør billedet af Vejby for halvandet hundrede år siden.

Jeg vil gerne takke Else Lofthus for godt samarbejde og Peter Nørgård Larsen for interesseret og vågen hjælp med katalog og udstilling. Kirsten Strømstad og Erik Ellegaard Frederiksen, bogtrykkeren og reproduktionsanstalten har gjort alt, for at kataloget skulle blive smukt. Det skal også nævnes, at fotograf Hans Petersen har gjort en stor arbejdsindsats, og i det hele taget har projektet fået interesseret hjælp fra alle afdelinger i museet.

Kollegamuseer i Danmark og Sverige takkes for imødekommenhed, Den Hirschsprungske Samling i overordentlig grad. Alle de private lånere, hvoraf mange fra Skovgaards og Lundbyes familier, skal hjerteligt takkes. Bruun Rasmussens Kunstauktioner og Kunsthallens Kunstauktioner har også venligt bistået os i eftersporinger.

Sidst, men ikke mindst skal Ny Carlsbergfondet have en varm tak for en generøs produktionsbevilling til kataloget.

Bente Skovgaard

Skovgaard.

Siden Frøelchs Beskrivelse for Maleriet. Der sidder den
Skovgaard som en smukt Omgangsmand, og han har
som Kunstner hært over Indflydelse paa mig, da
i den Tid han opstod for hans Mening om mange
Ting. Hans Gemt er stille og dybt, alenligt
og indelukket; men for sine Venner indtaler han
sig frit og uforbeholdent, men da vi ser det sig,
at han, ligesom vi selv, er ganske Fæleles menneske;
Forstand er en underordnet hans stærke, samme Fø-
lelse for alt stort og dybt, og han samler sin
Klarsed i sit eget Væsen, der skærper sinne
kræfter. Hans optagne Lindes Mærkning er, og
den til sine egne og forvarende den stillet til dem,
for for ham er Autontitet inden altid klar for sig
selv og Andre at kunne gættigvis sin Mærkning
Nægtighed. Lædes lodes han ogsaa som Maler
af sin, Kunstnerisk Takt, som man, han altid
levede i en smukt Drøm, og jeg har endog troet
i hans Dø at se Møtighed af heraf, i det der er
mægt Tægt, ligesom et Stør for hans Blik, Nægt
i ofte har lagt Mærke til. Men Skovgaard
bedst fremstiller og net med Nægtighed har læst
sig ind i en Plantelind, ligesom det store Træ
indtil den lille fine Græsplante. Men det har

Side af Lundbyes dagbog
(kat.nr. 1)
med karakteristik
af Skovgaard,
april 1844. KKS

Lundbye og Skovgaard

Forhistorie

Johan Thomas Lundbye og Peter Christian Skovgaard var kammerater og arbejdsfæller, mens de gik på Akademiet for at uddanne sig til malere. Skovgaards søn Joakim skriver i sine Minder: »Allerede da Fader kom paa Kunstakademiets kontor for at indmelde sig, traf han der Lundbye, kom i Snak med ham og fik at vide, at han var fra samme egn; snart blev Lundbye hans bedste ven i Livet«.¹ Det var vel i 1832, de mødtes 15 år gamle, men det varede nu en del år, før det meget nære for begge så givende, rigtige venskab udvikledes. For deres studiekammerat Lorenz Frölich var Lundbyes hjerteven fra meget unge år. Da Frölich i efteråret 1840 rejste til Tyskland for at videreuddanne sig, knyttede Lundbye sig nærmere til Skovgaard uden at miste kontakten med Frölich, hvad bl.a. en rig brevveksling vidner om. Frölich og Lundbye var beslægtede gemytter, begge let bevægelige, meget læsende og spekulative, Skovgaard var i mange måder Lundbyes modsætning, ikke belæst, mere jordnær, umiddelbar og lidet abstrakt tænkende. Lundbyes karakteristik af Skovgaard i Dagbogen,² april 1844, er rammende, både skartpskuende og varm: en del af den ses overfor, afslutningen lyder sådan: »Hans Opdragelse paa Landet i en Landsbyskole har givet ham saa meget, der i Kunsten maa komme ham tilgode, idet han tidligt har modtaget stærke, varige Indtryk af Landlivet, det er ikke for ham noget nyt, han først i en senere Alder saae og glædede sig ved, men hans hele Tankegang er dansk, folkelig-

dansk. Derimod gjør det mig ondt at see, at han nu er blevet for gammel til at lære meget, han som dannet Menneske havde godt af at lære. Dog Alt, hvad han kan høre og see opfatter han livligt og gemmer troligt, men læse kan han ikke holde ud, og skriftligt at udtrykke sig er ham meget imod. Det har moret mig at see i de faae Breve, jeg har modtaget fra ham, den stive, jeg kunde næsten sige Cancellistiil, hvori de ere affattede, uden paa nogen Maade at være slette. Her maa jeg ogsaa anføre den Sky, han har for at tale, hvor flere ere forsamlede; der er han blot modtagende, sidder stille hen, tilsyneladende fordybet i egne Betragtninger, men jeg har dog lagt Mærke til, at ikke meget undgaaer ham. Han kan nok tale, og jeg har hørt de ældre Kunstnere sige, at Skovgaards Ord har altid Vægt, men han gjør det sjældent. – Han er saaledes i mine Øine en af vore dygtigste Kunstnere, med et dybt, ædelt Gemyt og varm Begejstring for alt Fædrelandsk«. Men som Karl Madsen bemærker, var det ikke rigtigt, »når han opfattede sin fåmælte ven som en uforstyrrelig, rolig og temmelig lidenskabsløs natur«, men »Skovgaards beherskede væsen gød Ro over ham selv«.³

JTL og PCS boede en tid sammen i et lille bindingsværkshus på pladsen ved Marmorkirkens ruin fra slutningen af 1838. I julen besøgte Lundbye Skovgaards mor i Vejby.⁴ De var ofte på udflugter sammen: fra juli samme år stammer deres tegninger af en stendysse ved Hanebjerget uden for Vejby (kat.nr. 97, 98). I foråret 1842 udsmykkede de spisestuen hos Skovgaards onkel, H.C. Aggersborg med tre store malerier, to af Skovgaard, et af

Kat.nr.152. JTL: Skovgaard set fra ryggen, Rude skov 4.5.1842

Lundbye. (KMS inv.6650 og 6731, Ordrupgaard Kat. 1982 nr.243). I maj 1842 var de ude at samle studier i Rude Skov (ill.s.6). Slutningen af juni samme år vandrede de til Jægerspris Færgegård og tegnede og malede i Nordskoven og ved Kitnæs; 25.juli skriver Lundbye i sin dagbog: »Skovgaard reiste igaar til Frederiksborg; ham vil jeg meget savne. Han har haft en heldig Indflydelse paa mit Maleri (En dansk Kyst, KMS inv.412). Skjønt hans Dadel tit skar mig i Hjertet, maa jeg dog indrømme, at jeg malte bedste, naar han sad og saae til og opflammede mig til at lade Penselen løbe uden Angst, – den slemme Gjest, som saa ofte indfinder sig. ... Ligesom jeg i Kunstnerklubben slog Boslen (Keglekuglen) bedst, naar Købke stod ved Siden, saaledes malte jeg bedst, naar Skovgaard var hos mig og sagde: Mal nu de Bunker Tang paa 5 Minutter! eller: Læg nu de Spidspensler bort, og mal kun bredt med de store Børstepensler!«.⁵ Frølich skriver 24.august til Lundbye: »... Du har vist en god Ven i Skovgaard, han er elskelig baade som Menneske og som Kunstner; han gaaer en rolig sikker Gang, bygger på en god Grund, en kjærlig, sand, modtagelig Sjæl, som kun stræber efter Tingenes Kjærne ...«.⁶ Og Lundbye igen i brev til Skovgaard 11.september 1842: »Lad os fremdeles skubbe og skyde hinanden fremad, eller rettere: Hal mig med!«.⁷

Lidt af Skovgaards syn på sig selv kommer frem i et af hans, ikke særlig talrige breve, til Frølich 5.maj 1846: »Jeg er et indskrænket Menneske, indskrænket til noget ganske enkelt, det føler jeg for det meste naar jeg er sammen med Andre, men jeg føler ogsaa at jeg maa holde Pinen ud for ikke at gaa til Grunde.«⁸

I august 1842 skriver Lundbye, den flittige brev- og dagbogsskribent, til Frølich om sit strenge arbejde med det store maleri En dansk Kyst og fortæller, hvordan Købke er ham en trøst og

Kat.nr.3. JTL: Ved Dronningmølle 29.5.1843

hjælper ham med råd, når Høyen, kunsthistorieprofessoren på Akademiet, havde »rakket ham til«, og han fortsætter: »Jeg sætter nu det store Stykke tilside for en liden Stund; jeg vilde gjerne lidt paa Landet eller i al Fald hvile lidt. Jeg maa dog see en Steendysse eller en grøn Høi titte op af en Rugager! ...«⁹

Om det »store Stykkes« salg til Galleriet (Det kgl. Billedgalleri på Christiansborg, nu Statens Museum for Kunst) og hans befrielse over dette kan man læse i hans dagbog fra maj 1843 (citeret i Tidstavlen s.54), han pakker sammen og skal med Skovgaard til Vejby »paa Søndag« (28.maj), han glæder sig til at gøre studier i den ejendommelige Tisvilde-egn, som han kun kender fra korte besøg. – Også i denne egn skulle han komme til at se stendysser og mange små grønne høje.

Rejsens første mål

Først gjorde de holdt ved Dronningmølle, hvor de begge satte sig til at tegne åen, der løber ud i Kattegat med Kullen i baggrunden. Lundbye har fået et hjulspor med på sin tegning (ill.s.7); det danner en nydelig kurve modsat den s-svungne å's første bue og slutter med en hestevogn, der vel skal hente tang. På Skovgaards tegning (ill.s.8) ser man Lundbye godt plantet og koncentreret arbejdende i den græsklædte klit, men her er åen ene om at slynge sig ud til stranden mellem de lave sandbanker. Skovgaard tog motivet op den følgende vinter og malede et halvt stort oliebillede, udstillet på Charlottenborg om foråret og købt til Galleriet (ill.s.9). Lundbye kritiserer det mærkeligt nok,

Kat.nr.6. PCS: Sjællands nordkyst ved Dronningmølle 1844

»savner Totalvirkning i Lyset og finder det noget tomt. Tillige er der ikke altid den Finhed i Tegningen, jeg kunde ønske i saadanne Sager.« Karl Madsen kommenter dette: »Netop hvor Skovgaard viser sig at have lært noget udmærket af Lundbye, synes denne at have følt sig mindst tiltalt af hans Billeder.«¹⁰ Og han har jo ret; man ser ofte, at kunstnere, hvor klart de end ellers kan dømme, såsnart der er tale om noget, der ligger deres eget felt meget nær, bliver uvildige og dømmer usikkert.

I Gilleleje må de to venner have taget et kortere hvil. Skovgaard tog et hastigt notat af Kullens silhouet i vennens skitsebog på bagsiden af dennes tegning fra Dronningmølle, mens Lundbye lavede et par hurtige rids af hovedet af sine to venner, Skovgaard – og Koen; den sidste blev bedst (kat.nr.4,7,8). Om Lundbyes skitsebog, *Den lange Bog*, kan man læse hos Mogens Lebech,¹¹ at Lundbye holdt meget af den, fordi han havde fået den af en ung pige, han var forelsket i, men også fordi den var opskåret af en regnskabsbog med gammelt, fast og gulnet papir, godt til hans pennetegninger. Af disse grunde var han i stand til at se bort fra linieringen i den – somme tider tjente den til horisont.

Vejby og omegnen

Vejby lå dengang meget, meget længere fra byen, end den gør i dag. Egnen havde små primitive bondesamfund, en barsk Nordkyst – Rågelejekfolkene syntes, det lignede at komme ind til Vejby – ingen herregårde, bønderne var arvefæstere under Kongen, og den store Grib Skov spærrede mere for kulturel indflydelse fra hovedstaden, end om der havde været fjord imellem. Vejby sogn havde i 1840 1143 indbyggere, og landsbyen, den største i sognet, var forsynet med skole, præstegård og en statelig, usædvanlig

langskibet kirke med en sandstensportal, ejendommelig for egnen og angelsaksisk påvirket. Af Vejby's 18 gårde blev kun 6 tilbage i byen ved udskiftningen i 1784-90. I 1840 fandtes ikke et eneste grundmuret hus i sognet, alle var lerklinede, bønderne og deres husmænd og tjenestefolk byggede selv med lidt hjælp af specialister som tømrere og skorstensbyggere, og det var kvinderne, der klinede og kalkede. En særlig energisk kone brolagde selv gårdspladsen med rullesten fra stranden. Alle sengeklæder var hjemmelavede: der var 300 rokke og 150 væve i sognet. Gårdene var selvforsynende med mad og drikke, også brændevin selv om det var forbudt. Til belysning brugte man tran – det købte man hos madam Skovgaard,¹² Skovgaards mor, som havde en lille landhandel i Vejby, hvor man f.eks. kunne få tråd og skrå. Skovgaards lillesøster Mine tjente lidt ved at brodere sølvnakker til konernes hovedtøj.

Vejby ligger højt, kirken naturligvis højest, og den kan ses milevidt med sit lange, lave skib. Tæt ind til byen mod øst – og nu indkapslet i den – ligger det 40 m høje Kælderbjerg med en dysse, der sikkert har været brugt som et koldt opbevaringssted. To andre kæmpehøje eksisterer stadig – Melhøj i NV og Kongehøjen mod V ved Tisvildevejen; mange andre høje er blevet nedpløjet, siden Lundbye tegnede dem på bakkeåsene (ill.s. 111). Der går højdedrag og mosedrag ud mod kystens høje skrænter. Syd for Vejby hen over lavere agerland ligger Ørby og Ørby Bavn højt. Hele egnen mellem Rågeleje, Tisvilde, Tibirke og Helsingør er karakteristisk ved megen vekslen mellem bakker og engdrag, ved vide udsigter og skovløshed, indtil man når Tisvilde Hegn.

Vejby har to gader, der krydser hinanden, mod nord forbundet af en gade, der mod vest fortsætter i Tisvildevejen, mod øst i

Kat.nr.83. JTL: Ørby Bavn 22.7.1843

vejen til Unnerup, og hvor den går ud af byen, kommer Rågelejevejen ind fra nord.

Madam Skovgaard

I Vejby indlogerede Lundbye sig hos gårdmand Morten Jensen – der var ikke plads i madam Skovgaards lille hus. »Jeg lever her temmelig som en Bonde om Dagen, om Aftenen er jeg gjerne samlet med Skovgaard hos hans Familie.«¹³

Skovgaards mor, Cathrine Elisabeth, f. Aggersborg, havde kendt bedre dage. Da hun blev gift med Tham Masmann Skovgaard, fik de en stor gård, Hammershus ved Ringsted, som de snart måtte gå fra, da han ikke var dygtig til landbrug, og da hun ydermere mistede sin fædrene arv i Overformynderiet ved

et bedrageri; derefter havde de en fra starten forgældet gård ved Græsted, som de også efter få år måtte forlade. Manden fik en stilling ved Frederiksberg politi 1826, da den lille landhandel, de havde fået i Vejby i 1823, ikke kunne brødføde dem og deres tre børn – for at betale skatten måtte de sælge koen og de bedste sengeklæder og dækketøj. Peter var den ældste, han blev sat i vej ved energisk hjælp fra sin skolelærer Niels Jensen i Vejby og fra lærer Hans Jensen Visby i Aagerup, som sammen formåede en række af egnens embedsmænd til at betale til hans uddannelse på Kunstakademiet fra 1831. Den ældste datter, Lene, måtte ud at tjene i 1839, den yngste, Mine, i 1840.¹⁴

Selv om hjemmet var fattigt, var det hyggeligt med sine nette møbler og kønt ophængte småbilleder på væggene. Landsbyfolke-
ne kom til Cathrine Skovgaard med deres småproblemer. Om-

*Kat.nr.9.
PCS:
Moderens
stue i
Vejby 1843*

kring tebordet samledes de to nævnte lærere, præsten og de få andre standspersoner på egnen. Et sådant behageligt samvær skildres netop i Skovgaards billede (ill.s.12), hvor Niels Jensen, Lundbye og han selv sidder i sofaen med moderen, søsteren og hushjælpen rundt om bordet i den lavloftede stue. Lundbyes tegning af PCS og af kattene (kat.nr.10,42) har Skovgaard benyttet i maleriet. Teselskaber var i det hele taget løsningen på en del af datidens sociale liv, tænk på fredagsaftenerne hos fru Freund, som jo heller ikke sad godt i det. Det milde gule sommer-aftenslys, som falder på væggen fra et lille højsiddende vindue, og alkovens blå forhæng er de stærkeste farveaccenter i det lavmælte, men rare lille billede.

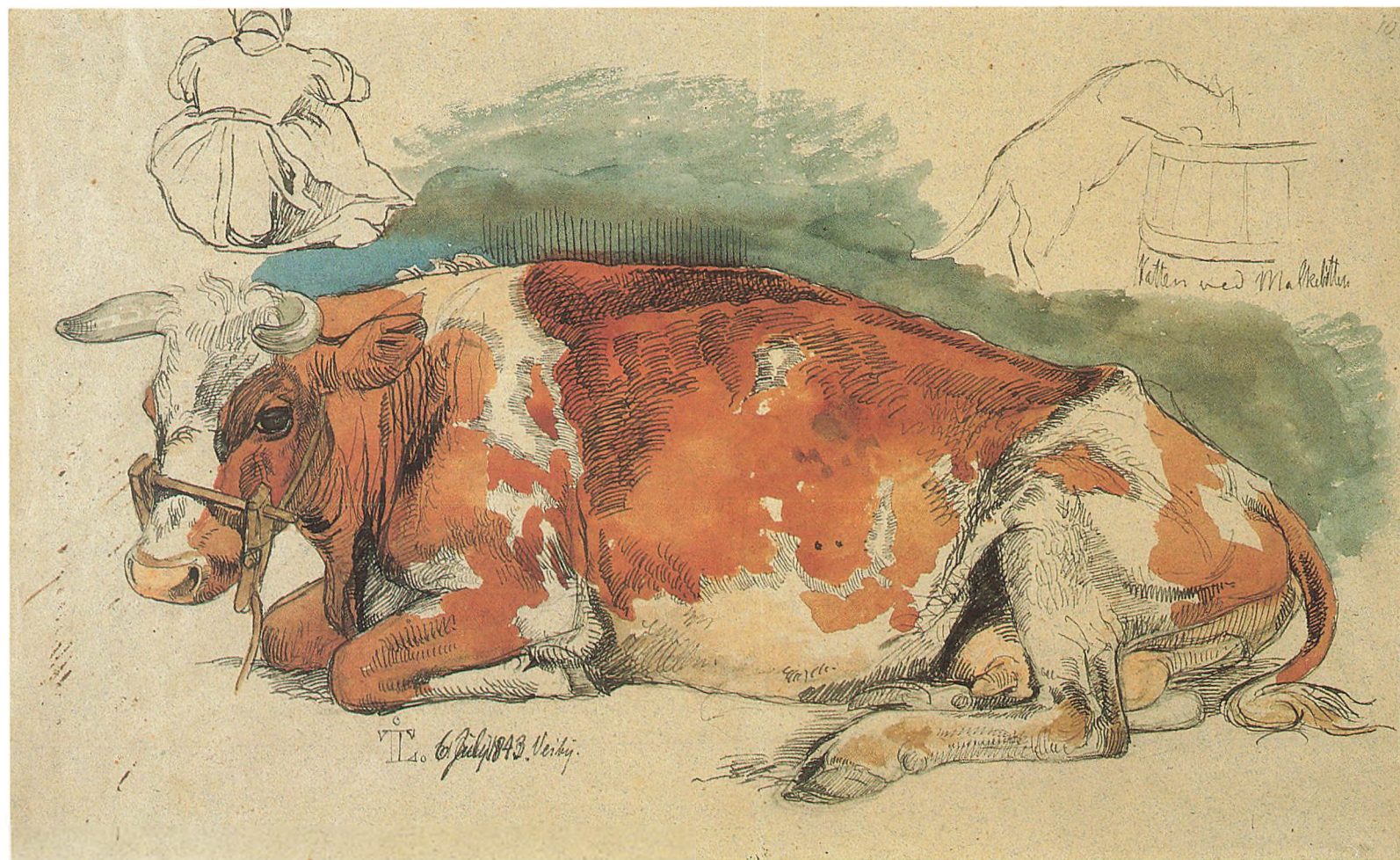
Lundbye i landsbyen

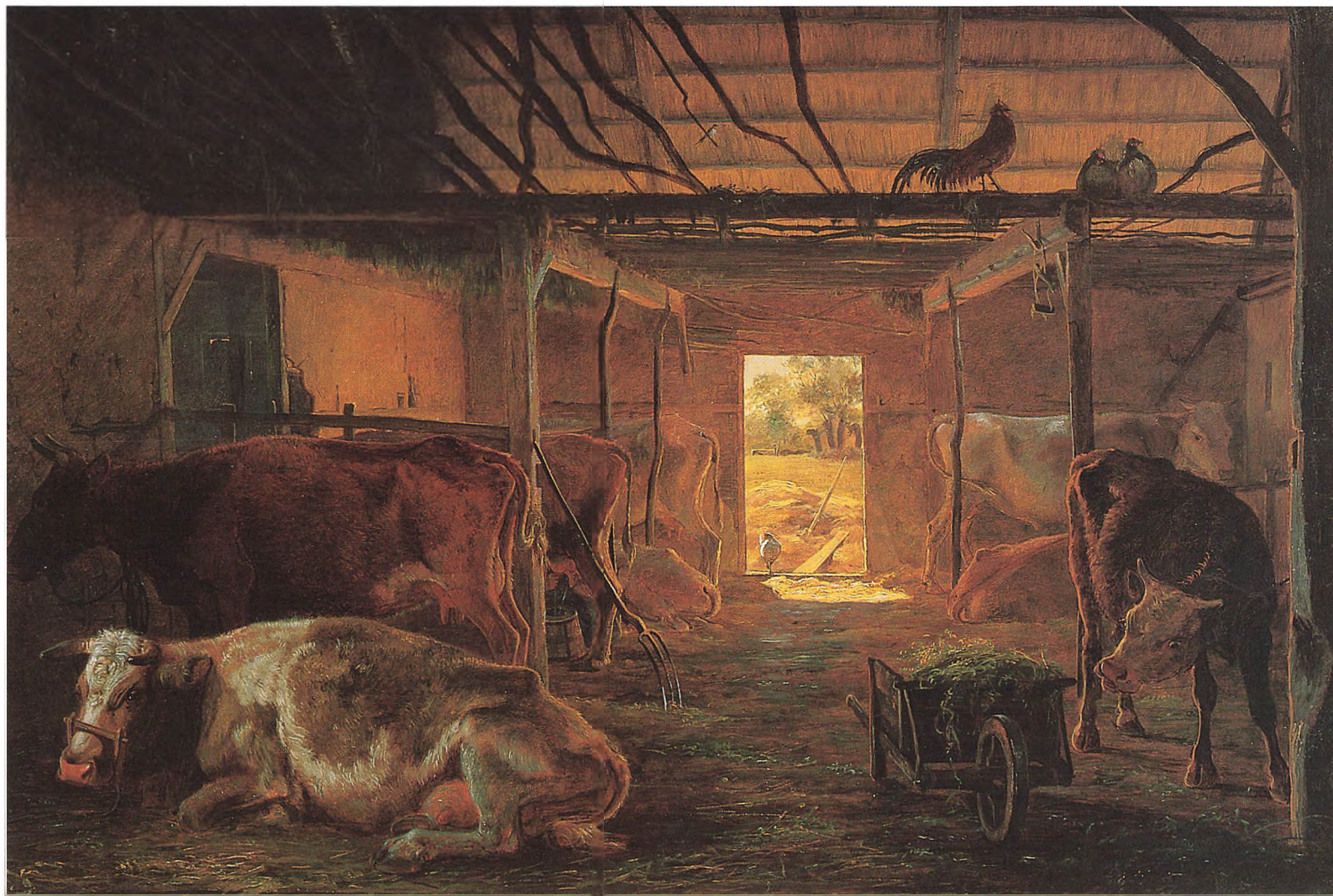
1.juli 1843 skriver Lundbye til Frølich: »Nu maa Du höre lidt om mig herude ved Nordstranden i en bar Egn, hvor Tisvilde = Skoven er Glandspunktet; det er ikke de danske ranke Bøge her groe, men krogede Birke og istedetfor det brune Løv er her sort Lyng i Skovbunden. Deilig er denne Natur, og dog har jeg ikke benyttet den; men har i og ved den Bondegaard, hvor jeg boer og nu sidder og skriver til Dig, fundet en saadan Rigdom af Motiver for Maleren, at den er en uudtømmelig Guldgrube for mig. Og dog er det [en] aldeles almindelig Bondegaard, hvis fornemste Prydelse er en Gruppe Elmetræer paa en lille Höi (ill.s.16). Min gamle Lyst til at tegne og male Dyr er atter vaagnet stærkere, saa jeg har i Stalde og Vandinger, i Faarehuus, Lo og Kalvebaase deilige Motiver. Jeg kan med Sandhed sige nu: jeg har det godt, Gud være lovet! det er længe siden jeg kunde sige det, hvad Du af mine Breve maa have seet. Det har

noget høist glædeligt i denne Skuffelsernes Verden at see: at dog ikke alle Ungdommens Drømme vare falske. Vor Tro til Bondestanden, som den der endnu gjemte deilige Træk af et naturligt, ufordærvet Liv, kan jeg bevidne var ikke feil. Jeg har levet mig ind i Bondelivet, jeg boer hos en Bonde omgaaes daglig Bønder og har deraf den største Glæde. Jeg besøger dem, ikke som Kjøbenhavneren, der gør dem *den Ære*, men jeg trækkes til dem af Lyst. Jeg har været i et Gilde og der med den største Fornøielse seet deres Dands, deres Dragter, Indretning af deres Værelser – spiist Grød og tør Fisk og talt med dem. Det har ordentlig fornøiet mig, at jeg kunde saaledes komme i Lag med dem, da de dog altid see lidt skjævt til Kjøbstedsfolk. ...«¹⁵

Lundbyetegningerne og billederne grupperet i kataloget under betegnelsen *Hos Morten Jensen, Gårdene i Vejby, Dyre- og fuglestudier* og *Kaalunds Fabler* bekræfter de varme og begejstrede ord i brevet.

Et hovedværk blev der også ud af det, *En kostald i en bondegård* (ill.s.15), malet om efteråret og vinteren, forberedt gennem mange forarbejder, hvoraf to på stedet (kat.nr.31-33, 35,37), og købt på forårets udstilling til Galleriet (KMS inv.446). Lundbye mente selv, at det store forarbejde (kat.nr.37) var blevet smukkere i tonen end det endelige, fordi Skovgaard havde givet det en lasur. Mens Lundbye var i Italien i 1845, bad han PCS om at gøre billedet helt færdigt, da det skulle være bryllupsgave til hans ven, lægen Frederik Krebs. Skovgaard tilføjede foruden lasuren hestedækkenet, der hænger over loftsbjælken, hvor det endelige billede har en høne og en hane. Museets billede er fint komponeret med kigget ud til møddingen og de stynede pile, og halvlyset i stalden med dens rolig liv netop godt skildret. Det er et eksempel på, at et billede godt kan være fortællende uden at blive plat. Emnet faldt nogle for brystet, og hans ven og fætter, digteren

Kat.nr.38. JTL: En kostald i en bondegård 1844

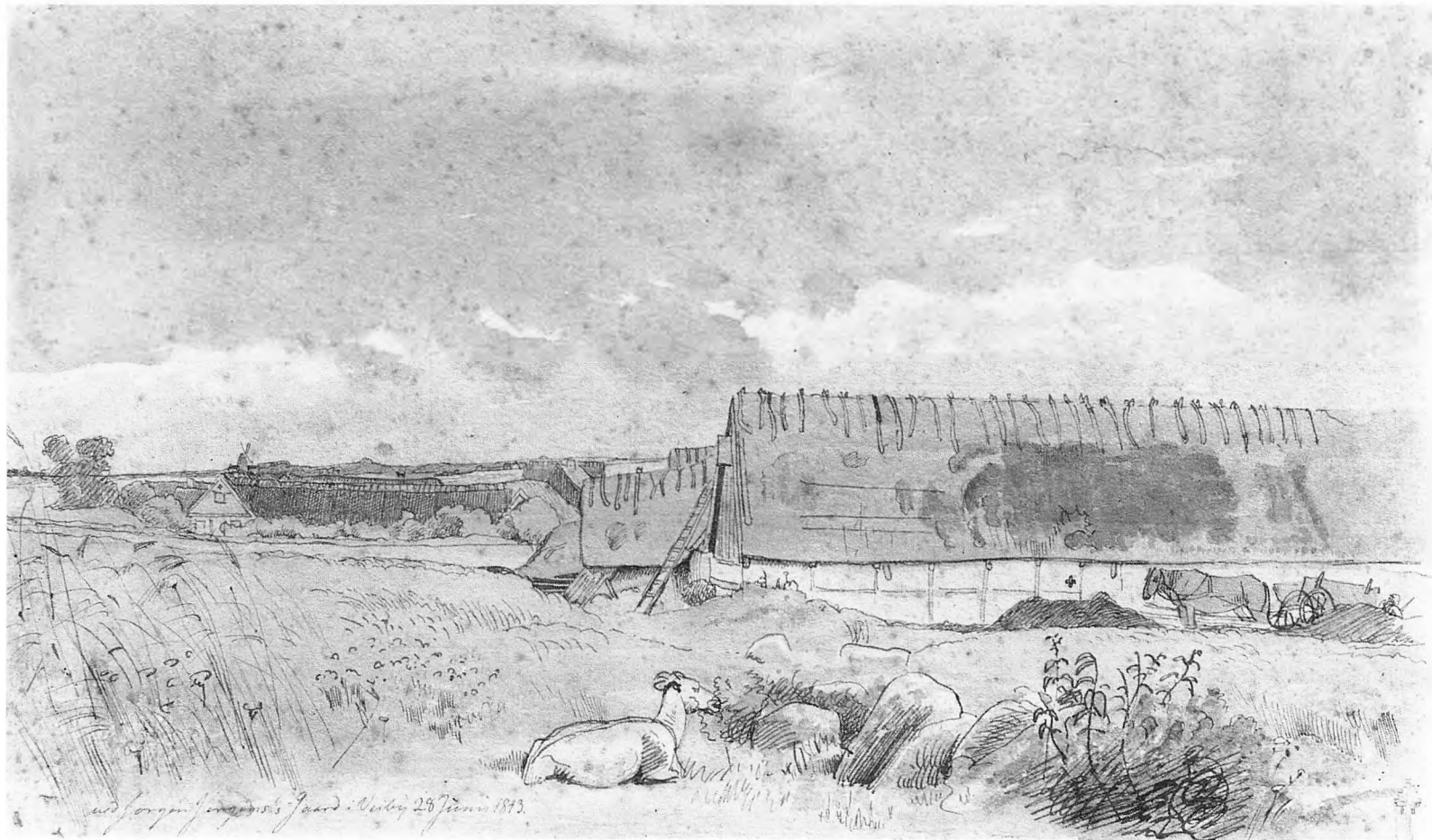

Kat.nr.20. JTL: Elmetræer på en høj, Vejby juni 1843

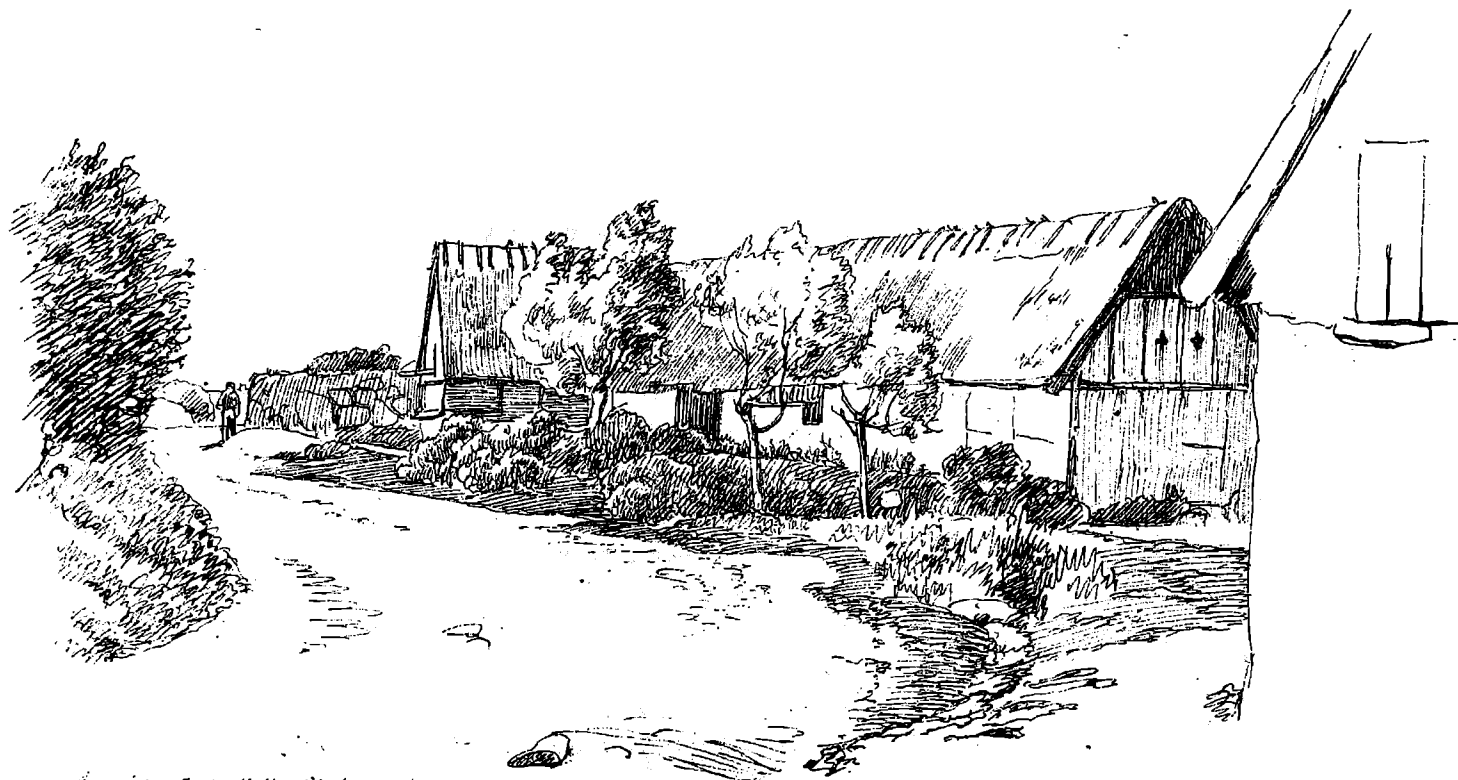
Kat. nr. 21.
JTL:
I Morten
Jensens have
4.7.1843

i Morten Jensens have. Dato 4 Juli 1843.

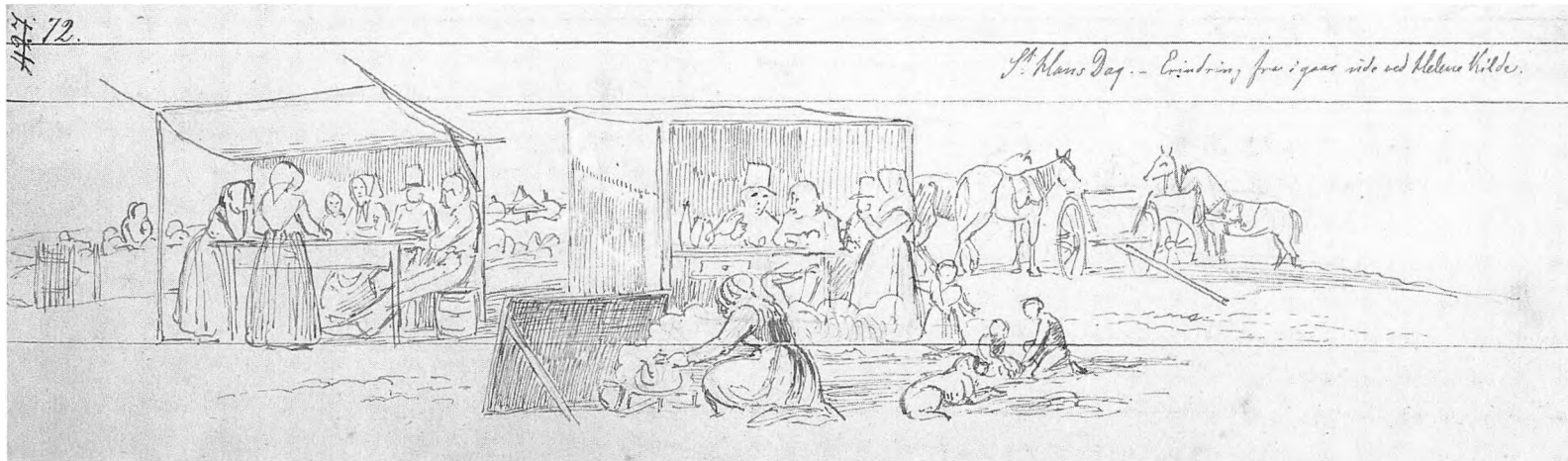

Kat.nr.43. JTL: Jørgen Jørgensens gård Meelhøjgård 28.6.1843

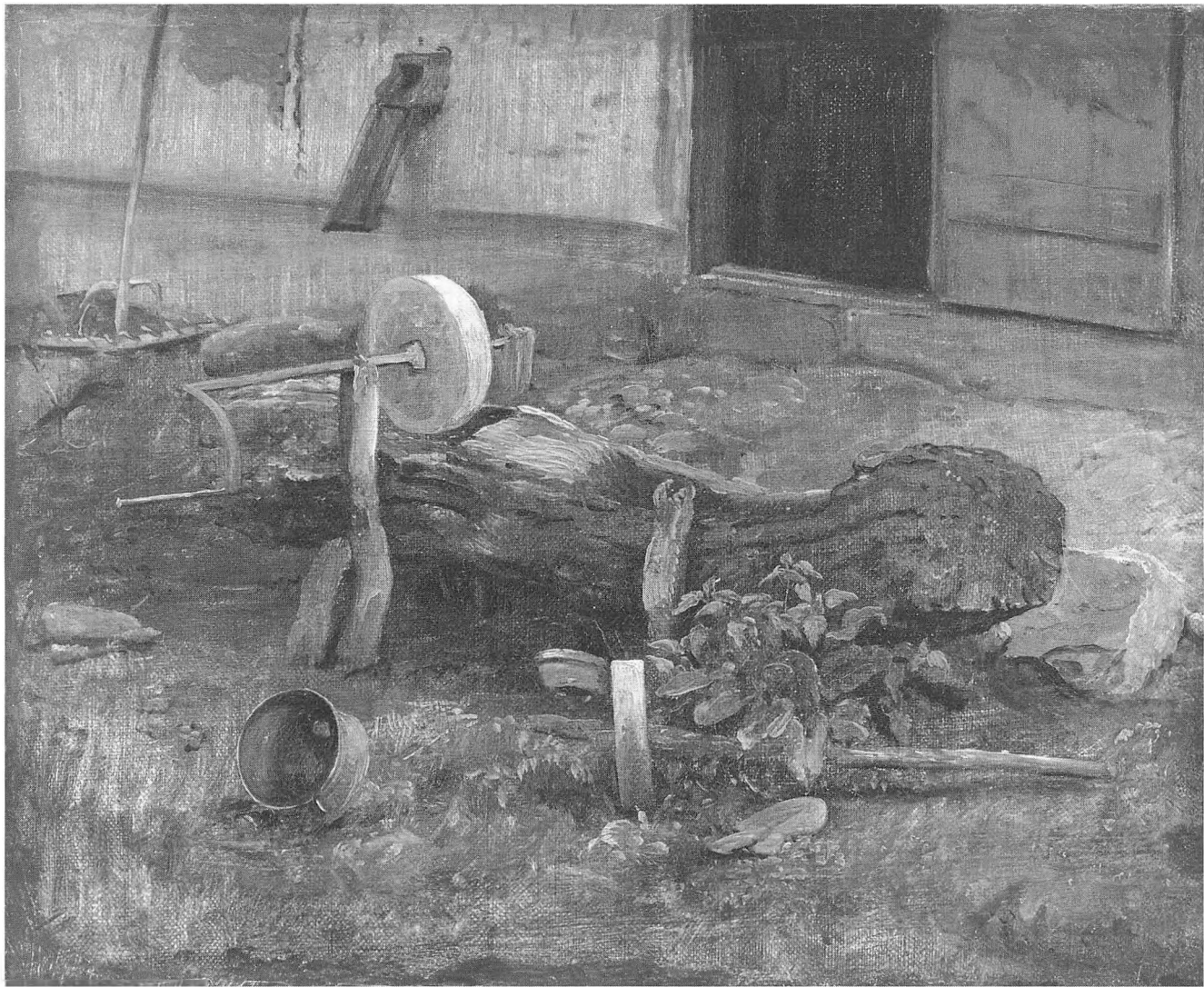
Jens Nielsens gård: Vårby 16. juli 1843. S. og A. Knudsen.

Kat.nr. 47. JTL: Jens Nielsens gård Saxenkold 16.7.1843

Kat.nr. 131. JTL: St. Hans dag ved Helene Kilde 1843

*Kat.nr. 18.
PCS:
Slibesten på
moderens
gårdsplads
1843*

H.V.Kaalund, gjorde sig lystig over de meget uregelmæssige stolper med mærker af tidligere brug. Det sårede JTL, som forklarede det i sin dagbog: »... i min Stue vare Dæksbjælkerne ikke lige, men havde en fiin Bue, det var nemlig Bjælker af et strandet Skib. Saaledes bar ogsaa Stolperne i Loen (kat.nr.27) Mærker af Bolte, ogsaa de vare Skibstømmer. Saaledes har jeg ogsaa udført dem i Maleriet; det kan være det blot var et Lune eller maaskee har det moret mig at tænke paa, at disse Bjælker engang pløiede Havet og maaskee have været vidt om i Verden inden de stededes til Ro i en sjællandsk Bondegaard. ...«. ¹⁶ Det er jo både en realist og en romantiker, der ser og tænker sådan.

De mange motiver hos Morten Jensen, foruden stalden og hvad dertil hører, loen, møddingen, haven, vandingen bag gården og elmetræerne på højen og måske flere, vi ikke tør stedfæste, gør hans ord i brevet til Frølich sande. Især tegningen fra haven (ill.s.17) og laveringen med elmetræerne (ill.s.16) er på højde med hans bedste værker. Ikke mindre fortræffelige er Jørgen Jørgens' gård (ill.s.18) med de lange bindingsværksslænger, der ligger så fint i terrænet ligesom Morten Jensens længer bagved. I tegningen af sognefoged Jens Nielsens gård, Saxenkold (ill.s.19) er vi inde i den lune del af Vejby, og denne tegning er på en eller anden måde en arketype på dansk landsbymiljø. Der er noget selvfølgelig over den, som hæver den over tid og sted. Den unavngivne gård med mos på taget (ill.s.57) hører også til de storartede. I oliestudien af en længe mellem træer og buske (kat.nr.52) er det den milde, yndefulde farve, lyset og de blå skygger på længen og den lette vilde kørvel i forgrunden, der er så indtagende.

Sognefoged Jens Nielsens stue og et andet interiør af en fint udstyret stue (kat.nr.48,55) er omhyggelige, lidt pedantiske kul-

turhistoriske studier, mens Lundbyes lille tegning fra Kildetiden omkring St.Hans ved Helene grav og kilde (ill.s.20) er mere fri og uden bagtanke. Han skriver optaget og indgående om disse scener til Frølich og til professoren i kunsthistorie ved Akademiet, N.L.Høyen,¹⁷ der var hans kunstneriske vejleder, og her anbefaler han sceneriet til Sonne, Marstrand og Constantin Hansen. Men man har en lille mistanke om, at dette er lidt for at takkes Høyen, der kraftigt anbefalede sine protegeeer, de unge malere, ikke blot at skildre dansk natur og fortidens monumenter, men også at skildre folkelivet, som det udfoldede sig hos almuen. Lundbyes dragtstudier fra Refsnæs lidt senere på året, og fra Italiensrejsen, kan være nok så kønne og omhyggelige – men de savner hans sjæl, som tilhører naturen, dyrene og planterne.

Det er påfaldende, hvor mange emner Lundbye fandt i Vejby, og hvor få vi har af Skovgaard fra disse måneder. Noget kan skyldes, at Lundbye var omhyggelig med at datere og stedfæste sine arbejder til forskel fra Skovgaard; dette har gjort det muligt at finde frem til så meget af JTL. Hans livsværk er også bedre undersøgt end Skovgaards. Desuden savnes der en del studier af PCS, som vi ved om, men ikke kan finde. Der er også den forklaring, at Skovgaard var hjemmevant i landsbyen og havde tegnet og malet derfra før, mens Lundbye kom med turistens opladte sind. Skovgaards søn Joakim fortæller i sine Erindringer, at faderen har fortalt ham »hvor let Lundbye havde ved at finde motiver og begynde, medens han selv kunde gå omkring uden at komme i gang, og så endte det med, at Fader satte sig til at male slibestenen på sin egen Moders gårdsplads (ill.s.21). Lundbye undrede sig, men måtte indrømme, at slibestenen blev god.« Joakim fortæller videre, hvordan hans far senere prøvede sine elevs tålmodighed på en langt kedeligere slibesten.¹⁸

Kat.nr.40. PCS: Udkanten af Vejby. Lundbye tegner vejkanten 1843

Undertiden satte de to malere sig dog side om side foran et motiv. Skovgaard malede det lille billede (ill.s.23) af vejen ud fra Vejby østpå mod Unnerup, hvor Lundbye sidder og tegner Kristen Husmands hus (ill.s.26), mens tre børn ser på og katten soler sig med sin killing på den fredelige vej. Efter Lundbyes altfor tidlige død i foråret 1848 skriver Skovgaard i august et brev til Lundbyes og hans fælles ven, Svend Grundtvig, om sit store maleri Landevej ved herregården Vognserup (KMS inv.580), hvori han har benyttet gruppen med Lundbye og bønderbørnene: »... jeg maler Skyer, Træer, Burrer, Sand og Vand, et Kirke-taarn og nogle Mennesker. Alt saaledes sammenstillet at det skulle ligne en Alee ved Vognserup, det er dertil min dumdristige Tanke at vise hvor smuk min gamle Ven er i et af hans skjønneste Øieblikke, jeg sparer ikke paa Blomster ved denne Leilighed. Roser og Hyldeblomster finder jeg at være en skjøn Sammenstilling ...«¹⁹

En anden dag satte de sig på hver sin side af landevejen fra Rågeleje, hvor den løber ind i byen fra nord med et sving. Skovgaard, som har siddet til venstre, har fået kirken med, ellers er motiverne identiske; Lundbyes ejes af muscet (KMS inv.6762, ill. på omslaget), men det har ikke været muligt at opspore Skovgaards (kat.nr.78), hvilket er ærgerligt, da man her havde mulighed for en reel sammenligning.

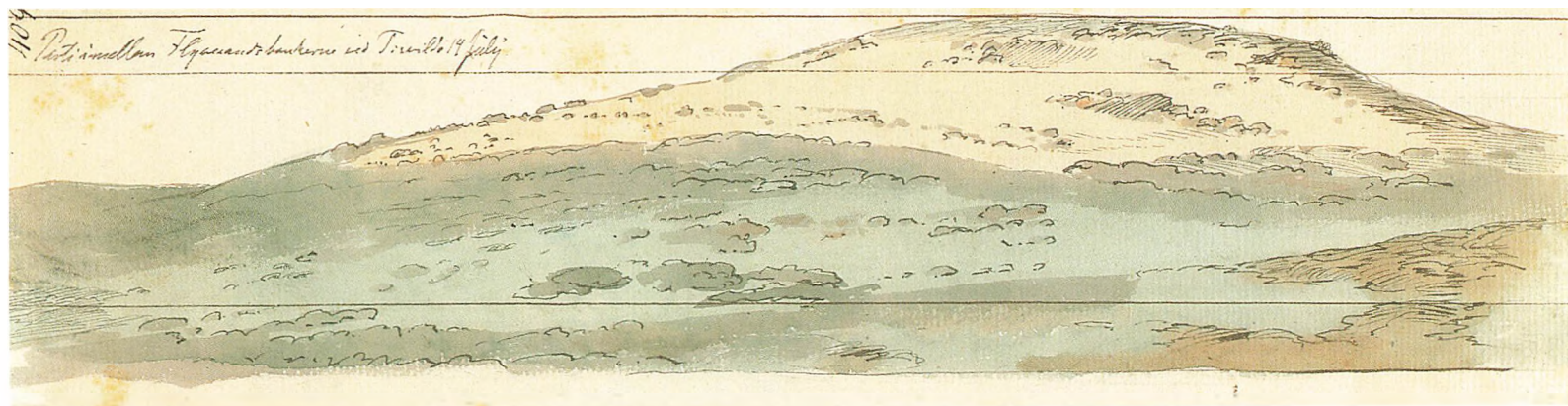
Såsnart de er uden for byen har også Skovgaard lyst til at male. *Havremarken* (ill.s.27) er ikke bare et detailstudie, det er essensen af begrebet havremark, særlig kært for os i eftertiden ved at vise en gammeldags kornmark, hvor ikke alle stråene er lige høje, og hvor der vokser klinte og andre blomster mellem

kornet. Det er en ligeså inderlig sang til havren som Aakjærs. *Marklandskab med Vejby kirke set fra Nord* (ill.s.28) og *Udsigt fra Kongehøjen, Vejby, byggevej* (ill.s.29) er to frejdigt og suverænt malede billeder af det typiske danske ustadige junivejr, gråt og fugtigt og grønt og med en frisk blæst gennem markerne med drivende skyer over; og en nydelse i de lange udblik over landet, som Lundbye også tit giver udtryk for, f.ex. i den smukke tegning af *Ørby Bavn* (ill.s.11), hvor han har elsket rækken af kæmpehøje på bakkeåsen.

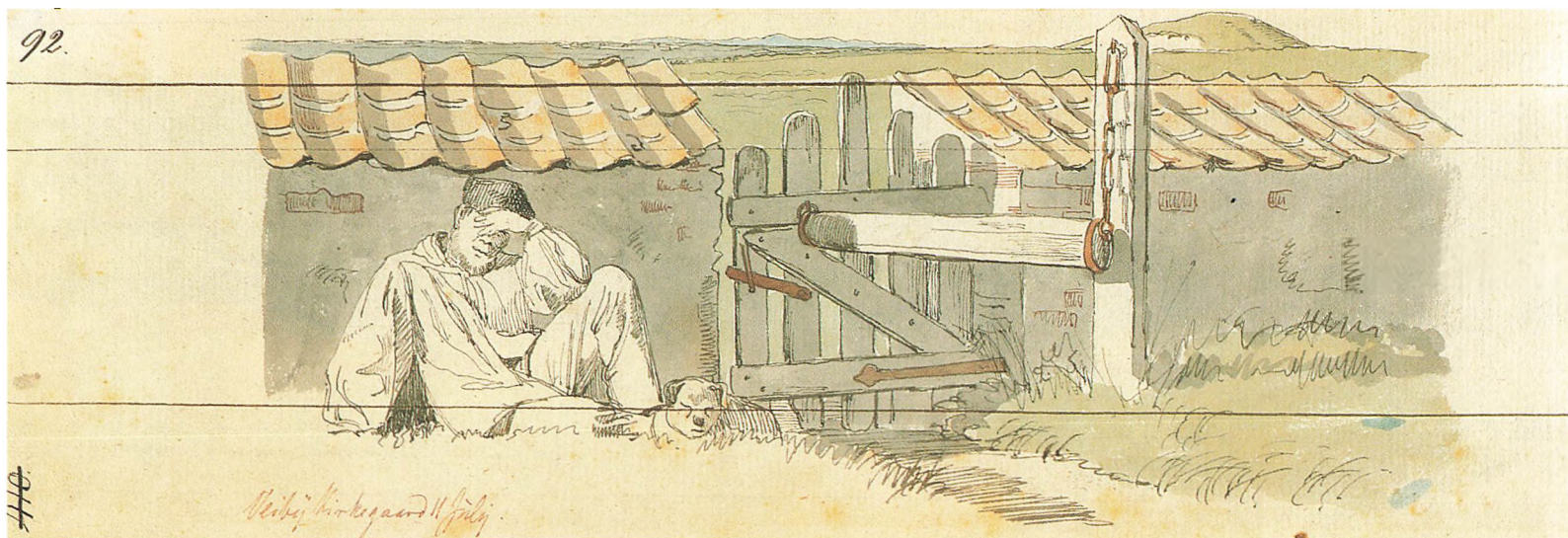
Vejret er mere tungt og skyet i Lundbyes maleri *Flad grøft over en eng* (ill.s.30), men hvor har han fået mange fine farvetoner frem i dette enkle motiv, hvor hovedtemaet, vegetationen, uden at være meget detailleret taler levende om hans kærlighed til plantelivet. Karl Madsen skriver også: »Lundbye og Skovgaard var virkelige, ja lidenskabelige planteelskere.«²⁰ Det vidner deres enkeltheder af blomster jo også smukt om. I det ufuldendte *Marklandskab ved Aagerup* (ill.s.31) er hovedpersonen da også en prægtig, blomstrende burreplante.

I Tisvilde Hegn har de været sammen den 13.juni, og mens Lundbye har tegnet slotsporten ved Asserbo ruin, har Skovgaard i nærheden fundet de samme forblæste birke, som Lundbye tegnede to år før (ill.s.32). Skovgaards tegning fulgtes af et dejlig oliestudie (ill.s.33 og 34) og blev omsat i et stort, noget pligtpræget men gedigent maleri til forårsudstillingen 1845 (kat.nr.113).

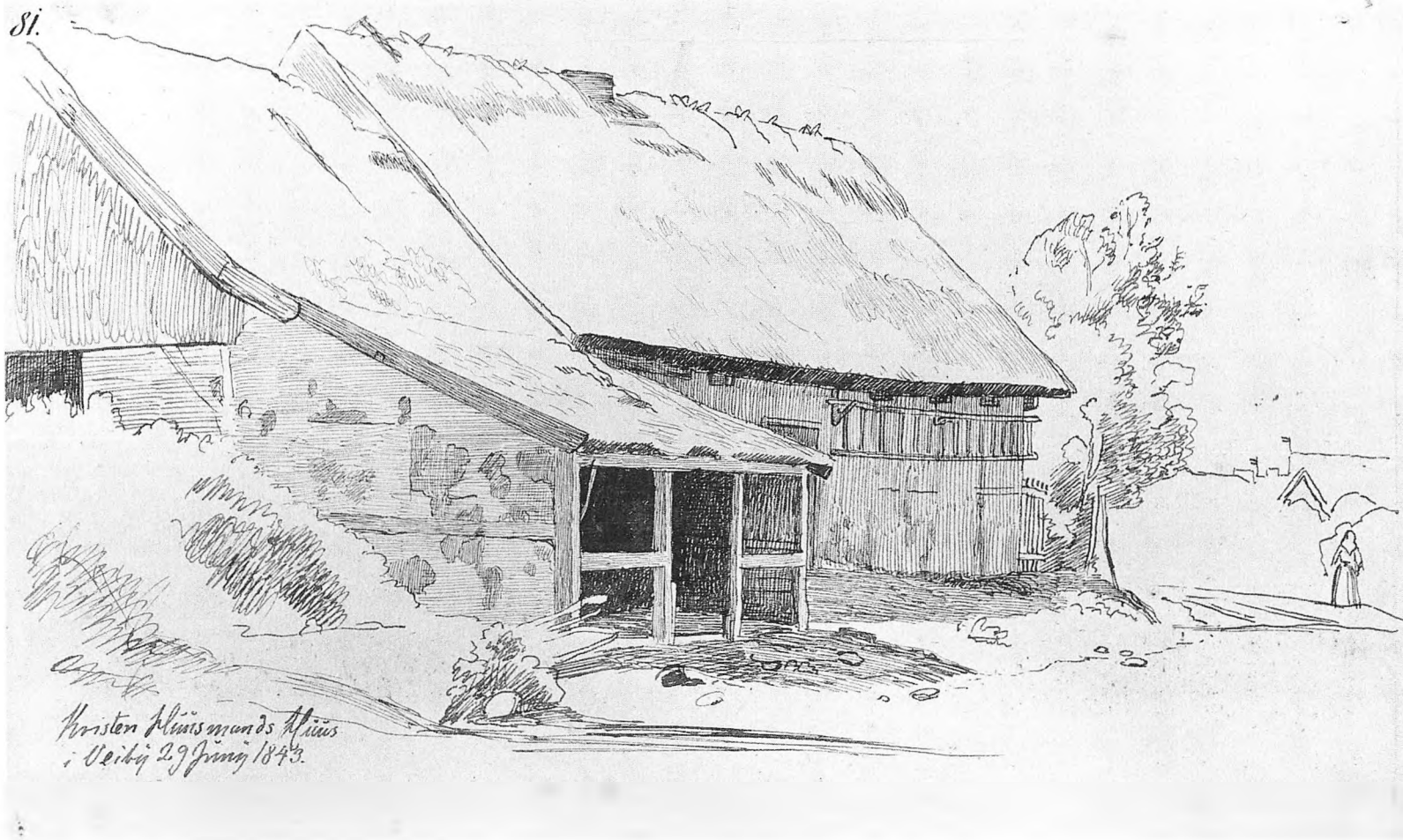
Det er oplysende at sammenligne tegnemåden i begge kunstneres tegninger af de forblæste birketræer og i begges tegninger af *Skrænten og kløften ved Helene kilde i Tisvilde* (ill.s.35), gjort tre dage efter deres besøg ved Asserbo ruin. Karl Madsen karakteriserer deres pennetegninger meget træffende: »Undertiden har de i samme Skitsebog med faste Streger af den Pen, der var deres

Kat.nr.92. JTL: Flyvesandsbankerne ved Tisvilde 14.7.1843

Kat.nr.12. JTL: Skovgaard på Vejby kirkegård 11.7.1843

Kat.nr.41. JTL: Kristen Husmands hus 29.6.1843

*Kat.nr. 87.
PCS:
Havremark ved
Vejby 1843*

Kat.nr.91. PCS: Udsigt fra Kongehøjen, Vejby. Bygevejr 24.6.1843

Kat.nr.89. JTL: *Flad grøft over en eng* 1843

Kat.nr.96. JTL: Marklandskab ved Agerup 1843

82.

i Tisvilde Hegn 5 Sept 1841. ved Assenske Højskole.

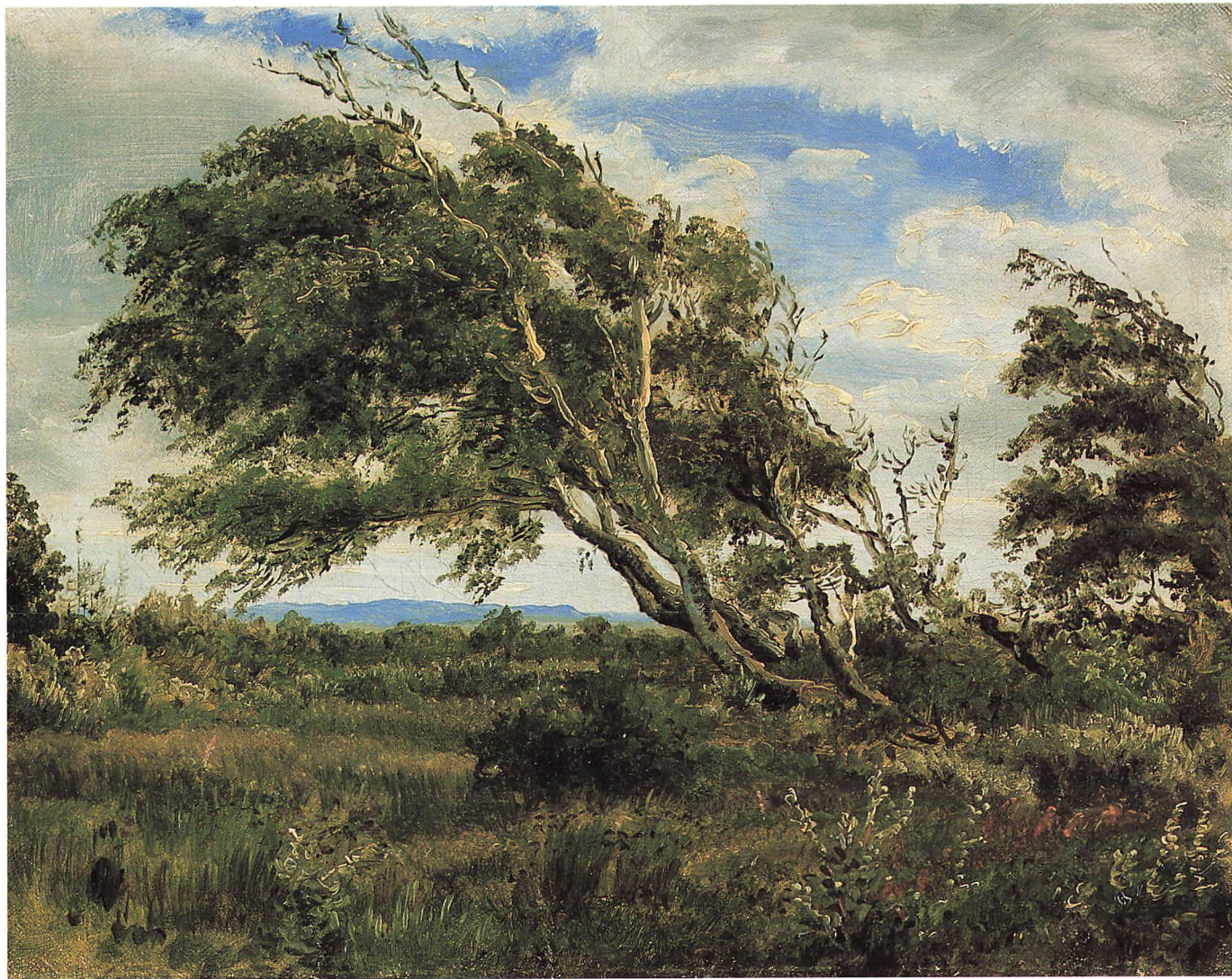

Kat. nr. 110.

JTL:

I Tisvilde

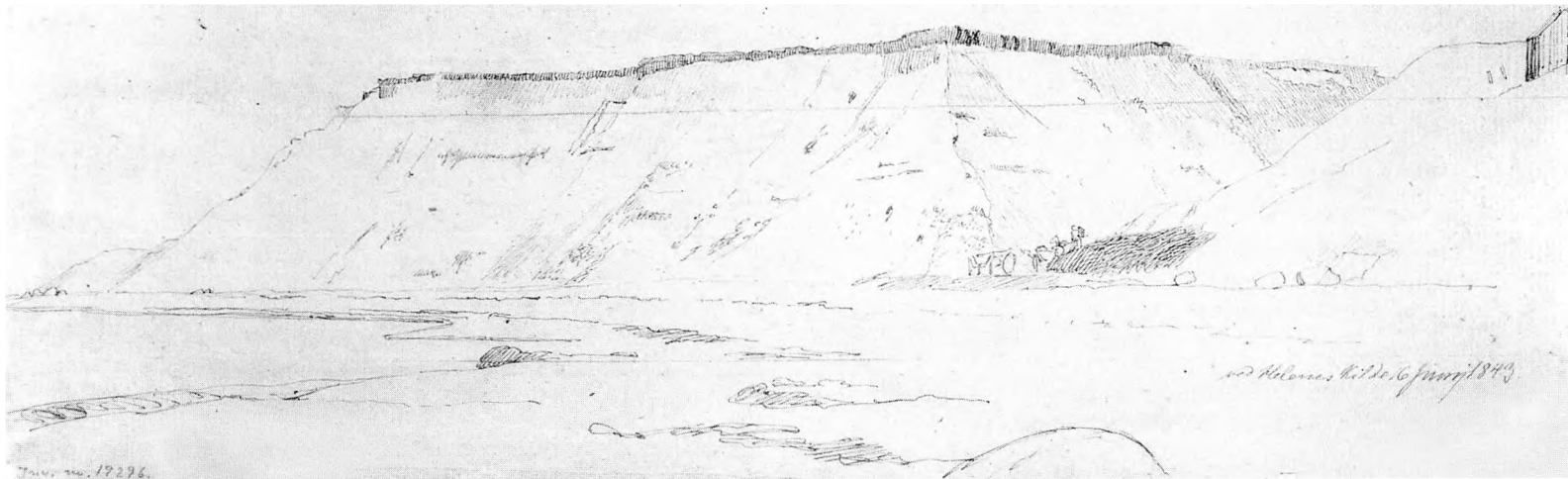
Hegn 1841

*Kat.nr. 112.
PCS:
Udkanten af
Tisvilde skov,
blæst 1844*

Kat.nr.111. PCS: Tisvilde skov 13.6.1843

Kat.nr.126. JTL: Skrænten og kløften ved Helene Kilde 16.6.1843

Kat.nr.128. PCS: Kløften ved Helene Kilde [16.6.]1843

Yndlingsmateriale, tegnet smaa Fremstillinger af Landskaber, Figurer, Dyr eller Planter. Omtrent lige godt, dog meget forskelligt. Lundbyes kvindeligt fine og varme Følelse giver hans sirlige Streg en bedaarende Ynde, Skovgaards Streg er ført med en mandig Friskhed og Kraft, der giver hans Tegninger en pragtfuld malerisk Virkning.«²¹

Ved stranden i nærheden af Raageleje har de også malet og tegnet sammen. Lundbyes *Henimod Raageleje* (ill.s.37) minder i kompositionen om hans store maleri En dansk Kyst; det domineres af en høj, græsklædt, skygget skrænt med en tot strid marehalm eller lignende i forgrunden, og blikket hviler ud i et langt kig mod fiskernes boder neden for Raageleje og Kullen længst ude. Skovgaard har også taget motiver i den retning, men med lavere klinger og det ene med nogle flotte strandkål i forgrunden (kat.nr. 119 og ill.s.38). Han har set den modsatte vej i et solfyldt billede, hvor Lundbye sidder i skjortærmer og hvid kalot og ryger langpipe i havstokken; for en gangs skyld under han sig en pause i sin enorme flid (ill.s.39).

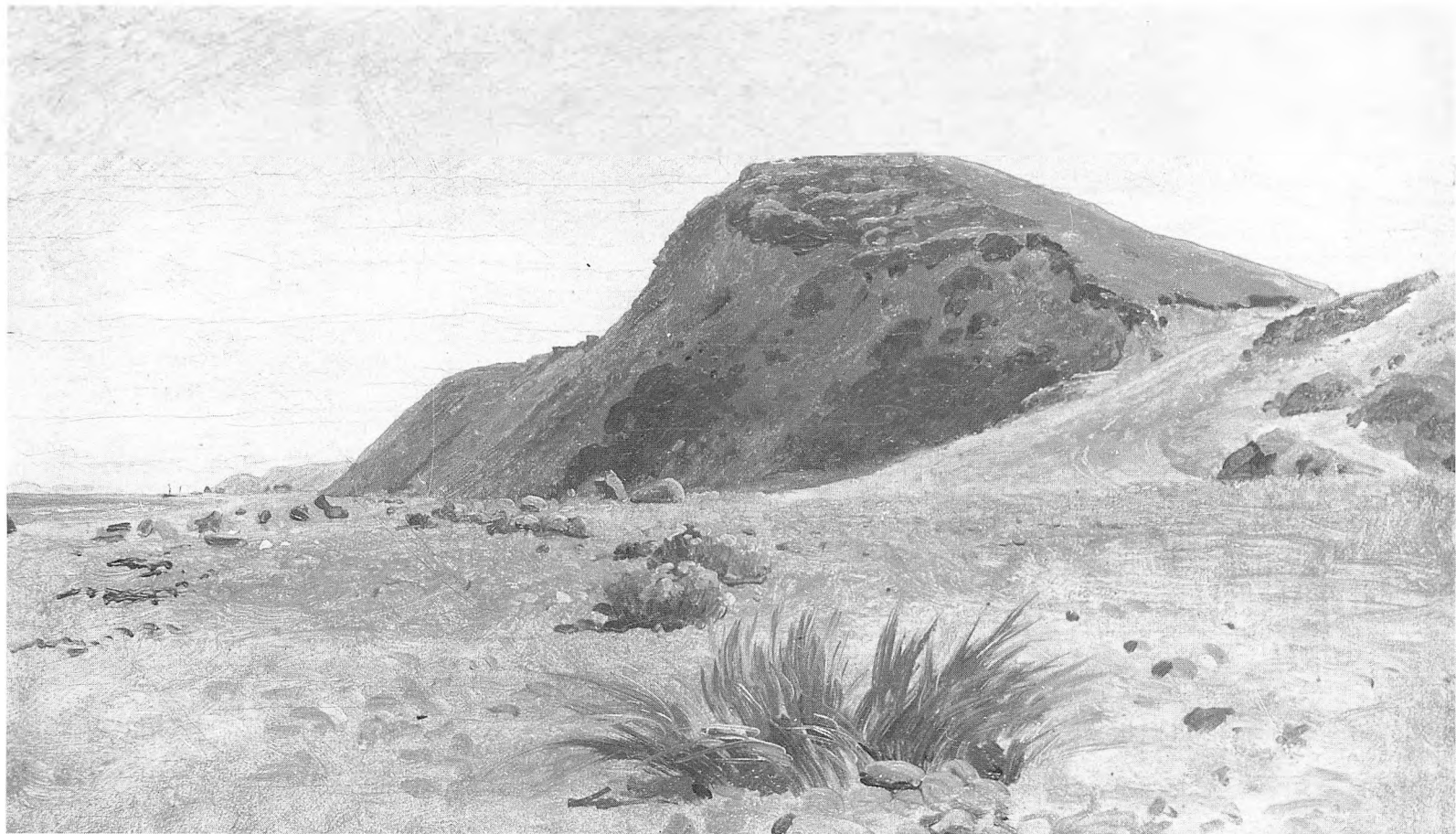
De må begge have været meget flittigt malende i juni, for den 27. skriver Skovgaard til deres kammerat, maleren Thorald Læssøe som arbejder på Frederiksborg slot: »... om Hjælp i en stor Nød, jeg er nemlig blevet ganske læns for Kremmitserhvidt, og trænger altså til hurtig Hjælp, da det jo er en uundværlig Farve, og hverken Lundbye eller Blom²² har noget til overs, saaledes har Penselen løbet. ... jeg kan ikke få Bud til Kjöbenhavn før Tirsdag, og det var haardt intet at kunne male i atten Dage. Vi tre Malere lever ellers herude i Frjyd og Gammen, og en stor Glæde ville det være os at see Dem herude ogsaa ...«²³ Læssøe reagerer straks og sender dagen efter en lille portion af farven, da det er ham umuligt at undvære mere.²⁴

Godt Læsøe !

Da jeg hinder Deres Tjenstvillegjort, sagde jeg mig den Lige at forsvinde mig til den vordende Fjæly : en stor Nød, jeg er nemlig blevet ganske læns for Kremmitserhvidt, og trænger altså til hurtig Fjæly, da det jo er en uundværlig Farve, og hverken Lundbye eller Blom har noget til overs, saaledes har Penselen løbet ; derfor vil jeg bede Dem fra den Godhed, at overlade mig hvad der nemlig kunde være, naar indtil de kunde faa Beskræftning igjen for Kjöbenhavn, jeg kan ikke faa Bud til Kjöbenhavn før Tirsdag, og det var haardt intet at kunne male i atten Dage.

Vi 3 Malere lever ellers herude i Frjyd og Gammen, og en stor Glæde ville det være os at se Dem herude ogsaa, men jeg kan desværre ikke tilbude Dem Løst, dog allerede nemlig vil jeg ikke være det naar at komme, naar de ville tage til Tælle for en Brev,.

1. side af Skovgaards brev til Thorald Læssøe 27.6.1843. HHS

Kat.nr.115. JTL: Henimod Rågeleje, juni 1843

Kat.nr.123.

PCS:

*Lundbye siddende
på stranden ved
Rågeleje 1843*

Skovgaard ved Gurre sø

Mens Lundbye morede sig med Vejby's herligheder, er Skovgaard nogle gange taget ud til Gurre sø, hvor han i sin skitsebog lavede en række detailstudier af nedfaldne grene, siv og åkander ved søbredden (kat.nr. 132-134). Tre udmærkede studier (ill.s. 41 og kat.nr. 135, 138) fik han malet, og resultatet blev et stort, alvorligt billede til forårets udstilling 1844, *Opklarende vejr efter en regnbygge ved Gurre sø* (KMS inv. 1472 og kat.nr. 136). Lundbye roser det i sin dagbog i højere toner, end vi nok kan præstere i dag. En række gentagelser og varianter kendes: skovsøer var, hvad man kunne sælge.

Opholdet i Vejby ender

Den 29. juli fulgte Skovgaard Lundbye på vej, og de tegnede hver et vindue i Tibirke Kirke – Lundbyes spidsbuet, Skovgaards rundbuet – som en besegling på det lange, dejlige samvær (Kat.nr. 146, 145). Lundbye vandrede så til Lynæs, tog færgen til Rørvig og gik til Kalundborg og Vallekilde. Den 3. august tegner Skovgaard i Tisvilde skov og Lundbye på Vejrhøj.

Da Lundbye senere på sommeren på Refsnæs tænker tilbage på Vejbyopholdet, skriver han i dagbogen 28. august, at han en anden sommer vil tage ophold på Refsnæs: »... da skal jeg nok lære Røssingerne at kjende ligesaagodt, som jeg lærte at kjende Morten Jensen og Jens Nielsen og Niels Jensen og Slagter Niels og flere i Vejby i denne Sommer, da jeg i to Maaneder levede lykkelige Dage hos Bønderfolk, og lærte blandt dem herlige Mennesker at kjende.«²⁵ Og til Frølich skriver han 5. september: »... Du skulde med mig i Sommer have vandret langs Nordkysten,

seet Kattegattet oprørt som vi saae det ved Nakkehoved og Gilleleie, seet det stille som vi saae det ved Helene Kilde, da Himmel og Hav gik sammen og det fjerne Kullen stod som en fiin blaa Sky. ...«²⁶

Kaalunds Fabler

Kaalunds Fabler er et kapitel for sig. Tekst og billeder hører sammen på en uafviselig måde og har listet sig ind i bevidstheden som en del af vores verdensbillede. I Skovgaard-familien hed de nu aldrig andet end Lundbyes Fabler, og de omfattedes med ærefrygt og kærlighed.

Fablernes tilblivelse kan kort opridses således: Lundbye 29. marts 1843 i brev til Frølich: »... I disse Dage skal jeg ellers tage fat paa en Række af 50 Compositioner til nogle smaa Fabler eller Optrin af Dyrelivet af Kaalund i Spectators Stiil. Der gjælder det at faa Lune og Naivitet i, Dyrene er saa utrolig naive O, hvorfor kan jeg ikke længere vise Dig mine Lommebøger, de indeholde dog et og Andet af den Slags, jeg lurar altid paa de løierlige Venner. ...«²⁷ Og i et brev til samme skriver han i april, at han agter at bruge en ganske ny opfindelse, nemlig autografi.²⁸ Af Dagbogen 6. marts 1844 fremgår det, at hans venner – sikkert ikke mindst Høyen – har bebrejdet ham hans dovenskab, og at han spilder sin tid med småting. Han nævner ironisk, at han har »Halvparten af de forbistrede Kaalundske Fabler endnu paa Halsen«. 10. april 1844 er de færdige; han skriver til Frølich: »... jeg er vis paa Du vil selv i de daarlige 50 Tegninger, jeg har gjort til Kaalunds Digte finde mangt et Glimt af denne min rige, bedste, eneste Ungdomskjærlighed, den boede i mig længe før jeg selv vidste det. ...«²⁹

Kat.nr. 141. PCS: Ved Gurre sø 1843

Lundbye har altså arbejdet med illustrationerne både før og efter Vejby. Men seks af bladene er med sikkerhed tegnet i Vejby, hvoraf fire daterede, 20., 22. og 23. juli. De samme motiver i andre forarbejder og endelig version er medtaget for at give et fuldstændigere billede af hans indsats. *Aftenstunden* (ill.s.43 og kat.nr.154) er taget med, fordi den forestiller Skovgaard og passer så fint ind i Lundbyes oplevelse af Vejbytiden, men i øvrigt går figuren tilbage til en tegning, Lundbye udførte på deres udflugt til Rudeskov i maj året før (ill.s.6). Kirken er ikke Tibirke Kirke, hvad man gerne ville tro, men måske blot en syntese af landsbykirker.

På tre af bladene er der skitser til tre eller fire forskellige fabler, således at et dusin fabler kan sættes i forbindelse med opholdet i Vejby. En skam er det, at man må undvære nogle af originaltegningerne på udstillingen, fordi de er tegnet på bagsiden af andre og derfor kun kan vises i fotografier. Det ene store forarbejde til *Den dræbte And* (ill.s.44) er værd at fremhæve som en særlig sjælfuld skildring af en død fugl. På bagsiden er netop herlige udkast til fire fabler, der viser den myldrende fantasi og medleven, Lundbye investerede i sit arbejde med Fablerne (ill.s.45).

De udkom ved juletid 1844 og var for de flestes vedkommende litograferet af Ad. Kittendorf. Karl Madsen nævner Skovgaards »kraftige Misfornøjelse med Lithografens Fortolkning«. I senere udgaver omsattes illustrationerne til træsnit, som blev en endnu grovere oversættelse af Lundbyes uendeligt fine streg og lette toner.³⁰

De to venner

Skal man yderligere beskrive, hvad de to venner betød for hinanden i det hele taget, kan man passende begynde med at se på, hvad denne sommer betød for dem. Lundbyes bemærkninger i breve til venner siger noget om hans tilstand efter opholdet: »... Mit sidste Aar var ikke uden Grund tungt for mig og gjorde mig til sidst pirrelig og forsagt; spørg Skovgaard, han kjender det bedre end du. Men ved dette Ophold her ude blandt simple, naturlige Mennesker, ved sund Levemaade og livfuldt Arbejde kom jeg mig, saa jeg er saa vel, som jeg ikke kan mindes at have været i flere Aar. ...«³¹ »... saadan en Karl er jeg bleven. Ja, en sand Galning, bruun og tyk og stor og skjægget. ...«³² Karl Madsen nævner, at Lundbye, påvirket af Skovgaard, i Vejby »stræbte i sine Landskabsstudier at undgaa 'at Forgrunden bliver smaalig og Planterne tørre uden Saft og Fylde'.«³³ Herom vidner f.ex. *Flad grøft over en eng* (ill.s.30). Mere misforstået var det vel, når »Skovgaard søgte at paavirke ham til at føre en federe Streg og søge en djærvere Virkning, han har med dette Maal for Øje rettet flere af Lundbyes Tegninger.«³⁴ Lundbye er jo netop eet med sin spinkle, musikalske tegnemåde, der tolker dyr, planter og landskaber så yndefuldt overbevisende.

I arbejdet med den definitive *Kostald* har Lundbye lært at være let på hånden: »... Jeg har en Kostald i Arbejde fra Bondegaa-den, hvor jeg var i Sommer; jeg har anvendt megen Flid paa Forarbejderne, og har dog den Glæde, at Interessen for Stykket selv, som netop i disse Dage bliver færdigt i Undermaling, er usvækket. Det forekommer mig som jeg klarere end nogensinde er mig bevidst, hvad jeg vil, og jeg har ogsaa større Lethed ved at male ...« (brev til Frølich 25. november 1843).³⁵ Og den

Kat. nr. 153.

JTL:

Kaalunds

Fabler:

Lækatten,

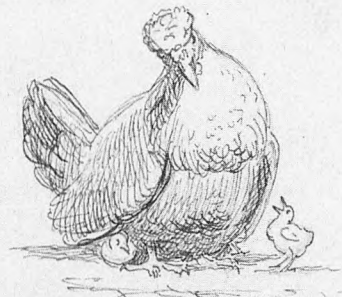
Kyllingerne

og Aften-

stunden

Det smattede ind under Gærdet,
Det sad det og så sig fra Nyltærsaget.

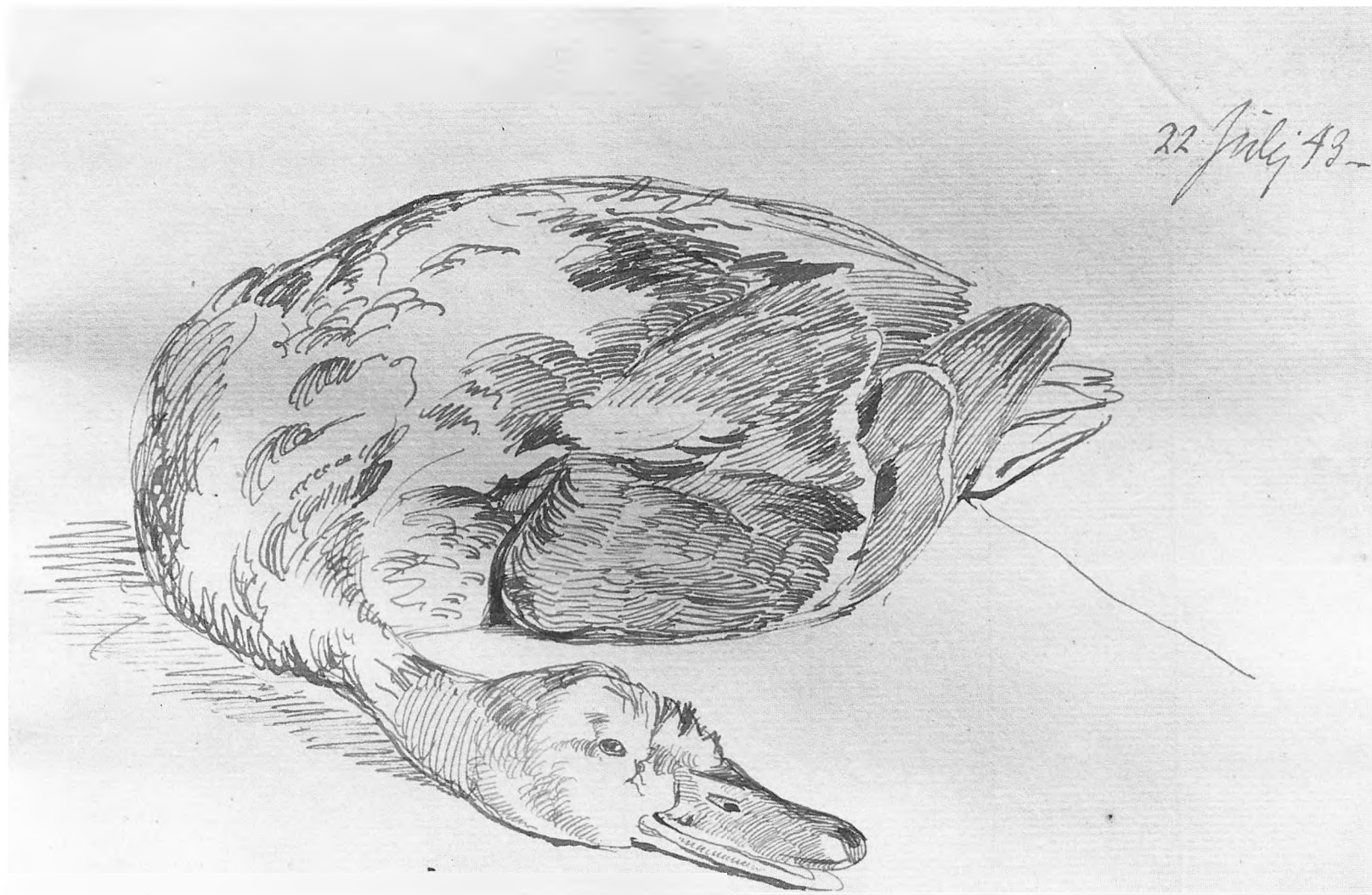

Le sanghøst dante, der var en Larm,
Når den blev kold, blev en anden varm.
Der tatted et Alene, der stod et Par. Børn.

24-25.

Og da han kom til Markens Læ,
Hilte ham Bønden smilt, "Guds Fred!"

Kat. nr. 148.

JTL:

Kaalunds

Fabler:

Spædkalven,

Hane-

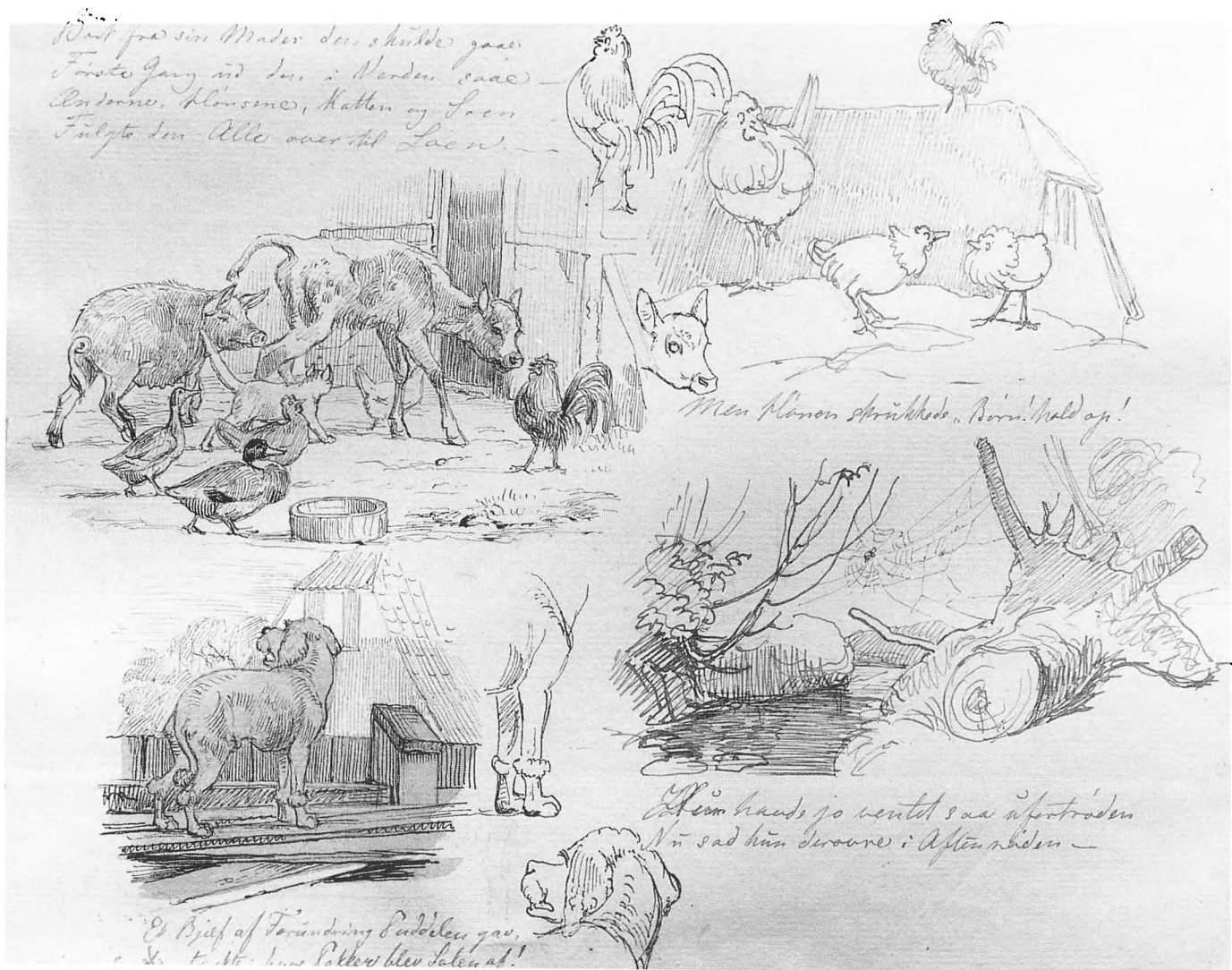
kyllingerne,

Puddel-

hunden og

Edderkoppen

1843

20.januar 1844 i dagbogen: »Jeg maler af alle Kræfter, med saa liden Afsmag af Studier, som muligt, paa min Kostald.« Lundbye har et andet sted udtalt om »Lysvirkningen, saa saare vanskelig og for mig hidtil uopnaaelig i Studier.«³⁶ Derfor kan det være sandt, at han i den endelige Kostald arbejder med så »liden Afsmag af Studier som muligt«. Det ene af to studier til Kostalden (kat.nr.31), malet på stedet, er trods sin charmerende friske penselføring netop urolig i lystonerne, de lyseste partier i køerne er for lyse og springer frem fra deres plan – noget man også undertiden møder i hans landskabsstudier. Lysvirkningen i den endelige Kostald (ill.s. 15) er suveræn i sin milde modulering af lyset udenfor, halvlyset nærmest døren og halvmørket i forgrunden. Her er til fulde lykkedes hvad han troede Skovgaard havde gjort bedre med sin lasur i den næstsidste, store Kostald (kat.nr.37).

Om Skovgaards fremskridt i og efter sommeren 1843 har vi Lundbyes ord. »Skovgaard har malet et Par Ting, som jeg holder grumme meget af« (brev til Høyen 1.juli 43).³⁷ »Skovgaard dette underlig[e] Menneske, der af Naturen fik saa Meget, men af Verden saa Lidet – ja, saa lidt, at det har dybt præget sig i hans Sind som i hans Træk. Vil Du vide hvem der er min Ven herhjemme, da er det ham og ene ham. Men han er endnu senere end jeg, og har langt mere Udholdenhed og Dygtighed, Gedigenhed end jeg, saa jeg kan som Kunstner ikke andet end i høieste Grad respectere ham ...« (brev til Frølich 21.december 1843). »En Mand, du vil kjende Forskjæl paa, er Skovgaard. Han er gaaet frem med Kæmpeskridt ledet af reen, naturlig, ægte kunstnerisk Takt, thi Reflexionen spiller, til held for hans Kunst, ikke stor Rolle hos ham. Han er 'et ædelt Ved i grove Bark' ...« (brev til Frølich 4.marts 1844).³⁸

Skovgaards syn på Lundbye og hans kunst kendes efter det hidtil nævnte bedst gennem indirekte udsagn, dog siger det citerede brev om *Alleen ved Vognserup* en del. Han vedblev i resten af Lundbyes korte liv at føle denne som sin bedste ven, og han var selv Lundbyes nærmeste ven – næst efter Frølich. Da Lundbye rejste til Italien i 1845, var det Skovgaard han betroede opbevaringen af sit gods. Begge meldte sig som frivillige i 1848, men Skovgaard blev til sin store græmmelse kasseret og måtte se Lundbye drage af 18.april; en uge efter døde Lundbye. Den 12.september det år skrev Skovgaard til Johan Grundtvig; han begynder med at fortælle, at han er syg, og senere i brevet hedder det: »... jeg var rask indtil i Onsdags, den Dag var jeg med Skifteretten inde i Lundbyes Værelser, jeg var med i Stedet for hans Moder som ikke ville og hans Broder som ikke kunne komme, det gjorde et fælt Indtryk på mig at see dem gaae og rode i hans Sager lukke Pulte og Skabe op og rage i hans Papirer, som jeg dog omsider fik lov til at laase for, jeg kom til at ryste og har været syg siden ...«³⁹

Endnu en forbindelse mellem Skovgaard og Lundbye bør nævnes. Den har såvidt vides ikke været omtalt uden for en snæver kreds omkring Skovgaards familie, men et nyligt fundet portræt af Skovgaards kone Georgia, tegnet i Rom 1855 af en dansk dame, har på bagsiden følgende gamle påskrift: En datter af Professor Schouw forlovet med afdøde Maler ... efter hans død gift med Skovgaard. Formuleringen tyder ikke på et nært forhold til de omtalte og er let sladderagtig, men sand: Georgia Schouw, datter af Joakim Frederik Schouw, var forlovet med Lundbye, inden han drog i krigen. Hun og Skovgaard blev forlovet i

forsommeren 1849 og gift i september 1851. Det blev et lykkeligt ægteskab.

Lundbye og Skovgaard havde to vejledere i deres kunst og liv. Den ene var Høyen, hvis forhold til dem og andre begavede unge malere er rigeligt belyst mange steder, her skal blot gentages, at han med stor og veltalende styrke og, i hvert fald i Lundbyes øjne med en vis streng myndighed, opildnede dem til at skildre i deres kunst Danmarks folkelige kultur og nationale monumenter, kæmpegrave, kirker, slotte og borge, og også landskabet som en del af den nationale arv og ejendommelighed.

Den anden vejleder var Grundtvig. Lundbye siger i sin dagbog 21. maj 1842: »Hvad der især fra først af bandt mig til Grundtvig var hans fædrelandske Digte, hans Mythologie og Behandling af Sagn og Sagaer; Overensstemmelsen mellem hans Værker og min hele Retning var altfor stor til at jeg kunde blive fremmed for, hvad han saa mesterligt har skildret ... Han er vist en af vort Lands største Mænd, men ogsaa kun lidet paaskjønnet. ... Grundtvig har sat sig ind i Livet og gjengivet det med den Simpeltid og Storhed vi finde det er tegnet med i Sagaerne, og som vi endnu finde Glimt af i Bondelivet, naar vi med aabne Øine betragte det. – Her maa jeg ogsaa mindes Høiens deilige Forelæsninger i denne Vinter over nordisk Kunst. Hans fortællinger af de islandske Sagaer.«⁴⁰

H. P. Rohde har i en artikel⁴¹ nævnt, at Lundbye og hans kreds hørte Grundtvigs prædikener i Frederikskirken (nu Christianskirken) på Christianshavn allerede fra midten af 1830'erne, og redegjort for at Skovgaard sandsynligvis også har fulgt dem tidligt. Begge søgte i hvert fald Grundtvig, da han blev præst i Vartov

i 1839 og fik lov til at udføre de kirkelige handlinger. Sammen opsøgte de ham den 20. november 1842 med nogle tegninger, de havde gjort til hans lille Danmarkshistorie for Børn, men tegningerne blev aldrig benyttet. H. P. Rohde gør endvidere følgende bemærkning: »P. C. Skovgaard, der var så trofast en tilhører ved Grundtvigs prædikener, og som har givet eftertiden så levende og personligt et billede af Grundtvigs ydre fremtræden, optog Grundtvigs – og Høyens – tanker om det nordiske og det nationale på sin egen bogstavelige måde: han malede sin hjemegn, hvor han var vokset op, og den natur, han var fortrolig med. ...«

Et større perspektiv på de to kunstneres virke end Høyens og Grundtvigs indflydelse får man i Georg Brandes' betragtninger over europæiske kulturfænomener i det 19. årh. i hans afhandling om H. C. Andersen i *Kritiker og Portrætter*, 1870.⁴² Efter at have nævnt, at Barnet er Andersens ideale figur og peget på, at »Barnets Indsættelse i dets naturlige poetiske Rettigheder kun er eet af de mange Phænomener af *Naivitets* Tronbestigelse, som Oehlenschläger i vor danske Litteratur er Mester for«, nævner han, at Folkeeventyrene samles i alle Lande, og at »der skjænkes Barnet og i Særdeleshed den barnlige *Natur* en Opmærksomhed, som aldrig tilforn var vist den.« – »Fra Barnet er der kun et Skridt til Dyret. Dyret er et Barn, der aldrig bliver andet end et Barn.« »Den samme Tørst efter Naivitet, efter Natur, efter det Uskyldige og *Ubevidste*, som førte Poesien til Barnet, fører den til Dyret, og fra Dyret til den hele Natur.« – »Den sympathetiske Naturbetragtning indvirker paa den videnskabelige, der atter indvirker paa den poetiske.« – »Gaa vi tilbage til Danmark, da

bemærke vi, at vor nationale, naturtroe Landskabsmaleri tager sit afgørende Opsving netop paa samme Tid, som Eventyrene digtes. Skovgaard maler den Sø, i hvilken den grimme Ælling pladsker ...« – »Man kan blade alle Baggens digte igjennem, uden at finde et Naturmaleri, ikke engang som Staffage. Hvilket Spring fra denne Poesi til en Poesi som Chr. Winthers, i hvilken Menneskefigurerne fordømmeste ere Staffagen og Landskabet næsten altid Hovedsagen.« »Høist karakteristisk er det nu, at saagodtsom alle de i Andersens Eventyr forekommende Dyr ere tamme Dyr, *Husdyr*.« – »Andersen foretrækker Fuglen for firfødte Dyr. Der forekommer flere Fugle end Pattedyr hos ham, thi Fuglen er blidere, Planten nærmere end Dyret.« – »Dog for Fuglene foretrækker han Planterne ... thi først i Planteverdenen er der Fred og Harmoni. Også Planten er som et Barn, men som et Barn, der bestandig sover.« »I Samfundet, i Videnskaben, i Poesien, i Konsten vare Naturen og Barnet blevne gjorte til Gjenstand for Dyrkelse, imellem Poesi, Konst, Videnskab og Samfund finder en Vexelvirkning sted. Opstaaer der da en Digter, hvis Kjærlighed drager ham til Barnet, hvis Phantasi tiltrækkes af Dyret, af Planten, af Naturen, da vover han at følge sin Drift, da faaer han Mod til at have Talent, idet hundrede tusinde dumpe Stemmer rundt om forstærke hans Kald, idet den Strøm, mod hvilken han troer at svømme, bærer og vugger ham til hans Maal.«

Hvor skammeligt det end er at hakke Brandes' tekst op på denne måde, er det alligevel at håbe, at de spredte citater kan overbevise læseren om, at mange af disse ord gælder for

P. C. Skovgaard og allermest slående for Johan Thomas Lundbye.

Hvad var så sommerens resultat? En række dejlige tegninger og oliestudier, som umiddelbart går beskueren til øjnene og hjertet. Denne spontane lykke over forsommerens og højsommerens udfoldelse er det så let at skønne på. Men de store, gennemarbejdede værker? Lundbys Kostald (ill.s. 15) er, som vi har set, skabt i lykkelige arbejdstimer, og vi har ikke svært ved at se kvalitetene i maleriet og nyde det. Lidt anderledes er det med Skovgaards store Tisvilde skov og Gurre sø (kat.nar. 113, 136). Udstillingen vil give et klarere grundlag for bedømmelse af Tisvildebilledet, når det sammenstilles med forarbejderne. Gurrebilledet har uden tvivl gode sider, som er blevet overset i mange år. Det restaureres til udstillingen og vil formodentlig åbenbare glemte skønheder – Lundbye holdt jo af det. Det er malet langsomt og med eftertanke, men overlæg behøver ikke altid at være gustent. Et alvorligt gråvejrsbillede kan have dyder, som langsomt erkendes, men til gengæld forbliver i bevidstheden.

Noget af det, Skovgaard har ønsket at skildre i et sådant billede, fremgår af et brev til Svend Grundtvig 30. august 1848: »... Jeg seer i dette Øieblik ud paa Træerne i Haven, det er en tæt stille Regn, men hvilke henrivende Toner frembringer ikke denne Regn imellem Træerne og over det Hele; Svend, formaaer De ret at nyde Tonerne, Luftens Toner, den Skjønhed som Mellemrummet af Luft overalt frembringer, baade over nære og fjerne Gjenstande, ligefuldt enten Solen er med i Spillet eller ikke? ...«⁴³

Kat.nr. 64:
JTL:
Kohoved
5.7.1843

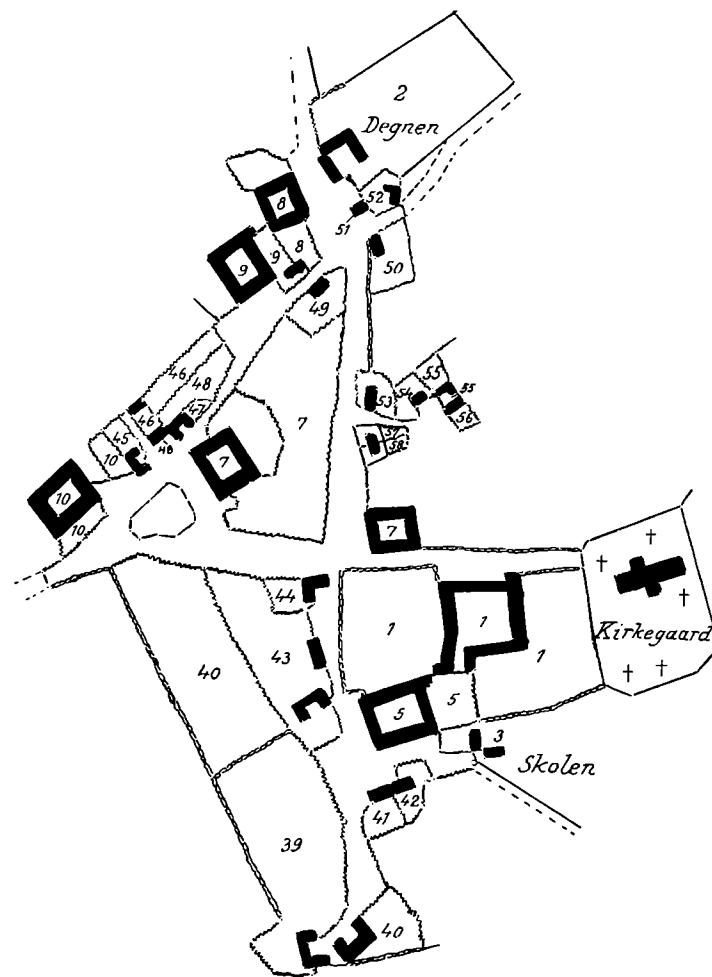
Med denne udstilling og kataloget er forholdet mellem Lundbye og Skovgaard i deres liv og deres værk naturligvis ikke endeligt undersøgt og fremlagt. Der savnes ikke mindst en bog om PCS lige så gedigen som Karl Madsens om JTL; et stort materiale om PCS blev samlet af Harald Ditzel, museumsinspektør ved

Skovgaard Museet i Viborg, men han nåede ikke at gøre det færdigt før sin død. Det var fristende at gå videre med dette materiale.

Bente Skovgaard

1. Joakim Skovgaard. Erindringer om P.C.Skovgaard. Tilskueren 1908. Førøget udg. med noter af Henning Høirup, Skovgaard Museet Viborg 1962, 21
2. Se kat.nr. 1 for henvisninger til dagbogen
3. Karl Madsen. Johan Thomas Lundbye. 1949, 173
4. J.Th.Lundbyes Breve til C.J.Thomsen, meddelte af Poul Nørlund, K.Aa. 1919, (1920), 119
5. Karl Madsen 1949, 130f.
6. Lorenz Frølich. Egne Optegnelser og Breve udg. af F.Hendriksen 1920, 87
7. Karl Madsen 1949, 132
8. Lorenz Frølich 1920, 169
9. Samme, 86
10. Dagbogen april 1844 og Karl Madsen 1949, 56
11. Mogens Lebech. Johan Thomas Lundbye. Et Aar af mit Liv. 1967, 69
12. Anders Uhrskov. Nordsjællandsk Landsbyliv i ældre Tid, paa Grundlag af fhv. Folketingsmand Lars Larsens Beretninger. 1918, passim
13. Brev til N.L.Høyen 1.juli 1843. Det kgl.Bibliotek, Ny kgl. Saml. Fol. 1537
14. Harald Ditzel. Djærve mænd fra Holbo herred. Støttekredsen bag P.C.Skovgaards start på kunstnerbanen. 1.del. MIV, Museerne i Viborg Amt 6, 1976, 6-17, passim. 2.del. MIV 7, 1977, 50-71, passim
15. Det kgl.Bibliotek, Ny kgl. Saml. 3386, 4°. Lorenz Frølich 1920, 103 f.
16. Karl Madsen 1949, 182
17. se note 13 og 15
18. se note 1
19. Breve fra P.Chr.Skovgaard til Svend Grundtvig [Søn af N.F.S.G.]. 1848-49. Ved Ingeborg Simsen. Gads danske Magasin XXII Juli-August 1928, 392
20. Karl Madsen 1949, 123
21. Karl Madsen. P.C.Skovgaard og hans Sønner. 1918, 20
22. Waldemar Blom (1825-46). Akademiet 1841-46. Udst. Charlottenborg 1845, Tillæg, nr.394: Parti af en Bondegaard i det nordlige Sjælland. Rejser 1.juli fra Vejby med brevet fra Lundbye til Høyen.
23. Brevet findes i Den Hirschsprungske Samling
24. Læssøes brev findes i Skovgaard Museet Viborg
25. N.L.Faaborg. Johan Thomas Lundbyes erindringer fra Rønæs og Skarresø. Fund og Forskning i Det kgl. Biblioteks samlinger XV 1968, 54
26. Det kgl. Bibliotek, Ny kgl. Saml. 3386, 4°. Lorenz Frølich 1920, 106
27. Det kgl. Bibliotek, s.st.
28. Det kgl. Bibliotek, s.st. Kun et uddrag i Lorenz Frølich 1920, 102
29. Det kgl. Bibliotek, s.st.

30. se Fabler for Børn. Et halvhundrede Billeder tegnede af J.Th.Lundbye til Text af H.V.Kaalund med et Forord af Karl Madsen, 1908
31. Karl Madsen 1949, 173
32. s.st.
33. s.st.
34. Karl Madsen 1949, 141
35. Det kgl. Bibliotek, Ny kgl. Saml. 3386, 4°. Kun et uddrag i Lorenz Frølich 1920, 110
36. Karl Madsen 1949, 196
37. se note 13
38. Det kgl. Bibliotek, Ny kgl. Saml. 3386, 4°. Lorenz Frølich 1920, 114 f.
39. Brevveksling mellem Johan Grundtvig [bror til Svend G.] og P.Chr.Skovgaard 1848. Ved Ingeborg Simesen. Gads danske Magazin XXIII December 1929, 662
40. Mogens Lebech 1967, 72
41. H.P.Rohde. P.C.Skovgaards Grundtvigportrætter. Fund og Forskning XI 1964
42. Georg Brandes. Danske digterportrætter. Gyldendals Uglebøger 1966, 192-236, passim
43. Som note 19, side 394

Byplan over Vejby opmålt 1809

1. Præstegården 3. Skolen
5. Jens Nielsens gård Saxenkold. V derfor: Madam Skovgaards hus
9. Morten Jensens gård
10. Jørgen Jørgensens gård Meelhøjgård
49. Kristen Husmands hus
- SV for nr. 7 ligger Gadekæret

J. Th. Lundbye: Selvoportræt 1837. Blyant 16 × 10 cm. Privateje

- 1818 fødes JOHAN THOMAS LUNDBYE i.g. i Kalundborg som den mellemste af syv brødre. Forældre: stabskaptajn Joachim Theodor L. (1778-1841) og Cathrine, f. Bonnevie (1792-1863). I Kalundborg boede også morforældrene
- 1826-36 bor JTL m. sine forældre i Kastellet i København, hvor han lærer Købke at kende, beundrer ham og påvirkes
- 1832 Tegneundervisning hos J.L.Lund. Tilskyndes af museumsmanden C.J.Thomsen til dyrmaleriet og bliver elev af Chr. Holm i kortere tid, møder her Thorald Læssøe, lidt senere J.A.Jerichau
- 1833 Fra 1. til 2. Frihåndsklasse på Akademiet. Gipsklassen 1835. Modelskolen 1836-37. Ingen afgang
- 1835 Debut på Charlottenborg med *En hund*. Maler samtidig landskaber og familieportrætter
- 1836 Gennem Læssøe ven med Lorenz Frølich. Forældrene flytter til Frederiksværk. Bor hos en bror i Kastellet 1836/37; derefter i Nyboder. 1838-41 på Marmorpladsen; derefter Frederiks Hospital hos vennen, læge Fr.Krebs
- 1838 *Landskab ved Arresø med udsigt til Flyvesandsbakkerne ved Tisvilde* købt af Kunstforeningen, vundet af Thorvaldsen
- 1841 Faderen dør, og moderen flytter til Kastellet; året efter flytter JTL sammen med hende. *Vinterlandskab i nordsjællandsk karakter* (Nivaagaards malerisamling)
- 1842 *Aben egn i det nordlige Sjælland* købt af Kongen, senere til Den kgl. Malerisaml. (KMS). *Gåsetårnet* malet til H.C.Aggersborg, se PCS
- 1842-43 *En dansk kyst*, motiv fra Kitnæs ved Isefjorden, købt af KMS
- 1844 *En kostald i en bondegård* købt af KMS. Bor i Nyhavn
- 1845 *Aftenlandskab med får på en kæmpehøj* købt af KMS
- 1845-46 Rejse over Tyskland til Italien, hjem over Nederlandene
- 1847 *Malkeplads ved herregården Vognserup* købt af KMS. *Et boelsted* først 1899 til KMS
- 1848 tager afsted som frivillig i krigen 18.april, dør 25.april af et vådeskud. Har – bortset fra rejsen – næsten udelukkende malet på Sjælland

Lorenz Frølich (1820-1908): P.C. Skovgaard. Ca. 1840.
Pen 15,5 x 9,4 cm. KKS

- 1817 fødes PETER CHRISTIAN SKOVGAARD 4.4. på Hammershus ved Ringsted. Forældre: Tham Masmann S. (1794-1835) og Cathrine Elisabeth, f. Aggersborg (1795-1854)
- 1819 flytter familien til Fredbogård ved Græsted
- 1823 flytter familien til Vejby og får en lille landhandel
- 1826 Faderen får arbejde ved Frederiksberg Politi, moderen fortsætter i Vejby
- 1831 Lærerne Niels Jensen i Vejby og Hans Jensen Visby i Agerup samler ind blandt herredets embedsmænd, så PCS kan komme på Akademiet, hvor han får friplads ved hjælp af blomstermaler J.L.Jensen. Moderen, der var blevet undervist af C.D.Fritsch, har forinden givet PCS tegneundervisning. Akademiet: elev af J.L.Lund, fra 1. til 2.Frihåndsklasse 1833, Gipsskolen 1835, Modelskolen 1836-40. Ingen afgang. Malersvend 1835
- 1836 Debut på Charlottenborg med *Måneskinsstykke, motiv fra Langebro* købt af Kronprinsen (Chr. VIII)
- 1839 *Udsigt mod Frederiksværk fra Tisvilde skov* købt af KMS
- 1842 Udsmykker onklen H.C.Aggersborgs stue, Holmens Kanal s.m. JTL: *Udsigt fra Frederiksborg slot og Stevns Klint*
- 1843 *Egetræer i Nordskoven ved Jægerspris* får Neuhausens præmie og købes af KMS
- 1844 *Parti af Sjællands Nordkyst ved Dronningmølle* købt af KMS
- 1845 *Udsigt over Skarrit sø* købt af KMS
- 1847 *Parti af Delhoved Skov ved Skarrit sø* købt af KMS. Atelier på Eremitageslottet om sommeren
- 1849 *Landevej ved herregården Vognserup* købt af KMS
- 1851 Gift med Georgia Schouw (1828-68), datter af botanikprofessoren og politikeren J.F.Schouw og Susette Dalgas. Gennem hustruen nær tilknytning til herregården Nysø, som H.C.Andersen og Thorvaldsen ofte besøgte
- 1856 Sønnen Joakim fødes, i 1858 sønnen Niels og i 1863 datteren Suzette
- 1857 *Bøgeskov i maj, motiv fra Iselingen*
- 1860 J.D.Herholdt bygger villa til PCS i Rosenvænget
- 1862 Rejse til London, verdensudstillingen
- 1869 Med W.Marstrand i Italien
- 1874-75 *Malkepladsen ved Knabstrup*
- 1875 Dør 13.4. i Rosenvænget

TIDSTAVLE

<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>		<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>	<i>Kat.nr.</i>
8. maj	København	JTL	Dagbogen, Kat.nr. 1: »Det begynder at ængste mig, at mit store Malerie endnu ikke er solgt; det er indstillet af Galleridirecteurerne til Kongen, men han har ikke endnu bestemt sig. Mine Pengesager er i en temmelig slet Stand, min Gjæld voxer og jeg seer ingen Udvei til at betale den – det gaaer vel! –«	28. maj	Afrejse fra	JTL &	
				Søndag	København	PCS	
				29. maj	Dronningmølle	PCS	rive mig løs fra Alt hvad her hænger paa mig og see til at jeg kan samle Kræfter i den landlige Ro.«
17. maj	København	JTL	Dagbogen »Jeg har havt den Glæde, at mit store Maleri: en dansk Kyst er kjøbt til Galleriet for 400 Rdl. Det er det første af mine Arbejder, som faaer en Plads der. – Det er min Hensigt i næste Uge at forlade Byen for med Skovgaard at reise til Veiby, og der og i den eiendommelige Tisvilde-Egn at gjøre Studier. Jeg glæder mig til et længere Ophold i denne Egn, som jeg kun kjender fra Besøg jeg har gjort derhen fra Frederiksværk. –«	29. maj	Dronningmølle	JTL	Dronningmølleåens udløb. JTL siddende i en klit 2
				29. maj	Gilleleje	PCS	Dronningmølleåens udløb 3
				29. maj	Gilleleje	JTL	Kullens omrids 4
				29. maj	Gilleleje	JTL	PCS's hoved 7
				30. maj			Hoved af en ko 8
				31. maj	Vejby	JTL	
				1. juni			
				2. juni	Vejby	JTL	Et led 102
				3. juni			
				4. juni	Vejby	JTL	Udhus ved en vej 54
				1. Pinsedag			
				4. juni	Vejby	JTL	Vejby præstegård 50
				1. Pinsedag			
				5. juni	Vejby	JTL	Morten Jensens lo 26
				2. Pinsedag			
				6. juni			
				7. juni			
26. maj	København	JTL	Dagbogen »Paa Søndag reiser jeg paa Landet med Skovgaard til Tisvilde; denne Bog kan jeg ikke have med, da jeg intet sikkert Gjemme har. – (Overstregninger) – Jeg vil	8. juni	Hanebjerg	JTL	Studie af får og lam 73
				9. juni			
				10. juni	Vejby	JTL	PCS på Hanebjerg 14
				10. juni	Vejby	JTL	Tyrekalv 61
				10. juni	Vejby	PCS	Gris 68
							Kirken set fra nordvest 51

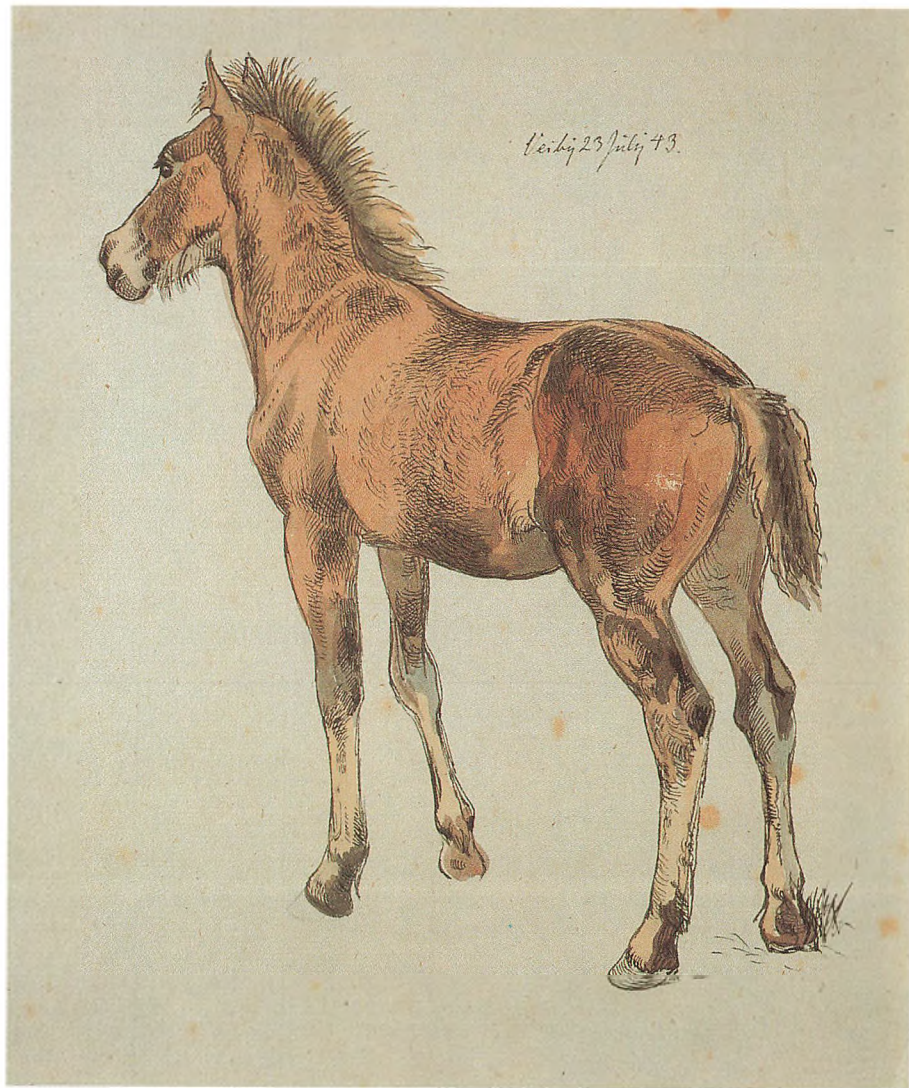
Kat.nr.51. PCS: Vejby med kirken set fra nordvest 10.6.1843

<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>		<i>Kat.nr.</i>	<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>		<i>Kat.nr.</i>
11.juni					24.juni	Vejby	PCS	Udsigt fra Kongehøjen	91
12.juni					St.Hans				
13.juni	Asserbo	JTL	Slotsporten ved Asserbo, Tis-		Aften				
			vilde Hegn	109	25.juni	Smidstrup	JTL	Jættestue ved Smidstrup	100
13.juni	Asserbo	PCS	Tisvilde skov	111	25.juni	Vejby	JTL	Græssende tyrekalv	62
14.juni					26.juni				
15.juni					27.juni	Vejby	JTL	Kat med killing	15
16.juni	Helene Kilde	JTL	Kløften ved Helene Kilde	126	27.juni	Vejby	PCS	Kat med killing	15
16.juni	Helene Kilde	PCS	Kløften ved Helene Kilde	128	27.juni	Vejby	PCS	Brev til Thorald Læssøe på	
17.juni								Frederiksborg, beder om	
18.juni	Rågeleje	JTL	Henimod Rågeleje og Kullen	115				hvid farve. 28.juni sender	
19.juni								denne farven, men kan ikke	
20.juni								undvære så meget som ønsket	
21.juni	Vejby	JTL	Morten Jensens gård Svane-		28.juni	Vejby	JTL	Jørgen Jørgens's gård Meel-	
			holm	19				højgård	43
22.juni					28.juni	Vejby	JTL	Jørgen Jørgen's gård Meel-	
23.juni	Kasbæk	JTL	Anders Kristensens gård	93				højgård	44
St.Hans					29.juni	Vejby	JTL	Kristen Husmands hus	41
Aften					30.juni				
23.juni	Kasbæk	JTL	Anders Kristensens gård	94	Juni uden dato:				
St.Hans					Vejby	JTL	Morten Jensens (?) høj med		
Aften							elmetræer		20
23.juni	Helene Kilde	PCS	Kløften ved Helene Kilde	129		Vejby	JTL	PCS i Morten Jensens lo	24
St.Hans						Vejby	JTL	Store sten og skræpper	103
Aften						Hanebjerg-	PCS	Marklandskab. Vejby Kirke	
23.juni	Tisvilde	JTL	Heste	130		området		set fra nord	80
St.Hans					1.juli	Vejby	JTL	Brev til N.L.Høyen og til Lo-	
Aften								renz Frølich	
24.juni	Helene Kilde	JTL	Erindring fra St.Hans Aften	131	2.juli	Vejby	JTL	Kat med killing	42
St.Hans					2.juli	Vejby	PCS	Kat med killing	42
Aften					3.juli				

Kat.nr. 49. JTL: En gård i Vejby 27.7.1843

<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>		<i>Kat.nr.</i>	<i>Dato</i>	<i>Sted</i>	<i>Kunstner</i>		<i>Kat.nr.</i>
4.juli	Vejby	JTL	Morten Jensens have	21	22.juli	Ørby Bavn	JTL	Sandgrav ved Ørby bavn	84
4.juli	Rågeleje	JTL	Kysten ved Rågeleje	124	22.juli	Vejby	JTL	Død gråand	155
5.juli	Vejby	JTL	Kohoved	64	22.juli	Vejby	JTL	Død gråand	156
6.juli	Vejby	JTL	Liggende ko hos Morten Jensen	32	23.juli	Vejby	JTL	Koen Thea	65
7.juli					23.juli	Vejby	JTL	Stående føl, Vejby	161
8.juli					24.juli	Vejby	JTL	Hunden Chien	13
9.juli	Vejby	JTL	Bondestue i Vejby	55	25.juli	Vejby	JTL	Malkescene i Morten Jensens stald	34
9.juli	Vejby	PCS	Aftenpragtstjerne i Sandgraven i Vejby	86	26.juli	Vejby	JTL	Sortbroget ko	66
10.juli	Vejby	JTL	Hvid hest	69	27.juli	Vejby	JTL	Gård i Vejby	49
11.juli	Vejby	JTL	PCS på Vejby Kirkegård	12	27.juli	Vejby	JTL	Fuglestudier	72
12.juli					28.juli				
13.juli					29.juli	Tibirke	JTL	Døbefont i Tibirke Kirke	143
14.juli	Tisvilde	JTL	Flyvesandsbankerne ved Tisvilde	92	29.juli	Tibirke	PCS	Ribbekryds fra hvælving i Tibirke Kirke	144
14.juli	Tibirke	JTL	Tibirke Kirke	142	29.juli	Tibirke	JTL	Vindue i Tibirke Kirke	145
15.juli	Vejby	JTL	Jens Nielsens stue i Vejby	48	29.juli	Tibirke	JTL	Vindue i Tibirke Kirke	146
15.juli	Vejby	JTL	Gammelt hus i Vejby	56	Juli uden dato:				
16.juli	Vejby	JTL	Jens Nielsens gård, Saxenkold	47		Rågeleje	PCS	Strandbillede. Rågeleje	5
17.juli	Vejby	JTL	Hus i Vejby	57		Gurre	PCS	Ved Gurre sø	135
18.juli	Vejby	JTL	Hjulbør	105		Vejby	PCS	Blomstrende dige. Vejby	106
18.juli	Vejby	JTL	Brev til Thorald Læssøe			Vejby	JTL	Morten Jensens kostald	30
19.juli	Aagerup	JTL	Plantestudie	95		Kælderbjerg	JTL	Dysse på Kælderbjerg ved Vejby	99
19.juli	Tågerup	JTL	Kæmpehøj, Tågerup mark	101		Vejby	JTL	Brev til Thorald Læssøe med tak for modtagelsen af ham og Skovgaard på Frederiksborg	
20.juli	Vejby	JTL	Kaalunds Fabler. Vædderen og grisen	150					
20.juli	Vejby	JTL	Fuglestudier	72	3.aug.	Tisvilde	PCS	Tisvilde skov.	
21.juli	Vejby	JTL	Klaptræer	33	3.aug.	Vejrhøj	JTL	Kulås skov på Vejrhøj	
22.juli	Ørby Bavn	JTL	Udsigt mod Ørby bavn	83					

Kat. nr. 161.

JTL:

Et stående føl

23.7.1843

Tegnforklaringer m.v.

Mål er angivet i cm., højden først.

Parentes om maleriets tilblivelsesår angiver, at dateringen ikke fremgår direkte af billedet.

Parentes om kat.nr. betyder, at værket ikke er udstillet.

* betyder stor gengivelse andetsteds i kataloget

Ved forkortet litteratur se udvalgt litteratur.

ABR	Arne Bruun Rasmussens Kunstauktioner
Bet.	Betegnet
Charl.	Charlottenborg
fn	forneden
fo	foroven
HHS	Den Hirschsprungske Samling
ill.	illustration
inv.	inventar
jf.	jævnfør
JTL	Johan Thomas Lundbye
K.Aa.	Kunstmuseets Aarsskrift
K.for. 1893	Arbejder af Johan Thomas Lundbye. Kunstforeningen 1893
K.for. 1917	Kunstforeningens Udstilling af P. C. Skovgaards Arbejder i 100 Aaret for hans Fødsel
K.for. 1931	Malerier af Johan Thomas Lundbye. Kunstforeningen 1931
K.for. 1954	Johan Thomas Lundbye. Tegninger. Kunstforeningen 1954

K.i p.E.	Kunst i privat Eje I-III, 1944-45
KKS	Den kongelige Kobberstiksamling
KM 1949	Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, Kbh. 1949
KMS	Den kongelige Malerisamling
Litt.	Litteratur
mf	midtfor
NCG	Ny Carlsberg Glyptotek
Paris 1928	l'Art danois. Musée du Jeu de Paume. Paris 1928
PCS	P. C. Skovgaard
Prov.	Proveniens
Raadhus- udst. 1901	Raadhus Udstillingen af dansk kunst til 1890. København 1901
Saml.	Samling
Stockholm 1964	Dansk Guldålder. Nationalmuseum. Stockholm 1964
tegn.	tegning
th	til højre
tv	til venstre
Udst.	Udstilling
upag.	upagineret
Viborg 1967	P. C. Skovgaard Udstilling. Skovgaard Museet i Viborg 1967
W & M	Winkel og Magnussens kunstauktioner

Katalog

I

J. Th. Lundbye: **Afskrifter af Digte 1840-43. Dagbog Apr. 1843-Dec. 1844**

Tegn. s. 11 bet. PS (P.C.Skovgaard)

Pen 19,2 × 13,2

143 s.

Der findes ingen dagbogsoptegnelser for perioden 27.5-13.9 1843, da Lundbye undlod at medbringe dagbogen på rejsen til Vejby. Under følgende datoer er der stof relevant for Vejby-opholdet: 17. og 26. maj 1843, 20. januar, medio april og 15. maj 1844

Litt.: KM 1918, 29-40. KM 1949, 75 ill., 77 ill.

KKS inv. 14024

Dronningmølle og Gilleleje

*2

P. C. Skovgaard: **Ved Dronningmølle**

Bet. fn tv *Ved Dronningemøllen den 29de Mai 1843-monogram*

Pen 20,2 × 35

Benyttet i maleri kat.nr.6

Den siddende er Lundbye i færd med at tegne kat.nr.3

Udst.: K.for. 1917 nr.597

Privateje

*3

J. Th. Lundbye: **Ved Dronningmølle**

Bet. fn tv *ved Dronningemøllen 29 Maj.*

Pen 9,9 × 32,2

På PCS.s tegn. kat.nr.2 ses Lundbye i færd med at tegne denne tegn.

Lundbyes *Lange Bog* nr.446

På bagsiden tegn. af PCS samme dag, kat.nr.4

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1257

4

P. C. Skovgaard: **Kullens omrids**
Bet. fn mf *Gilleleje den 29de Mai 1843*
(PCS.s skrift)

Pen 9,9 × 32,2

Benyttet i maleri kat.nr.6

Tegnet i Lundbyes *Lange Bog* (nr.445) på bagsiden af Lundbye kat.nr.3 fra samme dag

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1257

5

P. C. Skovgaard: **Strandbillede. Rågeleje**

Bet. fn th *Ved Rougeleie July 1843 monogram*

Olie 26,4 × 32

Forarbejde til kat.nr.6. Se også kat.nr.2, 4

Udst.: K.for. 1917 nr.72

KMS inv. 7213

*6

P. C. Skovgaard: **Parti af Sjællands nordkyst ved Dronningmølle. Forårsdag med uroligt vejr. 1844**

Bet. fn tv *P.Skovgaard – 1844 –*

Olie 53 × 81,5

Jf. tegn. kat.nr. 2, 4 samt skitse kat. nr. 5 der alle er benyttet som forarbejder

Udst.: Charl. 1844 nr. 241. Stockholm 1964 nr. 234A. Danske kyster, NCG 1986 nr. 18, 20, ill.

Litt.: Wiborg 1844, 57. Lange 1866, 34. Røder 1902, 20-22, ill.

KM 1918 (PCS), 18. Bramsen 1938, 22, pl. 23. H. Bramsen: Det danske landskab og malerne. Turistforeningens Årbog 1957, 47, 55 ill. H. E. Nørregård-Nielsen: Danske kyster, 1986, 24, 25 ill.

Farvegengivelse s. 9

KMS inv. 448

7

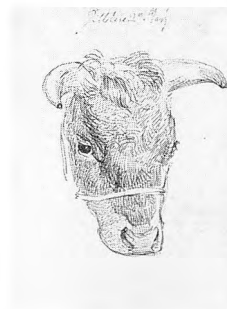
J. Th. Lundbye: **Portrætstudie af P. C. Skovgaard**

Ikke bet.

Pen 11,1 × 8,4

Bagside af kat.nr. 8

KKS

8

J. Th. Lundbye: **Hoved af en ko**

Bet. fo mf *Gilleleie 29 Maj*

Pen, blæk 11,1 × 8,4

Forside af kat.nr. 7

KKS

Hos Madam Skovgaard

*9

P. C. Skovgaard: **Stue i Vejby**

Bet fn th *1843*

Olie 23 × 28,5

Motivet er fra PCS.s barndomshjem. Personerne fra v i sofaen lærer Jensen, PCS, Lundbye og foran bordet jomfru Vilhelmine Skovgaard, madam Skovgaard og jomfru Broe

For PCS se Lundbye kat.nr. 10.

For katten se kat.nr. 42

Nr. 43 på bykort s. 51

Udst.: Raadhusudst. 1901 nr. 1665.

Paris 1928 nr. 208. Stockholm

1964 nr. 232 ill. Viborg 1967

nr. 23, pl. 3

Litt.: Røder 1902, 42, 43 ill. KM

1918 (PCS), 17-18, ill. Uhrskov

1918, 146-147, ill. Carl G. Laurin:

Nordisk konst bd. 11, Stockholm

1923, 86, ill. Bramsen 1938, 22,

pl. 17. KM 1949, 173. Ditzel 1975,
45 ill. Voss 1976, 206. Ditzel 1977,
51. Balslev Jørgensen 1979, 445,
fig. 373. Ditzel 1982, 10 ill.
KMS inv. 3166

10

J. Th. Lundbye: **P.C. Skovgaard i
sofaen i sin moders stue, Vejby**

Ikke bet.

Tegnet på blad 34 i PCS.s skitse-
bog 1842-43

Pen, vandfarve 17,6 × 10,6

Benyttet af PCS i kat.nr.9

Privateje

11

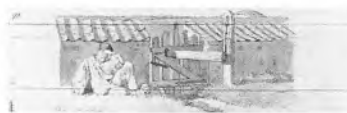
J. Th. Lundbye: **Portræt af
P.C. Skovgaard**

Bet. tv mf 18 monogram 43 Veiby

Olie 27,5 × 20,5

Udst.: K.for. 1893 nr.85. K.for.
1931 nr.66. XIX Biennale, Venezia
1934 – XII, Sala IV nr. 11

Litt.: KM 1931 fig. 30. K.i p.E. II,
53-54, 49 ill. KM 1949 nr. 153, 173,
180 ill. P.Eller: Det nationalhisto-
riske Museum på Frederiksborg
1878-1978, 1978, 107 ill. Balslev
Jørgensen 1979, 433, ill.
Frederiksborg inv. A 7533

* 12

J. Th. Lundbye: **P.C. Skovgaard
på Vejby kirkegård**

Bet. fin tv Veiby Kirkegaard 11 Julij.

Pen, vandfarve 9,9 × 32,2

Forside af kat.nr.92

Låge i kirkegårdens sydvestlige
hjørne »Holløselågen«. Th Kon-
gehøjen

For hunden jf. kat.nr. 13

Lundbyes *Lange Bog* nr. 410

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

Farvegengivelse s.25

HHS inv. 1268

13

J. Th. Lundbye: **Liggende hund**

Bet. fo mf Chien i Veiby 24 Julij 1843.
monogram med PCS.s skrift tilføjet
død d. 5te Juni 1844 –

Pen 15 × 18,5

Chien har tilhørt familien Skov-
gaard. Jf. liggende hund på
kat.nr. 12

Privateje

14

J. Th. Lundbye: **P.C. Skovgaard**
Bet. fn *ved Hanebjerg 8 Junij*
Pen 9,9 × 32,2
Samme blad som kat.nr. 61
Lundbyes *Lange Bog* nr. 440.
Litt.: Lebech 1967, 69, 167
HHS inv. 1260

15

P. C. Skovgaard og J. Th. Lundbye:
Studier af kat med killing
Det ene bet. fo tv 27 *Junij* og *Lund-*
byes monogram
PCS.s skitsebog 1842-43, 27
Pen 10,6 × 17,6
Privateje

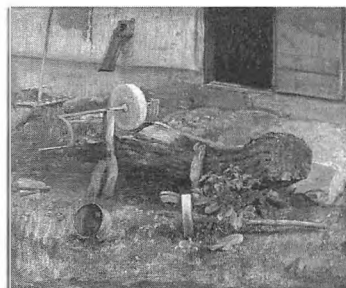
16

P. C. Skovgaard: **Studie af katte
og svaner**
Ikke bet.
PCS.s skitsebog 1842-43, 31
Bly, pen 10,6 × 17,6
Privateje

17

P. C. Skovgaard: **En liggende kat**
Bet. fn th 1843 –
Olie 11 × 13,5
Jf. forstudie kat.nr. 144. Senere be-
nyttet i broderitegn. til pude, der
smykkede Niels Skovgaards bar-
nestol
Udst.: K.for. 1917 nr. 71
Litt.: J. Skovgaard 1920, 29-30
Privateje

* 18

P. C. Skovgaard: **En slibesten i
en gammel træstamme. Studie
fra Vejby. (1843)**
Ikke bet.
Olie 24,4 × 30,6
Udst.: K.for. 1917 nr. 67. Viborg
1967 nr. 26
Litt.: J. Skovgaard 1908, 311.
J. Skovgaard 1920, 4-5
Privateje

Hos Morten Jensen

19

J. Th. Lundbye: **Morten Jensens
gård Svaneholm**
Bet. fo *Parti af Morten Jensens Gaard
i Veiby 21 Junij 1843.*
Pen 9,9 × 32,2
Forside af kat.nr. 100
Stuehuset set fra vest, th lidt af
vestlængen, jf. kat.nr. 21

For elnehøjen tv jf. kat.nr. 20
 For andre motiver fra Morten Jensens gård se kat.nr. 22, 23
 Nr. 9 på bykort s. 51
 Lundbyes *Lange Bog* nr. 430
 Litt.: Lebech 1967, 69, 167
 HHS inv. 1262

* 20

J. Th. Lundbye: **Parti fra Vejby**
 Bet. fn tv *Veiby Junij 1843 monogram*
 Tusch, pensel, pen 17,2 x 31,8
 Elmetræer muligvis fra Morten Jensens gård jf. kat.nr. 19 samt brevcitat s. 13
 Udst.: K.for. 1893 nr. 330. Stockholm 1964 nr. 373
 Litt.: KM 1949, 379, 173, 183 ill
 HHS inv. 1259

* 21

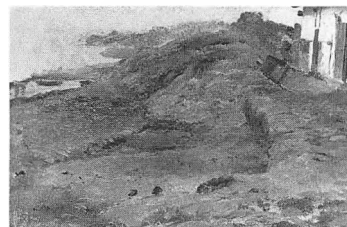

J. Th. Lundbye: **Haven ved vestlængen af Morten Jensens gård**
 Bet. fn th i *Morten Jensens Have. Veiby 4 Julij 1843.* –
 Tusch, pen, pensel 18 x 25
 Tv lidt af stuehuset, jf. kat.nr. 19.
 For havelågen jf. kat.nr. 22
 Nr. 9 på bykort s. 51
 Privateje

22

J. Th. Lundbye: **Bagved Morten Jensens gård**
 Bet. fn tv *monogram 1843*
 Olie 47 x 32,5
 Nr. 9 på bykort s. 51
 Udst.: K.for. 1931 nr. 117
 Litt.: KM 1949 nr. 138 A
 Privateje

23

J. Th. Lundbye: **Mødding ved Morten Jensens gård (?)**
 Bet. fn tv *18 monogram 43 Veiby*
 Olie 22 x 33
 Nr. 9 på bykort s. 51
 Litt.: KM 1949 nr. 158 A. H.E. Nørregård-Nielsen: Med pensel og farver til legetøj. Meddelelser fra NCG, 44. årg. 1988, 37, fig. 5
 Prov.: Johan Hansens Saml. 1931 nr. 1113
 NCG inv. 3229

24

J. Th. Lundbye: **P. C. Skovgaard i Morten Jensens lo**

Bet. fn th *Veibj. Juni 1843 monogram*
 Olie 34,5 × 28
 Studie til kat.nr. 27
 Litt.: KM 1949 nr. 143
 Prov.: Baron Holger Stampc,
 Nysø. Johan Hansens Saml. 1931
 nr. 1150
 Privateje

(25)

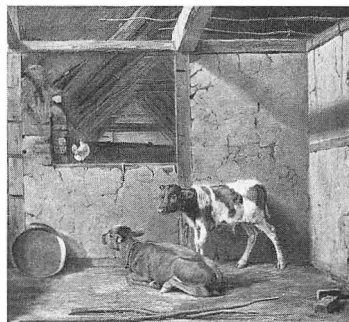
J. Th. Lundbye: **En stående tyrekalv**

Bet. fo th 18 monogram 43
 Olie 22 × 30,5
 Benyttet i kat.nr. 27
 Udst.: K.for. 1893 nr. 87. K.for.
 1931 nr. 67
 Litt.: KM 1949 nr. 154, 183, 181
 ill.
 Ejer ukendt

(26)

J. Th. Lundbye: **Det indre af en lo**

Bet. fn th *Veibj. 1. Pintsedag 1843 monogram 4. Juni*
 Olie 20,5 × 30,5
 Studie til kat.nr. 27
 Udst.: K.for. 1893 nr. 500
 Litt.: KM 1949 nr. 139
 Ejer ukendt

27

J. Th. Lundbye: **To kalve i en lo**

Bet. fo mf monogram 44
 Olie 43 × 48
 Motivet fra Morten Jensens gård i Vejby. Jf. forarbejde kat.nr. 24, 25, 26
 Se også eftertegn. kat.nr. 28, 29
 Udst.: Charl. 1845 nr. 181. Nordisk Industri- og Kunstudst., Kbh. 1872 nr. 144. K.for. 1893 nr. 90
 Litt.: KM 1918, 33-34, 35 ill. KM 1949 nr. 165, 182
 Aarhus Kunstmuseum inv. 34

28

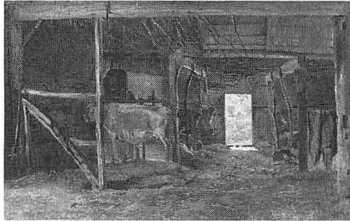
J. Th. Lundbye: **To kalve i en lo**

Bet. fo mf 18 monogram 44
 Påskrift fn: Omtrent 3/4 Alen bredt. Malet i 1844 i Njyhavn.
 Motivet fra Morten Jensens Gaard i Veibj, hvor jeg laae ifjor. Kjøbt af Kunstforeningen d. 10 Oct 1844 for 70 Rdl. – vundet af Asessor Muus
 Pen 19,4 × 21,9
 Eftertegn. efter kat.nr. 27 indklæbet i skitsebog tænkt som »liber veritatis«, en påbegyndt værkfortegnelse
 Litt.: KM 1918, 35 ill.
 KKS skitsebog inv. 19995

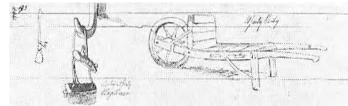
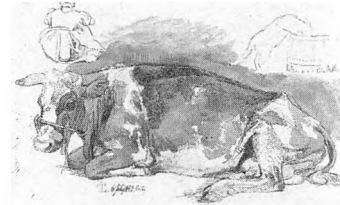
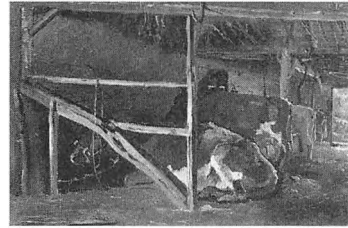
(29)

J. Th. Lundbye: **To kalve i en lo**
Bet. fo mf 18 monogram 44
Bly 18,5 × 21
Jf. kat.nr. 27
Eftertegn. leveret til K.for.
Litt.: Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye, Kbh. 1895, 137 ill.
Kunstforeningens Saml. af
Haandtegn. W & M 142 (1933)
nr. 578
Ejer ukendt

30

J. Th. Lundbye: **Kostald i en bondegård**
Bet. fo th *Veiby* *July 1843 monogram*
Olie 32 × 52
Studie til kat.nr. 38. Jf. kat.nr. 31, 35, 36, 37
Billedet var Lundbyes fødselsdagsgave til P.C.Skovgaard 3. april 1844
Udst.: K.for. 1893 nr. 86. Wilhelm Hansens danske malerier, Stockholm 1918 nr. 37
Litt.: Ordrupgaard kat. 1918 nr. 37, pl. 37. KM 1931 pl. 32. K.i p.E. II, 1945, 6. KM 1949 nr. 158, 181, 177 ill. Nørregård-Nielsen 1984, 111-112
Ordrupgaard kat. 1982 nr. 184

31

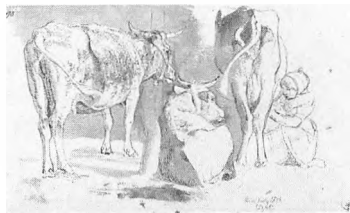
J. Th. Lundbye: **En kostald. Sommerstald med fire køer**
Bet. fo th 18 monogram 43. *Veiby*
Olie 22 × 33,3
Studie til kat.nr. 37, 38.
Jf. kat.nr. 32
Udst.: K.for. 1893 nr. 158. K.for. 1931 nr. 69
Litt.: KM 1949 nr. 159
Privateje

*32

J. Th. Lundbye: **Liggende ko**
Bet. fn mod v monogram 6 *July 1843. Veiby.* og fo th *Katten ved Malkebøtten*
Pen, tusch, vandfarve 18,7 × 30,5
Benyttet i kat.nr. 31, 35, 37, 38.
For katten jf. Kaalunds Fabler: Kattene
Farvegengivelse s. 14
KKS

33

J. Th. Lundbye: **Klaptræer**
Bet. fn *Veiby 21 July Klaptræer.*
Pen 9,9 × 32,2
Forside af kat.nr. 142. Samme blad som kat.nr. 105. Benyttet i kat.nr. 38
Lundbyes *Lange Bog* nr. 407
Litt.: Lebech 1967, 69, 167
HHS inv. 1272

34

J. Th. Lundbye: **Malkescene**
Bet. fn th *Veibj July 1843. 25 July.*
Tusch, pensel, pen 19 × 31,9
HHS inv. 1273

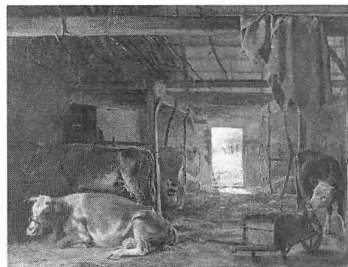

35

J. Th. Lundbye: **Kostald**
Påskrift fn th: 1843 (ikke egen-
hændig)
Pen, tusch 19,4 × 29,3
Forstudie til kat.nr. 37, 38. Se også
kat.nr. 30, 31, 32, 36
HHS inv. 1255

(36)

P. C. Skovgaard: **Studie af et
hestedækken**
Bet. *PS. 1843*
Olie 25,5 × 30
Benyttet i kat.nr. 30, 35, 37
Udst.: K.for. 1917 nr. 817
Ejer ukendt

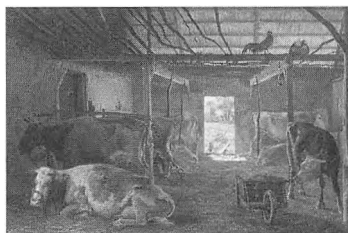

37

J. Th. Lundbye: **En kostald i en
bondegaard**
Bet. fo th *monogram September 1843*
Olie 69 × 91
Forarbejde til kat.nr. 38. Jf. forstu-
dier kat.nr. 30, 31, 32, 35 samt for
hestedækken PCS kat.nr. 36
Udst.: K.for. 1893 nr. 88. Raad-
husudst. 1901 nr. 1170. Exhibi-
tion of a Selection of Works by
Danish Painters. Guildhall, Lon-
don 1907 nr. 217. Dansk Konst,
Stockholm 1922 nr. 153. K.for.
1931 nr. 70
Litt.: KM 1918, 32-33, 31 ill. Uhr-
skov 1918, 145, 28 ill. KM 1931,
16, fig. 35. K.i p.E. 1, 1944, 145,
fig. 23. KM 1949 nr. 160, 177, 181,
251, 178 ill. Nørregård-Nielsen
1984, 112
Privateje

* 38

J. Th. Lundbye: **En kostald i en
bondegård, Vejby**
Bet. fo tv *18 monogram 44*
Olie 62 × 95
Jf. forstudier kat.nr. 30, 31, 32, 33,
35, 37. Motivet fra Morten Jensens
gård
Udst.: Charl. 1844 nr. 178. Paris
1928 nr. 149. Stockholm 1964
nr. 199
Litt.: Wiborg 1844, 87-88. KM
1918, 32-33, 31 ill. Carl
G. Laurin: Nordisk Konst bd. II,

Stockholm 1923, 80 ill. KM 1931, 16, pl. 36. K.Aa. xxxiii-xxxiv, 1946-47, 209. KM 1949 nr. 163, 34, 177, 316, 179 ill. H. P. Rohde: Hygge i kostalden. Berlingske Aftenavis' kronik 24. marts 1965. Niels Th. Mortensen: Bondegården i digtning og kunst. Den danske bondegård, Turistårbogen 1965, 109-110, ill. Voss 1976, 181, ill., 186. Balslev Jørgensen 1979, 440-441, ill. Jessen og Mogensen: Billedbogen – en indføring i billedlæsning, Herning 1982, 58-60 ill., pl. 22. Nørregård-Nielsen 1983, 220-221, ill. Samme 1984, 113-114, fig. 6. Samme: Med pensel og farver til legetøj. Meddelelser fra NCG, 44. årg. 1988, 36 Farvegengivelse s. 15 KMS inv. 446

39

J. Th. Lundbye: **En kostald i en bondegård**

Bet. fo tv 18 monogram 44

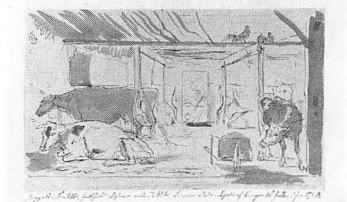
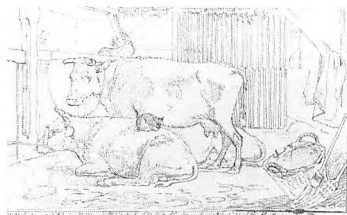
Påskrift fn: Begyndt i Kastellet, fuldført i Nyhavn omtr. 1 1/2 Al. br. Sommerstald. Kjøbt af Kongen til Galleriet for 275 R.

Pen, pensel, tusch, vandfarve

12,7 × 20,9

Eftertegn. efter kat.nr. 38 indklæbet i skitsebog tænkt som »liber veritatis«, en påbegyndt værkfortegnelse

KKS skitsebog inv. 19995

Lundbye tegner ved vejen

* 40

P. C. Skovgaard: **I udkanten af Vejby. Lundbye sidder ved vej-kanten og tegner**

Ikke bet.

Olie 27,5 × 40,5

Kristen Husmands hus og Unnerupvejen set mod øst. Jf. kat.nr. 41, huset set fra den modsatte side.

For kattene i forgrunden se PCS.s skitsebog 1842-43 kat.nr. 42. Persongruppen med Lundbye og børnene har PCS senere benyttet omvendt i billedet: Landevej ved herregården Vognserup, 1849, KMS inv. 580

Nr. 49 på bykort s. 51

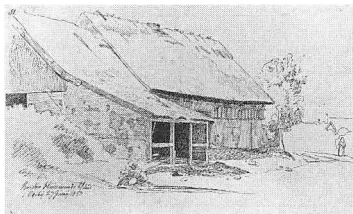
Udst.: Paris 1928 nr. 209. Stockholm 1964 nr. 231, ill. Viborg 1967 nr. 25. Danish Painting. National Gallery, London 1984 nr. 72, ill. L'Age d'or. Grand Palais, Paris 1984-85 nr. 182, ill.

Litt.: KM 1918 (PCS), 16, ill.

Uhrskov 1918, 146, 8 ill. Bramsen 1938, 22, pl. 16. Voss 1976, 206, 201 ill. Ditzel 1982, 24 ill.

Farvegengivelse s. 23

KMS inv. 1305

*41

J. Th. Lundbye: **Kristen Huusmands hus**

Bet. fn tv *Kristen Huusmands Huus i Veibj 29 Junj 1843.*

Pen 19,3 × 31,9

Jf. PCS kat.nr.40, motivet set fra den modsatte side.

Nr.49 på bykort s.51

HHS inv. 1266

42

P. C. Skovgaard og J. Th. Lundbye: **Kat med killing. To studier.**

Det ene bet. 2 July 1843 og Lundbyes monogram

PCS.s skitsebog 1842-43, 29

Pen 10,6 × 17,6

Lundbyes tegn. benyttet af PCS i kat.nr.9 og PCS.s tegn. benyttet i kat.nr.40

Privateje

Gårdene i Vejby

*43

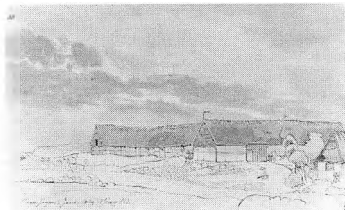
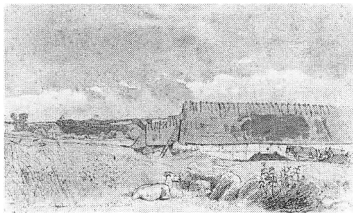
J. Th. Lundbye: **Jørgen Jørgensens gård Meelhøjgaard**

Bet. fn tv *ved Jørgen Jørgens's Gaard i Veibj 28 Junj 1843*

Pen, vandfarve 19 × 32

Gården set fra vest mod Morten Jensens gård og bag denne Unnerup mølle. Jf. kat.nr.44 fra samme dag. Se også kat.nr.45, 46

Nr.10 på bykort s.51

Udst.: K.for. 1893 nr.243. K.for. 1954 nr.38
Privateje

44

J. Th. Lundbye: **Jørgen Jørgensens gård Meelhøjgaard**

Bet. fn tv *Jørgen Jørgens's Gaard i Veibj 28 Junj 1843*

Pen, vandfarve 19,2 × 32

Gården set fra øst ved gadekæret.

Jf. kat.nr.45

Nr.10 på bykort s.51

Litt.: V.Villadsen: Johan Th.

Lundbye – Landskab med dysse.

Omkring et kunstværk 6, Randers

Kunstmuseum 1981, upag. ill.

Privateje

45

J. Th. Lundbye: **Gråvejrsdag ved gadekæret i Vejby**

Bet. fn tv *18 monogram 43*

Olie 29 × 52

Udsigt fra Bovknoldegaard. I midten Kongehøjen og th vejen mod

Tisvilde samt Jørgen Jørgensens

gård. Jf. kat.nr.44

Nr.7 A på bykort s.51

Udst.: Wilh. Hansens danske

malerier, Stockholm 1918, nr.35

Litt.: Ordrupgaard, kat. 1918

nr.35, pl.35. KM 1931, 16, fig.31.

K.i p.E. II, 1945, 6, fig.3. KM

1949 nr.147, 173, 175 ill.

Ordrupgaard kat. 1982 nr.182

46

J. Th. Lundbye: **Bøndergårde i Vejby**

Bet. fn th. 18 monogram 43

Olie 19,8 × 33,7

Udsigt fra »Skrædderbakken« i nord mod Jørgen Jørgensens gård. I baggrunden tv Helsingørsk kirke

Udst.: K.for. 1931 nr. 71

Litt.: KM 1949 nr. 160 A

HHS inv. 345

* 47

J. Th. Lundbye: **Jens Nielsens gård Saxenkold set fra syd**

Bet. fn tv *Jens Nielsens Gaard i Veibj* 16 *July 1843. Saxeknold*

Pen 19,6 × 31,9

Saxenkold ejes senere af skribenten og folketingsmanden Lars Larsen (1839-1927). Gården senere udflyttet til sin nuværende plads mod øst ved bygrænsen til Ørby. Et yngre stuehus opført omkring 1900 ligger endnu på tomten. Tv ses et hjørne af haven til Skovgaardfamilieens ejendom »Bakkehuset«

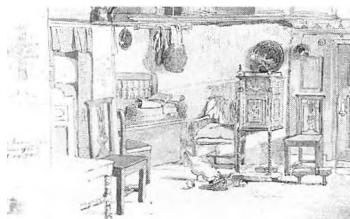
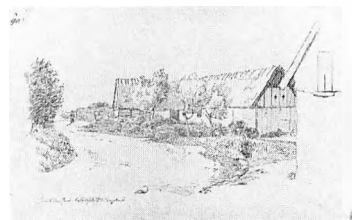
Nr. 5 på bykort s. 51

Udst.: K.for. 1893 nr. 327

Litt.: KM 1949, 379, 173, 172 ill.

Marcus 1968, 14, pl. 3

HHS inv. 1270

48

J. Th. Lundbye: **Jens Nielsens stue**

Bet. tv. *hos Gaardmand Jens Nielsen af Veibj 15 July. 1843.*

Pen, vandfarve 19,2 × 31,4

Nr. 5 på bykort s. 51

Udst.: K.for. 1893 nr. 363

Litt.: Uhrskov 1918, 146, 39 ill.

KM 1949, 379, 173

HHS inv. 1269

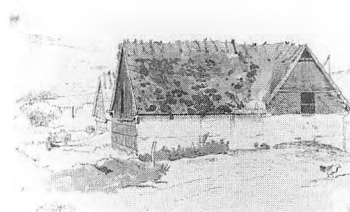
* 49

J. Th. Lundbye: **Gård i Vejby**

Bet. fn tv 27 *July 1843 Veibj*

Pen, pensel 19,4 × 31,8

Muligvis bygningsrester af den udflyttede Ellemosegaard. Th lidt af Jens Nielsens gård. I baggrunden tv ses Kongehøjen Privateje

50

J. Th. Lundbye: **Vejby præstegård set fra syd**

Bet. fn tv *Veibj 1 Pintsedag.*

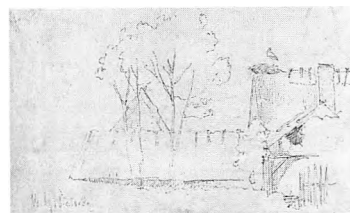
Pen 8,5 × 13,5

Udsigt fra Jens Nielsens have,

jf. kat. nr. 51

Nr. 1 på bykort s. 51

Privateje

*51

P.C.Skovgaard: **Parti fra Vejby med kirken set fra nordvest**

Bet. fn tv *Veiby d 10 Juni. 1843 monogram*

Olie 28 × 36

Th for kirken ses Vejby præstegård med storkerede. I forgrunden th Jens Nielsens gård Saxenkold. For præstegården jf. Lundbye kat. nr. 50. Jens Nielsens gård og stengærdet i forgrunden genfindes på Lundbye kat.nr.47

Litt.: K.i p.E. 1, 1944, 292, 293 ill.
H.Madsen: 200 danske malere og deres værker, bd. 1, Kbh. 1946, 181, ill.

Privateje

52

J.Th.Lundbye: **Gårdlænge i Vejby**

Bet. fo tv 18 monogram 43 *Veiby*

Olie 17,5 × 28,3

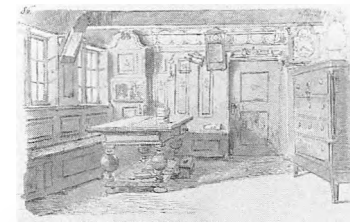
Muligvis præstegårdens lade set fra kirkebakken

Nr. 1 på bykort s.51

Udst.: K.for. 1893 nr.83

Litt.: KM 1949 nr.151

Privateje

(53)

J.Th.Lundbye: **Udhus ved en bondegård**

Bet. *Veiby 1. Pintsedag 4. Juni 1843*

Pen 13,5 × 8

Maleren Frans Schwartz's dødsboaukt. 22.oktober 1917 nr. 221
Ejer ukendt

(54)

J.Th.Lundbye: **Udhus ved en vej**

Bet. *Veiby 2 Juni 1843 monogram*

Olie 23 × 32,5

Udst.: K.for. 1893 nr.78

Litt.: KM 1949 nr.138

Kunsthallen 175 (1951) nr.25

Ejer ukendt

55

J.Th.Lundbye: **En bondestue i Vejby**

Bet. fo th 9 *July 1843.* –

Pen, vandfarve 17,1 × 26,8

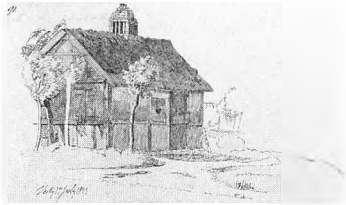
Litt.: Uhrskov 1918, 146, 43 ill.

KM 1949, 379, 173

HHS inv. 1267

(56)

J. Th. Lundbye: **Gammelt hus**
Bet. monogram 15. Juli 1843 *Vejby*
Pen 22 × 29
Kunsthallen 228 (1958) nr. 162
Ejer ukendt

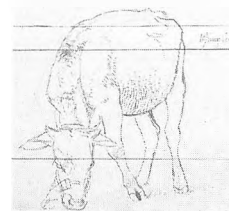

57

J. Th. Lundbye: **Et hus i Vejby**
Bet. fn tv *Veiby* 17. Juli 1843
Pen, vandfarve 16,6 × 28,1
Skorstenen, en kølleskorsten, anvendtes til tørring og røgning af malt, ifølge Nationalmuseet 3. afdeling
HHS inv. 1271

(58)

J. Th. Lundbye: **Udenfor en bondegård**
Bet. *Veiby* monogram 1843
Olie 41 × 47
Litt.: KM 1949 nr. 148
Ejer ukendt

(59)

J. Th. Lundbye: **En kærre under et halvtag ved en bondegård**
Bet. fn mf 18 monogram 43
Olie 24 × 33
Udst.: K.for. 1893 nr. 82. K.for. 1931 nr. 64
Litt.: KM 1949 nr. 150
ABR 201 (1966) nr. 4, 11 ill.
Ejer ukendt

(60)

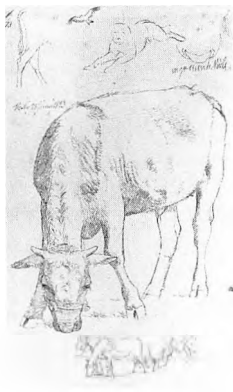
P. C. Skovgaard: **Bondehus i Vejby**
Bet. fn th monogram. 1843.
Olie 31 × 27
Studie til maleri fra febr. 1850
Udst.: K.for. 1917 nr. 60
PCS.s dødsboauktion 11 29. febr. 1876 nr. 31. W & M 244 (1939) nr. 125
Ejer ukendt

Dyre- og fuglestudier

61

J. Th. Lundbye: **En tyrekalv**
Bet. fo th 10 Juni *Veiby*.
Pen 9,9 × 32,2
Studie til kat. nr. 62. Se også kat. nr. 63. Samme blad som kat. nr. 14
Lundbyes *Lange Bog* nr. 440
Litt.: Lebech 1967, 69, 167
HHS inv. 1260

62

J. Th. Lundbye: **En græssende tyrekalv**

Bet. fo tv *Veiby* 25 *Juni* 1843.

og fo th *en græssende Mule*

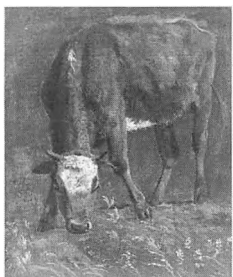
Pen 30,1 × 17,9

Jf. græssende rød kvie kat.nr.63 og

studie kat.nr.61

HHS inv. 1265

63

J. Th. Lundbye: **Græssende rød kvie**

Bet. tv 18 *monogram* 43

Olie 26,8 × 22,7

Jf. studie af stående tyrekalv kat.

nr.61, 62

Udst.: K.for. 1931 nr.68

Litt.: KM 1949 nr.155

Privateje

*64

J. Th. Lundbye: **Kohoved**

Bet. fn tv *Veiby* 5 *Juli* 1843.

Pen lysmål 13,1 × 17,8

Udst.: K.for. 1893 nr.244 (her som

5.Juni)

Privateje

(65)

J. Th. Lundbye: **Ko i en stald**

Bet. *Thea Veiby* 23 *Juli* 1843

Pen, tusch 15 × 17

Udst.: K.for. 1893 nr.245 (her som

Kohoved). K.for. 1954 nr.89 b

(her fejlagtigt som Veirhøi)

ABR 157 (1963) nr.368

Ejer ukendt

66

J. Th. Lundbye: **Stående sortbroget ko**

Bet. fn th *Veiby* 26 *Juli* 18 *monogram*

43

Olie 22 × 24,5

Udst.: Wilhelm Hansens danske

malerier, Stockholm 1918 nr.36

Litt.: Ordrupgaard kat. 1918

nr.36, ill. KM 1949 nr.156

Ordrupgaard kat. 1982 nr.183

(67)

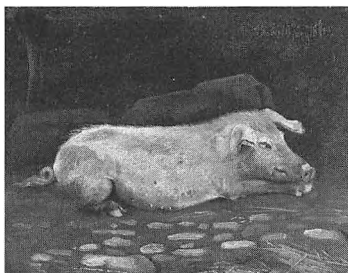
J. Th. Lundbye: **En ko**

Bet. *Veiby* 1843 *monogram*

Olie 21 × 23,5

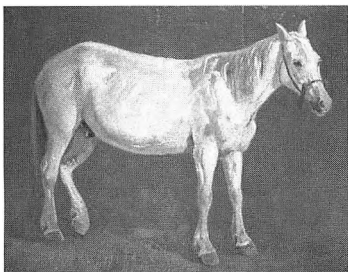
Litt.: KM 1949 nr.159 A

Ejer ukendt

68

J. Th. Lundbye: **Studie af en liggende gris**
 Bet. fo th *Veiby 10 Junij 18* monogram 43.
 Olie 17 × 21,5
 Udst.: K.for. 1893 nr. 77
 Litt.: KM 1949 nr. 141
 Privateje

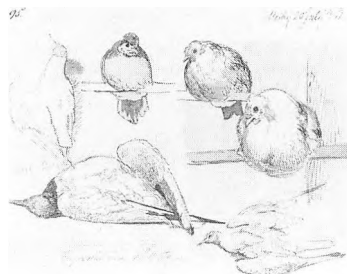

69

J. Th. Lundbye: **Stående hvid hest**
 Bet. fn th *Veiby 10 July 1843* monogram undbye
 Olie 28,5 × 37
 Litt.: KM 1949 nr. 155 A
 Privateje

(70)

J. Th. Lundbye: **Hundestudie**
 Bet. *Vejby*
 Pen 12 × 18
 ABR 157 (1963) nr. 371
 Ejner ukendt

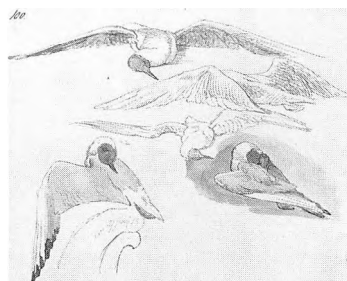

71

J. Th. Lundbye: **Fuglestudier**
 Bet. *Veiby 20 July 43*
 Pen, vandfarve 17 × 22
 På bagsiden studie til Kaalunds Fabler: Hanen, denne bet. 2.
 April
 Litt.: KM 1949, 379
 Kirsten Svendsen, f. Krag-Andersen

72

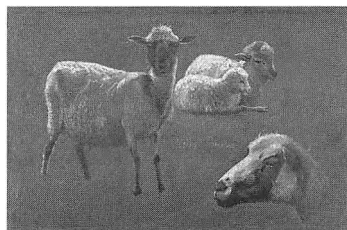
J. Th. Lundbye: **Fuglestudier**
 Bet. fn tv *den 27 Julij 43*
 Pen, vandfarve 17,5 × 22
 Forside af kat.nr. 153
 HHS inv. 1274

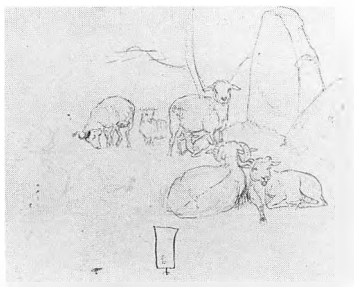

Får ved en kæmpehøj

73

J. Th. Lundbye: **Studie af får og lam**
 Bet. i midten *Veiby 2 Pintsedag 18* monogram 43
 Olie 16,5 × 26
 Studie anvendt i kat.nr. 75. Se også kat.nr. 74
 Udst.: K.for. 1893 nr. 76
 Litt.: KM 1949 nr. 140, 202
 Privateje

74

J. Th. Lundbye: **En gruppe får ved resterne af en stendysse**
Ikke bet.

Bly, pen, blæk 19,6 × 16,5

Forstudie til kat.nr. 75.

Jf. kat.nr. 73. Se også eftertegn.
kat.nr. 76

KKS skitsebog inv. 14293

75

J. Th. Lundbye: **Aftenlandskab med får ved en kæmpehøj. 1845**

Bet. fn th på sten 18 monogram 45

Olie 33 × 51,5

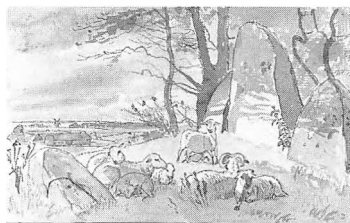
Jf. forstudierne kat.nr. 73, 74. Se
også eftertegn. kat.nr. 76

Udst.: Charl. 1845 nr. 183. Vand-
reudst. fra KMS til provinsmu-
seerne 1950-51 nr. 53. Stockholm
1964 nr. 201

Litt.: KM 1918, 38. KM 1931, 17,
pl. 41. KM 1949 nr. 188, 202, 195
ill. J. Brøndsted: Oldtidsminderne
i Kunsten. Nationalmuseets Ar-
bejdsmark 1958, 8, ill.

M. Mogensen: Landbruget i
dansk malerkunst ca. 1840-1915,
1984, 13, 15 ill.

KMS inv. 504

76

J. Th. Lundbye: **Aftenlandskab med får**

Bet. th på sten 18 monogram 45

Påskrift fn: malet i Nyhavn paa en
flere Aar gammel Undermaling i
Januar og Februar 1845; omtr 3
quarter langt.

Akvarel 12,5 × 20

Eftertegn. efter kat.nr. 75 i skitse-
bog tænkt som »liber veritatis«, en
påbegyndt værkfortegnelse

KKS skitsebog inv. 19995

Omkring Vejby

*77

J. Th. Lundbye: **Landskab med Vejby set fra nord**

Bet. fn mod v 18 monogram 43

Olie 20,3 × 30,6

Fra v ses »degneboligen«, Kælder-
bjerggaard, Bybjerggaard og
yderst th Morten Jensens gård

Jf. PCS kat.nr. 78. Motivet her set
fra venstre side af Rågeleje-vejen.

Se også kat.nr. 79, hvor PCS har
malet udsigten i den modsatte ret-
ning. På bagsiden findes en studie
fra Dyrehaven bet. Juni 1838.

Udst.: Raadhusudst. 1901 nr. 1167

Litt.: KM 1949 nr. 144 B. K.i p.E.

1, 1944, 272, ill.

Farvegengivelse på omslaget

KMS inv. 6762

(78)

P. C. Skovgaard: **Vejby med kirken set fra nord**

Bet. fn mod v 1843

Olie 25 × 32

Jf. kat.nr. 79 og Lundbye kat.nr. 77

Udst.: Raadhusudst. 1901

nr. 1708. K.for. 1917 nr. 64. Viborg

1967 nr. 21

Litt.: Ditzel 1975, 42 ill. Ditzel

1982, 22 ill.

Ejer ukendt

(79)

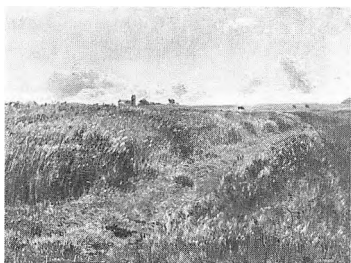
P. C. Skovgaard: **Vejen mod Rågeleje fra Vejby**

Ikke bet

Olie 22 × 30

Jf. kat.nr. 77, 78

Ejer ukendt

*80

P. C. Skovgaard: **Marklandskab. Vejby Kirke set fra nord**

Bet. fn tv *Veibj Juni 1843* -

Olie 24 × 33

Motivet fra Hanebjergområdet,

tv Kælderbjerg, th Meelhøj

Udst.: K.for. 1917 nr. 61. Paris

1928 nr. 206. Viborg 1967 (ikke ud-

stillet men omtalt s. 16 og afbildet pl. 6)

Litt.: K.i p.E. II, 1945, 59
Privateje

(81)

J. Th. Lundbye: **Landskabsstudie**

Bet. *Veiby monogram 1843*

Olie 21 × 32

Udst.: K.for. 1893 nr. 81

Litt.: KM 1949 nr. 149

Ejer ukendt

82

P. C. Skovgaard: **Sommerlandskab med køer set fra Sandgraven i Vejby mod Ørby bavn**

Bet. fn th *monogram 1843*

Olie 26,7 × 34,6

Privateje

*83

J. Th. Lundbye: **Udsigt mod Ørby bavn**

Bet. fo th *Ørby Bavn 22. Juli* 43.

Pen, vandfarve 9,9 × 32,2

Forside af kat.nr.84

Lundbyes *Lange Bog* nr. 404

Udst.: K.for. 1954 nr.95 c

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

Privateje

84

J. Th. Lundbye: **Sandgrav ved Ørby bavn**

Bet. fo tv *Sandgrav i Ørby baun 22. Juli*

Pen, pensel 9,9 × 32,2

Bagside af kat.nr.83

Lundbyes *Lange Bog* nr. 403

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

Privateje

(85)

P. C. Skovgaard: **Studie af en aftenpragtstjerne**

Ikke bet.

Olie 19,5 × 17

Jf. kat.nr.86

Udst.: K.for. 1917 nr.78

Ejer ukendt

(86)

P. C. Skovgaard: **Aftenpragtstjerne**

Bet. *Sandgraven ved Weibye den 9de Juli 1843*

Pen 32 × 19

Jf. kat.nr.85

Udst.: K.for. 1917 nr.603 (her som 9. Juni)

ABR 68 (1955) nr. 15

Ejer ukendt

*87

P. C. Skovgaard: **Havremark ved Vejby**

Bet. fm tv 1843

Olie 25,5 × 28,5

Udst.: Raadhusudst. 1901

nr. 1717. K.for. 1917 nr.65. Dansk

Konst, Stockholm 1922 nr.203.

Stockholm 1964 nr.233. Danish

Painting. National Gallery, Lon-

don 1984 nr.73, ill. L'Age d'or.

Grand Palais, Paris 1984-85

nr. 183, ill.

Litt.: J. Skovgaard 1920, 4-5. Nørregård-Nielsen 1983, 230, ill.

Farvegengivelse s.27

KMS inv.4950

(88)

P.C. Skovgaard: **Et vænge**
 Bet. fn th *Vejby*. 1843
 Olie 25,5 × 30,5
 Udst.: K.for. 1917 nr.63. Viborg
 1967 nr. 19
 ABR 463 (1984) nr. 18
 Ejner ukendt

*89

J.Th. Lundbye: **Flad grøft over en eng. Rågemarkområdet**
 Bet. fn th 18 monogram 43
 Olie 22 × 34
 Parti fra området mellem Vejby og Rågeleje
 Litt.: KM 1949 nr. 158 B
 Prov.: Johan Hansens Saml. 1931 nr. 1139
 Farvegengivelse s.30
 Privateje

90

J.Th. Lundbye: **Udsigt fra Kongehøjen mod Holløse og Tibirke bakker**
 Bet. fn tv 18 monogram 43
 Olie 16 × 18,2
 I baggrunden anes tv Holløsegaard og th Nordergaard samt Krogsgaard. Jf. kat.nr.91

Udst.: K.for. 1893 nr.84. K.for.
 1931 nr.63
 Litt.: KM 1949 nr. 145
 Privateje

*91

P.C. Skovgaard: **Udsigt fra Kongehøjen, Vejby. Bygevejr**
 Bet. fn mf *Weiby St Hans dag*
 1843 –
 Olie 22,9 × 32
 Udsigt mod sydvest, tv Holløse by og flyvesandbankerne, th Tisvilde. Jf. kat.nr.90
 Udst.: K.for. 1917 nr.62. Dansk Konst, Stockholm 1922 nr.201.
 Dansk Malerkunst, Flensburg 1948 nr. 142
 Litt.: K.i p.E. II, 1945, 59, fig.25
 Farvegengivelse s.29
 Aarhus Kunstmuseum inv.638

*92

J.Th. Lundbye: **Flyvesandbankerne ved Tisvilde**
 Bet. fo tv Parti imellem Flyvesandbankerne ved Tisvilde 14. juli
 Pen, vandfarve 9,9 × 32,2
 Bagside af kat.nr. 12
 Lundbyes *Lange Bog* nr.409
 Litt.: Lebech 1967, 69, 167
 Farvegengivelse s.25
 HHS inv.1268

93

J. Th. Lundbye: **Anders Kristensens gård**

Bet. fn tv *Anders Kristensens Gaard i Kasbek 23 Junj.*

Pen 9,4 × 15,5

Forside af kat.nr.94, 95 med gavlen af samme gård. Kasbæk Å, der danner skel mellem Holløse og Vejby, har givet navn til området HHS inv. 1263

94

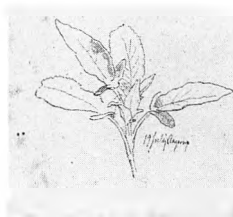
J. Th. Lundbye: **Gavlen af Anders Kristensens gård**

Ikke bet.

Pen, tusch, vandfarve 9,4 × 15,5

Bagside af kat.nr.93. Samme blad som kat.nr.95

HHS inv. 1263

95

J. Th. Lundbye: **Plantestudie**

Bet. fn th *19 Julij Agerup*

Pen, tusch 9,4 × 15,5

Bagside af kat.nr.93. Samme blad som kat.nr.94

HHS inv. 1263

*96

J. Th. Lundbye: **Marklandskab ved Agerup**

Ikke bet.

Olie 15,5 × 26

I baggrunden tv anes flyvesand-bankerne i Tisvilde

Litt.: KM 1949 nr. 160 B.. A.-B.

Fonsmark: Det danske landskab, Nationalromantikken. NCG informationsark 9, 1983, 2, fig.6. H.E. Nørregård-Nielsen: Evergreens. Meddelelser fra NCG 40. årg.,

1984, 49, fig. 15

Prov.: Johan Hansens Saml. 1931 nr. 1111

Farvegengivelse s.31

NCG inv. 3112

97

J. Th. Lundbye: **Kæmpegrav. I baggrunden Vejby Kirke. 1838**

Bet. fo tv *ved Veibj d. 16 Julij 1838 Hanebjerg*

Pen 9,3 × 16,9

Jf. PCS kat.nr.98 fra samme dag Litt.: A. Worsaae: Undersøgelse af to stendysser i Vejby Sogn. Annaler for Nordisk Oldkyndighed 1838-1839, 175

HHS inv. 1035

98

P. C. Skovgaard: **J. Th. Lundbye ved en stendysse. I baggrunden Vejby Kirke. 1838**

Bet. fo tv *Hanebjerget d 16 Juli 1838* –

S. 44 i PCS.s skitsebog 1836-38
Pen, blæk hele bladet 21,3 × 16,4

Jf. Lundbye kat.nr. 97 fra samme dag

På samme s. landskabstegn. med skovbryn, ikke bet.

Privateje

99

J. Th. Lundbye: **Landskab med en dysse**

Bet. fn th *Veibj July 1843 monogram undbye*

Olie 23,6 × 26,3

Dysse på Kælderbjerg øst for Vejby. Tv Kælderbjerggaard

Udst.: K.for. 1931 nr. 65. Provinsmuscernes kunstschatte. Charl. 1959 nr. 180

Litt.: KM 1949 nr. 152. V. Villadsen: Johan Th. Lundbye – Landskab med dysse. Omkring et kunstværk 6, Randers Kunstmuseum 1981, upag. ill.

Randers Kunstmuseum inv. 186

100

J. Th. Lundbye: **Jættestue ved Smidstrup**

Bet. fo th *Jættestue ved Smidstrup 25 Junij 1843.* –

Pen, tusch, vandfarve 9,9 × 32,2
Bagside af kat.nr. 19

Lundbyes *Lange Bog* nr. 429

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1262

(101)

J. Th. Lundbye: **Kæmpehøj på Tågerup Mark**

Bet. 19. *July 43.*

Pen

Udst.: K.for. 1893 nr. 373

Ejer ukendt

Detailstudier

102

J. Th. Lundbye: **Et led**

Bet. fo th *Veibj 31 Maj 1843.* –

Pen 9,9 × 32,2

Lundbyes *Lange Bog* nr. 444

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1258

(103)

J. Th. Lundbye: **Studie med store sten og skræpper**

Bet. fn th *Veibj July 1843 monogram*

Olie 16 × 27

Litt.: KM 1949 nr. 144

Ejer ukendt

104

J. Th. Lundbye: **Plantestudie**

Bet. fo tv 18 *monogram 43*

Olie 17,5 × 30,5

Bagside af KM 1949 nr. 48, luftstudie, 1838

Litt.: KM 1949 nr. 144 A

Prov.: Johan Hansens Saml. 1931 nr. 1151

HHS inv. 340

105

J. Th. Lundbye: **Hjulbør**

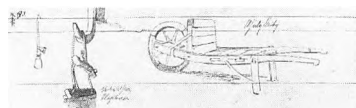
Bet. fo th 18 *July Veibj*

Pen 9,9 × 32,2

Forside af kat.nr. 142. Samme blad som kat.nr. 33

Lundbyes *Lange Bog* nr. 407

HHS inv. 1272

(106)

P. C. Skovgaard: **Blomstrende dige**

Bet. *Veibj Juli 1843*

Olie 16 × 33

Udst.: K.för. 1917 nr. 68

Ejer ukendt

(107)

P. C. Skovgaard: **Skarntyde**

Bet. *Veibj 1843*

Olie 28 × 22

Udst.: K.för. 1917 nr. 69

ABR 510 (1988) nr. 424

Privateje

(108)

P. C. Skovgaard: **Markblomster**

Ikke bet.

Olie 18 × 15

Udst.: K.för. 1917 nr. 75

Ejer ukendt

Tisvilde skov

109

J.Th.Lundbye: **Slotsporten ved Asserbo**

Bet. fn tv *Indkørslen til Tisvilde Hegn fra Frederiksværk. Slotsporten ved Asserbo. 13 Juni 1843.* -

Pen 9,9 × 32,2

Forside af kat.nr. 117

Yderst th ses Øvre Mølle

Lundbyes *Lange Bog* nr.438

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1261

* 110

J.Th.Lundbye: **I Tisvilde Hegn. 1841**

Bet. fo i *Tisvilde Hegn 5 Sept 1841. ved Asserbo Slotsbanke.* -

Pen, tusch, vandfarve 22,6 × 28,7

Jf. PCS.s tegn. fra Tisvilde skov kat.nr. 111

Litt.: Marcus 1918, 30 ill.

HHS inv. 1206

* 111

P.C.Skovgaard: **Tisvilde skov**

Bet. fn th *Tisvilde Skov. den 13de Juni 1843. monogram og blaa-grønne, enkelte gule Blade*

Pen 21,6 × 34,5

Forarbejde til maleri kat.nr. 112,

113. Se også Lundbyes tegn. af

samme motiv kat.nr. 110

Nationalmuseum Stockholm,
104/1963

* 112

P.C.Skovgaard: **Udkanten af Tisvilde skov, blæst. (1844)**

Ikke bet.

Olie 26,5 × 34

Studie til kat.nr. 113. Jf. tegn.

kat.nr. 111

Udst.: K.for. 1917 nr.88

Litt.: J.Skovgaard 1920, 12, ill.

Farvegengivelse s.34

Sorø Kunstmuseum inv.560

113

P.C.Skovgaard: **Parti fra udkanten af Tisvilde skov. 1845**

Bet. fn th *PSkovgaard. 1845*

Olie 89 × 137

Jf. forarbejderne kat.nr. 111, 112.

Se også eftertegn. kat.nr. 114

Udst.: Charl. 1845 nr.237. Raadhusudst. 1901 nr.1666. K.for. 1917

nr.89. Viborg 1967 nr.34

Litt.: J.Skovgaard 1920, 12.

Bramsen 1938, 23, 25 ill.

Skovgaard Museet Viborg

inv. 10.175

114

P.C. Skovgaard: **Parti ved ud-kanten af Tisvilde skov. 1845**

Bet. fn th monogram. 1845 –

Akvarel 24 × 36,5

Jf. kat.nr. 113. Eftertegn. leveret til K.for.

Udst.: K.for. 1917 nr. 538

Kunstforeningens Saml. af

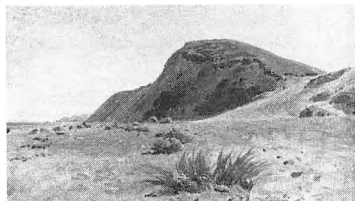
Haandtegn. W & M 142 (1933)

nr. 921

Privateje

Kysten ved Rågeleje

* 115

J. Th. Lundbye: **Henimod Rågeleje**

Bet. fn tv *henimod Raageleie og Kullen 18 Junij 1843 monogram*

Olie 20,5 × 32

Jf. skitse med næsten samme motiv kat.nr. 116. Se også PCS

kat.nr. 119

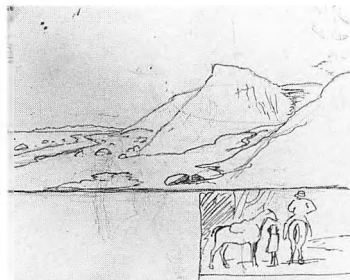
Udst.: K.for. 1893 nr. 79. Mit bedste Eje, Hillerød 1942 nr. 153. Akademiets Jubilæumsudst. 1954

nr. 99. Det danske landskab i kunsten, Charl. 1961 nr. 153

Litt.: K.i p.E. III, 1945, 230. KM

1949 nr. 142, 173, 174 ill.

Privateje

116

J. Th. Lundbye: **Kystlandskab. Rågeleje**

Ikke bet.

Blyant, pen, blæk 19,6 × 16,5

Tegnet i permen til skitsebog.

Jf. kat.nr. 115

KKS inv. 14293

117

J. Th. Lundbye: **Kullen**

Bet. i midten mod v *Kullen*

Pen 9,9 × 32,2

Bagside af kat.nr. 109

Lundbyes *Lange Bog* nr. 437

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1261

118

P.C. Skovgaard: **Motiv fra stranden ved Rågeleje**

Ikke bet.

PCS.s skitsebog 1842-43, 39

Pen, vandfarve 10,6 × 17,6

Jf. malet studie med næsten samme motiv kat.nr. 119. Se også

kat.nr. 120, 121

Privateje

(119)

P. C. Skovgaard: **Kystparti ved Rågeleje**
 Bet. fn th *monogram 1843* –
 Olie 27 × 40
 Studie til kat.nr. 120, 121. Se også kat.nr. 118
 Udst.: K.for. 1917 nr. 70
 Litt.: Bramsen 1938, 22
 Ejer ukendt

(120)

P. C. Skovgaard: **Parti ved Rågeleje, varm sommerdag. 1844**
 Bet. fn th *PSkovgaard. 1844*
 Olie 52 × 80
 Jf. forstudie kat.nr. 119. Se også kat.nr. 121
 Udst.: Charl. 1844 nr. 242. K.for. 1917 nr. 81. Viborg 1967 nr. 31
 Litt.: Wiborg 1844, 57-60. Bramsen 1938, 22
 Ejer ukendt

(121)

P. C. Skovgaard: **Sjællands nordkyst. Rågeleje. 1844**
 Bet. fn th *monogram 1844*.
 Pen, tusch, lavering 26 × 39
 Jf. forstudie kat.nr. 119. Se også kat.nr. 120
 Eftertegn. leveret til K.for.
 Udst.: K.for. 1917 nr. 537
 Kunstforeningens Saml. af Haandtegn. W & M 142 (1933) nr. 922, 29 ill.
 Ejer ukendt

* 122

P. C. Skovgaard: **Strandkål ved Nordsjællands kyst**
 Bet. fn th *monogram. 1843*
 Olie 17 × 33,3
 Udst.: K.for. 1917 nr. 73. Dansk Konst, Stockholm 1922 nr. 205
 Privateje

(* 123)

P. C. Skovgaard: **J. Th. Lundbye siddende på stranden ved Rågeleje**
 Bet. fn tv *monogram. 1843*.
 Olie 27 × 35
 Udst.: Raadhusudst. 1901 nr. 1688. K.for. 1917 nr. 71. Viborg 1967 nr. 20
 Ejer ukendt

(124)

J. Th. Lundbye: **Nordsjællandsk kystparti**
 Bet. *ved Raageleje 4. July*
 Pen 10 × 30
 W & M 149 (1934) nr. 205
 Ejer ukendt

Helene Kilde

125

J. Th. Lundbye: **Helene Grav ved Tisvilde. 1838**

Bet. tv *Erindring fra St. Helenes Grav ved Tisvilde d. 7 Sept 1838.* –

Pen 10,3 × 15,9

Jf. træsnit fra 1843, Uhrskov 1918, 83 ill. KM 1949 nr. 83, 159, 162, 158 ill. Lebech 1965, 83 ill.

HHS inv. 1042

* 126

J. Th. Lundbye: **Skrænten og kløften ved Helene Kilde i Tisvilde**

Bet. fn th *ved Helenes kilde 16 Junj 1843.*

Pen 9,9 × 30,2

Bagside af PCS kat.nr. 128.

Muligvis fra Lundbyes *Lange Bog*

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

KKS

(127)

J. Th. Lundbye: **Strand og klinter ved Helene Kilde**

Bet. fn tv *monogram 1843*

Olie 22 × 32

Litt.: KM 1949 nr. 146

Ejer ukendt

* 128

P. C. Skovgaard: **Kløften ved Helene Kilde i Tisvilde**

Bet. fn th *monogram. 1843*

Pen, tusch, vandfarve 9,9 × 30,2

Forside af Lundbye kat.nr. 126

Muligvis fra Lundbyes *Lange Bog*

Udst.: Vandfarvesocietetet i Viborg, Skovgaard Museet 1986, nr. 14

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

KKS

129

P. C. Skovgaard: **Kløften ved Helene Kilde**

Bet. fn tv *monogram ved Helene Kilde – St Hans Aften 1843.*

PCS.s skitsebog 1842-43, 25

Pen 10,6 × 17,6

Privateje

130

J. Th. Lundbye: **Heste. St. Hans aften**

Bet. fn tv *Veibj St. Hansaften 23 Junj 1843*

Pen 9,9 × 32,2

Bagside af kat.nr. 131

Lundbyes *Lange Bog* nr. 428

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1264

* 131

J. Th. Lundbye: **St. Hans dag ved Helene Kilde**
Bet. fo th *St. Hans Dag. – Erindring fra igaar ude ved Helene Kilde.*

Pen 9,9 × 32,2

Forside af kat.nr. 130

Lundbyes *Lange Bog* nr. 427

Litt.: Lebech 1965, 55-57, ill. Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1264

Gurre sø

132

P. C. Skovgaard: **Studie af grene og åkandeblade ved Gurre sø**

Bet. fn th 1843

PCS.s skitsebog 1842-43, 32

Pen 10,6 × 17,6

Tegn. af grene benyttet i kat.nr. 135 og åkandeblade i kat.nr. 140

Privateje

133

P. C. Skovgaard: **Et vindfældet træ foran en birk med løv**

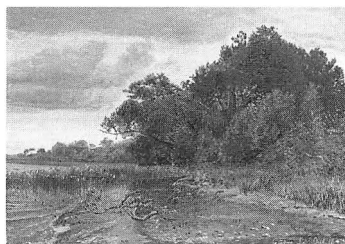
Bet. fn tv 1843.

PCS.s skitsebog 1842-43, 33

Pen 10,6 × 17,6

Benyttet i kat.nr. 135, 136

Privateje

134

P. C. Skovgaard: **Tagrør**

Ikke bet.

PCS.s skitsebog 1842-43, 26

Pen 10,6 × 17,6

Benyttet i maleriet kat.nr. 136

Privateje

(135)

P. C. Skovgaard: **Ved Gurre sø**

Bet. fn th *Gurre søe. Juli 1843 monogram*

Olie 26 × 42

Forstudie til kat.nr. 136. For grene i forgrunden tv og th se henholdsvis kat.nr. 132 og kat.nr. 133

Udst.: K.for. 1917 nr. 66. Paris 1928 nr. 207. Dansk Malerkunst, Flensburg 1948 nr. 141

Litt.: KM 1918 (PCS), 18. K.i

p.E. II, 1945, 59, fig. 26

Ejer ukendt

136

P. C. Skovgaard: **Opklarende vejr efter en regnbyge ved Gurre Sø. 1844**

Bet. fn th *PSkovgaard. 1844*

Olie 90 × 139,5

Jf. forstudie kat.nr. 135. For grene i forgrunden th se kat.nr. 133.

Lundbye har i 1840 udført et billede med næsten samme motiv, KMS inv. 2061

Udst.: Charl. 1844 nr. 240. 50 års
jubilæumsudst., Vejle Museum
1949. Vandreudst. fra KMS til
provinsmuseerne 1951-52 nr. 86
Litt.: Røder 1902, 20-21, ill. KM
1918 (PCS), 18-19 (Lundbyes be-
mærkninger til billedet). Bramsen
1938, 23. Leo Swane, K.Aa.
xxvii, 1940, 38
KMS inv. 1472

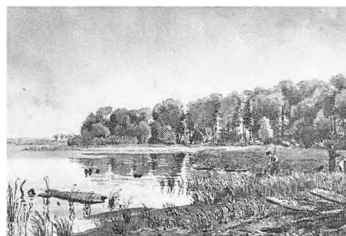

137

P.C.Skovgaard: **Gurre sø**
Bet. fn mf *Gurre Søe 1843*.
PCS.s skitsebog 1842-43, 35
Pen 10,6 × 17,6
Forstudie til kat.nr. 138. Se også de
senere versioner kat.nr. 139, 140
Privateje

138

P.C.Skovgaard: **Ved Gurre sø**
Bet. fn mf *1843 – Gurre PS*
Olie 23,5 × 31,5
Forstudie til kat.nr. 139, 140.
Jf. skitse kat.nr. 137
Litt.: Leo Swane, K.Aa. xxvii,
1940, 38
Göteborgs Konstmuseum
inv. 1987

(139)

P.C.Skovgaard: **Gurre sø. 1846**
Bet. fn th *monogram 1846*.
Akvarcl 13 × 20
Jf. forstudierne kat.nr. 137, 138. Se
også maleri med samme motiv
bet. 1846 kat.nr. 140
Privateje

140

P.C.Skovgaard: **Gurre sø. 1846**
Bet. fn th *monogram 1846*
Olie 27 × 40
Jf. forstudierne kat.nr. 132, 137,
138. Se også tegn. med samme
motiv bet. 1846. kat.nr. 139
Privateje

(* 141)

P.C.Skovgaard: **Landskab ved
Gurre sø**
Bet. fn th *Gurre Søe 1843 – monogram*
Olie
ABR 276 (1972) nr. 19, 31 ill
Ejer ukendt

Tibirke Kirke

142

J. Th. Lundbye: **Tibirke Kirke**

Bet. fn mf *Tibirke Kirke* 14 Juli

Pen, vandfarve 9,9 × 32,2

Bagside af kat.nr. 33, 105

Lundbyes *Lange Bog* nr. 408

Litt.: Lebech 1967, 69, 167

HHS inv. 1272

143

J. Th. Lundbye: **Døbefont i
Tibirke Kirke**

Bet. fo *Daab i Tibirke Kirke* 29 July
1843.

Pen 15,4 × 9,5

Forside af kat.nr. 146

HHS inv. 1275

144

P. C. Skovgaard: **Ribbekryds fra
hvelving i Tibirke Kirke. Kat-
testudier**

Bet. fo på modstående blad *I Ti-
bjerke Kirke* – 29de Juli 1843.

Jf. kat.nr. 145

PCS.s skitsebog 1842-43, 37

Pen, bly 17,6 × 10,6

Katten fn tv studie til kat.nr. 17

Privateje

145

P. C. Skovgaard: **Vindue i
Tibirke Kirke**

Bet. fn *I Tibjerke Kirke* – 29de Juli
1843.

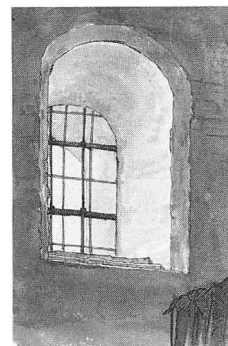
PCS.s skitsebog 1842-43, 36

Pen, tusch, laving 17,6 × 10,6

Jf. kat.nr. 144 og Lundbye

kat.nr. 146

Privateje

146

J. Th. Lundbye: **Vindue i Tibirke Kirke**

Bet. fo th *Tibirke Kirke* 29 July 43.
Tusch, pen, pensel 15,4 × 9,5
Bagside af kat.nr. 143. Jf. PCS
kat.nr. 145
HHS inv. 1275

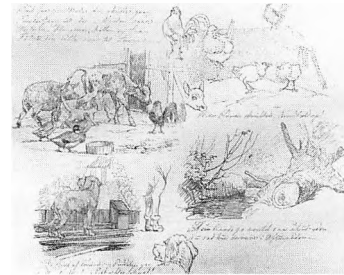
Kaalunds Fabler

For Lundbyes illustrationer til
Kaalunds Fabler se KM 1908,
Gauguin 1950, 109-115

147

J. Th. Lundbye: **Vædderhoved med løv, korsknapp og vedbend. (1844)**

Bet. fn tv *monogram* og fn anvisninger til litograf Kittendorf
Bly, pen, tusch, lavering 24,2 × 19,4
Titelvignet til Kaalunds Fabler
Litt.: KM 1949, 382, 321 ill. Gauguin 1950, 112, 107 ill.
KKS

* 148

J. Th. Lundbye: **4 studier til Kaalunds Fabler. Spædkalven, Haneekyllingerne, Puddelhunden og Edderkoppen. (1843)**

Ikke bet.

Påskrift over Spædkalven *Bort fra sin Moder den skulde gaae Første Gang ud den i Verden saae – Ænderne, Hønsene, Katten og Soen Fulgte den Alle over til Loen – under Haneekyllingerne Men Hønen skrukkede »Børn! hold op!« under Puddelhunden Et Bjæf af Forundring Puddelen gav, Den tænkte: hvor Pokker blev Solen af! under Edderkoppen Hun havde jo ventet saa ufortrøden Nu sad hun derovre i Aftenrøden –*

Pen, pensel, tusch 17,5 × 22
Bagside af kat.nr. 155

For Haneekyllingerne jf. kat.nr. 149
Litt.: KM 1949, 380, 162 ill. Nørregård-Nielsen 1984, 108, fig. 4
Privateje

149

J. Th. Lundbye: **Hanekylling-erne**

Bet. fn tv monogram fo tv *Hanen ikke større end denne.*

Autografi, rettelser i blyant og lavering 14,4 × 13,9

Benyttet i Kaalunds Fabler.

Jf. kat.nr. 148

Litt.: KM 1908, upag. ill.

KKS

(150)

J. Th. Lundbye: **Vædderen og grisen. Studie til Kaalunds Fabler**

Bet. fo mf *Veiby 20 July 43.*

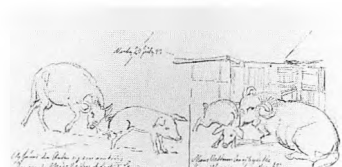
Påskrift fn tv *Øg førend den Anden sig saae omkring Da gjorde Mads Vædder et dygtigt Spring. fn th Mens Vædderen laa og tyggede Hø Den vilde sig paa hans Næse klø*

Pen

Jf. kat.nr. 151

Litt.: KM 1908, upag. ill.

Ejer ukendt

151

J. Th. Lundbye: **Vædderen og Grisen. (1844)**

Ikke bet.

Pen, tusch 9,8 × 15,5

Benyttet til Kaalunds Fabler.

Jf. forstudie kat.nr. 150

Litt.: V.Jastrau: Johan Th. Lundbye. Små Kunstbøger Nr. 21, Kbh. 1931, 49 ill.

KKS

* 152

J. Th. Lundbye: **P.C. Skovgaard med botanisérkasse set fra ryggen. 1842**

Bet. fo th *Rude Skov 4 Maj. 1842* (med blyant)

Pen, blæk 13,7 × 8,4

Benyttet i forstudierne til Kaalunds Fabler: Aftenstunden, jf. kat.nr. 153, 154 og som staffage i maleriet Gåsetårnet, 1842, KMS inv.6731. På bagsiden tegn. bet. 4 *May* og 38

KKS

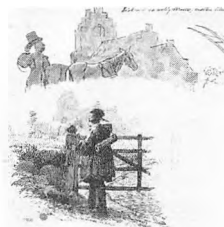

* 153

J. Th. Lundbye: **Studier til Kaalunds Fabler. Lækatten, Kyllingerne og Aftenstunden**
Ikke bet.

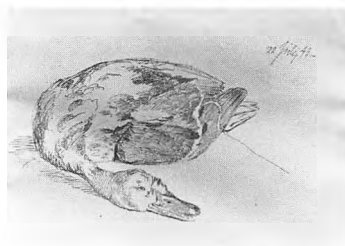
Påskrift under Lækatten *Det smuttede ind under Gjærdelyet, Der sad det og saae paa Nylaarsnyet.* under Kyllingerne *De myldred derinde, der var en Larm, Naar een blev kold, blev en anden varm. Her titted et Hoved, her slak et Par Been* – under Aftenstunden *Og da han kom til Markens Led, Hilste ham Bonden mildt »Guds Fred!«*

Tusch, pen, pensel 17,5 × 22
Bagside af kat.nr. 72
Aftenstunden benyttet til Kaalunds Fabler. P.C.Skovgaard med botanisérkassc. Jf. kat.nr. 152, 154
HHS inv. 1274

154

J. Th. Lundbye: **Aftenstunden**
Ikke bet.
Påskrift fo th *Kirken i en rolig Masse, næsten uden..* fortsættes på næste blad i KKS *Details – en Tone lysere end Bonden og Hestene*
Autografi med tuschlaverede rettelser 15,4 × 14,2
P.C.Skovgaard med botanisérkassc. Benyttet til Kaalunds Fabler. Jf. kat.nr. 152, 153
Øverst studie til bonden ved kirken
Litt.: KM 1908, upag. ill. KM 1949, 382, 161 ill.
KKS

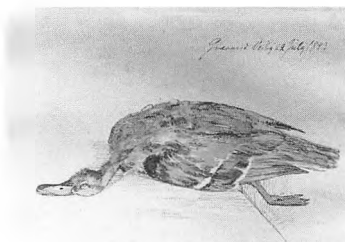

* 155

J. Th. Lundbye: **En død gråand**
Bet. fo th 22 July 43-
Pen 17,5 × 22
Forside af kat.nr. 148
Studie til Kaalunds Fabler: Den dræbte And. Jf. kat.nr. 157. Se også kat.nr. 156
Litt.: KM 1949, 380, 151 ill. Nørregård-Nielsen 1984, 111
Privateje

156

J. Th. Lundbye: **Død gråand**
Bet. fo th *Graaand Veibj 22 July 1843.*
Pen, vandfarve 17 × 22
Forside af kat.nr. 159
Studie til Kaalunds Fabler: Den dræbte And. Jf. kat.nr. 155, 157
Privateje

157

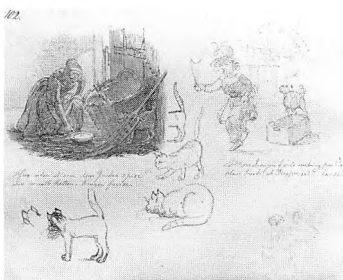
J. Th. Lundbye: **Den dræbte And. (1844)**
Bet. fn tv *monogram*
Pen, tusch 11,3 × 12,8
Benyttet i Kaalunds Fabler. Jf. kat.nr. 155
Litt.: Carl G. Laurin: Nordisk Konst, II, Stockholm 1923, 83 ill. KM 1949, 382, 169-170, 166 ill. Voss 1976, 186, 194 ill. KKS

(158)

J. Th. Lundbye: **Den dræbte And**
 Bet. monogram 47
 Bly, tusch 8 × 13
 Udkast til Kaalunds Fabler.
 Jf. kat.nr. 155, 157
 Litt.: KM 1949, 170-171
 Privateje

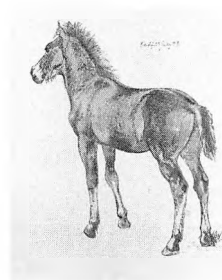

159

J. Th. Lundbye: **Studier til Kaalunds Fabler. Nissen, Kjøretouren**
 Ikke bet.
 Påskrift tv »Hvo uden Nissen kan Grøden spise?« Da maatte Katten i Krogen fnise. th Men Drengen kjørte omkring paa Pladsen Han troede, at Moppen sad i Kassen.
 Pen, lavering, bly 17 × 22
 Bagside af kat.nr. 156
 For skitsen fn th jf. kat.nr. 160
 Privateje

160

J. Th. Lundbye: **Kjøretouren.**
 1844
 Bet. fn th monogram 24 Febr 44.
 Pen, tusch 11,8 × 12,1
 Benyttet i Kaalunds Fabler.
 Jf. kat.nr. 159
 KKS

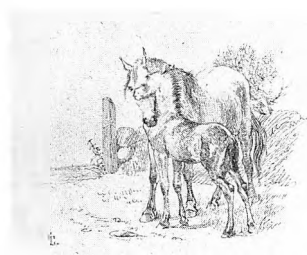

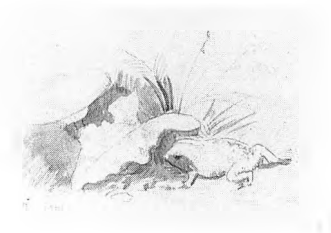
* 161

J. Th. Lundbye: **Et stående Føl**
 Bet. fo th Veibj 23 July 43.
 Pen, tusch, vandfarve 21,1 × 17,8
 Føllet anvendt i Kaalunds Fabler:
 Hesten og Føllet. Jf. kat.nr. 162
 Farvegengivelse s. 59
 KKS

162

J. Th. Lundbye: **Hesten og Føllet**
 Bet. fn tv monogram
 Pen, tusch 12 × 15,4
 Benyttet i Kaalunds Fabler.
 Jf. studie af stående føl kat.nr. 161
 KKS

(163)

J. Th. Lundbye: **Tudsen**

Bet. *monogram* 47

Bly, tusch 8 × 13

Udkast til Kaalunds Fabler.

Jf. kat.nr. 164

Litt.: KM 1949, 170-171

Privateje

164

J. Th. Lundbye: **Tudsen. (1844)**

Bet. fn tv *monogram*

Pen, blæk, tusch, lavering

9,5 × 11,6

Benyttet til Kaalunds Fabler.

Jf. kat.nr. 163

Litt.: KM 1949, 382, 167 ill.

KKS

Følgende museer og private ejere har udlånt
kunstværker til udstillingen:

Göteborgs Konstmuseum

Den Hirschsprungske Samling

Kunstmuseet i Sorø

Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg

Nationalmuseum, Stockholm

Ny Carlsberg Glyptotek

Ordrupgaardsamlingen

Randers Kunstmuseum

Skovgaard Museet i Viborg

Aarhus Kunstmuseum

Kirsten Svendsen, f. Krag-Andersen

samt en række private ejere, som har

ønsket at være anonyme

Udvalgt litteratur

- Henrik Bramsen: Malerier af P.C.Skovgaard. Kbh. 1938
- Harald Ditzel: Bondemanden fra Vejby – en 110 år gammel dukke. MIV, Museerne i Viborg amt, 5, 1975, 36-50
- Harald Ditzel: Djærve mænd fra Holbo herred, 2.del. MIV, Museerne i Viborg amt, 7, 1977, 50-71
- Harald Ditzel: Peter – en dreng fra Vejby. Vejby-Tibirke Selskabs Arbog. Fra Vejby Sogn. 1982, 5-24
- Pola Gauguin: Johan Thomas Lundbye som illustrationskunstner. Philobiblon 3. årg. nr.6, 1950, 105-115
- Lisbeth Balslev Jørgensen: Dansk Guldalderkunst. Særudgave af Dansk Kunsthistorie III: Politikens Forlag 1979. Om Lundbye, 430-442; om P.C.Skovgaard, 443-447
- Julius Lange: Landskabsmaleren Skovgaard. »Fremtidens« Nyt-årgave 1866, 24-37
- Mogens Lebech: Danske Folkesagn. Med billeder af J.Th.Lundbye. Kbh. 1965
- Mogens Lebech: Johan Thomas Lundbye. Et Aar af mit Liv. Kbh. 1967
- Karl Madsen: Fabler for Børn. Tegne af J.Th.Lundbye til text af H.V.Kaalund med et forord af Karl Madsen. Kbh. 1908
- Karl Madsen: J.Th.Lundbye. Dagbogsoptegnelser. Kbh. 1918
- Karl Madsen: P.C.Skovgaard og hans Sønner. Kbh. 1918
- Karl Madsen: Malerier af J.Th.Lundbye. Kbh. 1931
- Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye. Kbh. 1949
- Aage Marcus: Johan Thomas Lundbyes Danske Landskabstegninger. Kbh. 1918
- Aage Marcus: Danske Landskabstegninger af Johan Thomas Lundbye. Kbh. 1968
- H.E.Nørregård-Nielsen: Dansk Kunst I. Kbh. 1983
- H.E.Nørregård-Nielsen: Hønestrik. Dyredage – en temabog. Ny Carlsberg Glyptotek 1984, 106-120
- A.Røder: Landskabsmaleren P.C.Skovgaard. Kbh. 1902
- Joakim Skovgaard: Erindringer om P.C.Skovgaard. Tilskueren 1908, 308-322
- Joakim Skovgaard: P.C.Skovgaard. Kunstforeningens Udstilling i Hundredaaret efter hans Fødsel. K.Aa. VII, 1920, 2-44
- Anders Uhrskov: Nordsjællandsk landsbyliv i ældre tid, paa grundlag af fhv. folketingsmand Lars Larsens beretninger. Kbh. 1918
- Knud Voss: Guldaldermalerne og deres billeder på Statens Museum for Kunst. 1976. Om Lundbye, 173-197; om P.C.Skovgaard, 198-211
- K.F.Wiborg: Konstudstillingen i 1844, betragtet med stadigt Hensyn til den sig udfoldende danske Konst. Kbh. 1844
- En udførligere bibliografi findes i Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye. Kbh. 1949

Som resultat af efterlysning i pressen er følgende
værker dukket op efter katalogets trykning:
Kat.nr. 26, 36, 78 og 121

Endvidere udstilles syv tegninger, som ikke er i
kataloget, alle fra privat eje:

A J.Th. Lundbye: Kløften ved Helene Kilde

Bet. fo tv Helene Kilde 16 Juny
Pen, vandfarve 10 x 32,3
Forside af B
Lundbyes Lange Bog nr. 434

B J.Th. Lundbye: Sten på stranden ved Helene Kilde

Ikke bet.
Pen, lavering 10 x 32,3
Bagside af A
Lundbyes Lange Bog nr. 433

C J.Th. Lundbye: Klinte

Bet. mf Klinte. Vejby 28 Juny.
Pen, vandfarve 32,3 x 8,5
Forside af D
Lundbyes Lange Bog nr. 400

D J.Th. Lundbye: Plantestudie

Bet. mf omtrent halv nat. størrelse Veiby 27 Juny.
Pen, vandfarve 32,3 x 8,5
Bagside af C

E J.Th. Lundbye: Lænkegrisen. Hjulbør

Bet. fn th en Lænkehund i Veiby 28 Juny 1843.
og fo tv 27 Juny 43
Pen, lavering 9,8 x 32,4
Forside af F
Benyttet til Kaalunds Fabler: Lænkegrisen

F J.Th. Lundbye: Hjulbør

Bet. fn th 27 Juny
Pen, vandfarve 9,8 x 32,4
Bagside af E
Lundbyes Lange Bog nr. 426

G J.Th. Lundbye: Detailstudier fra en gård

Bet. fn th Veiby 20 Juny
Pen, lavering 9,8 x 32,3
Lundbyes Lange Bog nr. 432